

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

(Halaman 1)

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 2002

Jawatankuasa:-

Jadual:-

Maksud B.45

(Halaman 13)

Maksud B.46

(Halaman 30)

Maksud B.28 hingga B.32

(Halaman 48)

USUL:

Anggaran Pembangunan 2002

Jawatankuasa:-

Maksud P.45

(Halaman 13)

Maksud P.45

(Halaman 30)

Maksud P.28, P.31 dan P.47

(Halaman 48)

Waktu Mesyuarat dan Urusan Dibebaskan Daripada
Peraturan Mesyuarat

(Halaman 30)

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Amat Berbahagia Tuan Yang diPertua, Tun Dr. Mohamed Zahir bin Haji Ismail, S.S.M., P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K. J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Kewangan, Dato Seri Dr. Mahathir bin Mohamad, D.K.(Brunei), D.K.(Perlis), D.K.(Johor), D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S., S.P.M.J., D.P. (Sarawak), D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.M.N., P.I.S. (Kubang Pasu)

“ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, Dato' Seri Abdullah bin Haji Ahmad Badawi, D.G.P.N., D.S.S.A., D.M.P.N., D.J.N., K.M.N., A.M.N., S.P.M.S. (Kepala Batas)

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik, S.P.M.P., D.G.S.M., D.P.M.P. D.P.M.S. (Labis)

“ Menteri Kerja Raya, Dato' Seri S. Samy Vellu, S.P.M.J., S.P.M.P., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput)

“ Menteri Perusahaan Utama, Dato' Seri Dr. Lim Keng Yaik, S.P.M.P., D.G.P.N, D.P.C.M. (Beruas)

“ Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Amar Leo Moggie anak Irok, D.A., P.N.B.S. (Kanowit)

“ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Seri Rafidah Aziz, S.P.M.P., S.P.M.T., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar)

“ Menteri Pertahanan, Dato' Sri Mohd. Najib bin Tun Haji Abdul Razak, S.S.A.P, S.I.M.P., D.S.A.P., D.P.M.S., P.N.B.S., D.U.B.C.(T). (Pekan)

“ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Law Hieng Ding, P.N.B.S., K.M.N., P.B.S., P.B.J. (Sarikei)

“ Menteri Luar Negeri, Datuk Seri Syed Hamid bin Syed Jaafar Albar, S.P.M.J., S.P.D.K., D.P.M.J., S.M.J., A.M.N. (Kota Tinggi)

“ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin bin Haji Mohd. Yassin, P.I.S., B.S.I., S.M.J., P.S.M., S.P.M.J. (Pagoh)

“ Menteri Kesihatan, Datuk Chua Jui Meng, D.I.M.P., S.I.M.P, S.M.J, P.I.S (Bakri)

“ Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' Dr. Siti Zaharah binti Sulaiman, S.I.M.P., D.S.A.P., D.I.M.P. (Paya Besar)

“ Menteri Penerangan, Tan Sri Dato' Seri Mohd. Khalil bin Yaakob, P.S.M., S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P., J.S.M., S.M.P. (Kuantan)

“ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Abdul Kadir bin Haji Sheikh Fadzir, P.G.D.K., D.S.D.K., A.M.K. (Kulim-Bandar Baharu)

“ Menteri Sumber Manusia, Datuk Dr. Fong Chan Onn, D.M.S.M. (Selandar)

“ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Dato' Seri Ong Ka Ting, D.P.M.P. (Pontian)

“ Menteri Pembangunan Usahawan, Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, D.M.S.M., A.M.P., B.K.T. (Chenderoh)

“ Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato' Haji Azmi bin Khalid, D.P.M.P., S.M.P., P.J.K. (Padang Besar)

Yang Berhormat	Menteri Belia dan Sukan, Dato' Hishammuddin bin Tun Hussein, D.S.A.P., D.P.M.J. (Tenggara)
"	Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tan Sri Bernard Giluk Dompok (Kinabalu)
"	Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Seri Utama Dr. Rais bin Yatim, S.P.N.S., D.S.N.S. (Jelebu)
"	Menteri Pertanian, Datuk Effendi Norwawi (Kuala Rajang)
"	Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga, Dato' Hajah Shahrizat binti Abdul Jalil, D.I.M.P. (Lembah Pantai)
"	Timbalan Yang di-Pertua, Dato' Haji Muhamad bin Abdullah, D.I.M.P., S.M.P., P.J.K. (Maran)
"	Timbalan Yang di-Pertua, Datuk Lim Si Cheng, P.I.S. (Senai)
"	Timbalan Menteri Penerangan Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus, D.S.N.S. (Jempol)
"	Timbalan Menteri Luar Negeri, Datuk Dr. Leo Michael Toyad, P.G.D.K., J.B.S. (Mukah)
"	Timbalan Menteri Kesihatan, Dato' Seri Dr. Suleiman bin Mohamed D.P.M.S., S.S.S.A(Titiwangsa)
"	Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk Peter Chin Fah Kui, P.G.B.K. (Miri)
"	Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Dato' Kerk Choo Ting, D.P.M.P. (Taiping)
"	Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Chan Kong Choy, D.S.A.P., D.P.M.S. (Selayang)
"	Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Dato' S. Subramaniam, D.P.M.J., D.S.N.S., S.M.J. (Segamat)
"	Timbalan Menteri Pertahanan, Datuk Mohd. Shafie bin Haji Apdal, P.G.D.K. (Semporna)
"	Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri Datuk Douglas Uggah Embas, P.G.B..K., P.B.S., A.B.S., A.M.N. (Betong)
"	Timbalan Menteri Kewangan, Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh, D.S.S.A., S.M.S., S.S.A., K.M.N. (Kuala Langat)
"	Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato' Chor Chee Heung, D.S.D.K., A.M.N., J.P. (Alor Setar)
"	Timbalan Menteri Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Datuk Tan Chai Ho, P.J.N., K.M.N., A.M.N. (Bandar Tun Razak)
"	Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, Dato' G. Palanivel, D.S.S.A., S.S.A., P.J.K. (Hulu Selangor)
"	Timbalan Menteri Belia dan Sukan, Datuk Ong Tee Keat, P.J.N., S.M.S. (Ampang Jaya)
"	Timbalan Menteri Pengangkutan, Tan Sri Dato' Seri DiRaja Ramli bin Ngah Talib, P.C.M., S.P.C.M., A.M.N., J.P. (Pasir Salak)
"	Timbalan Menteri Pertanian, Dato' Seri Mohd. Shariff bin Haji Omar, D.G.P.N., D.M.P.N., P.P.T. (Tasek Gelugor)
"	Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, Dato' Zainal bin Dahalan, P.J.K., K.M.N., J.S.M., D.P.M.S. (Sabak Bernam)
"	Timbalan Menteri Dalam Negeri, Dato' Zainal Abidin bin Zin, D.P.M.P., P.M.P. (Bagan Serai)

Yang Berhormat	Mulia Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Seri Azlan ibni Sultan Abu Bakar, S.P.T.J., D.S.A.S. (Jerantut)
"	Timbalan Menteri Kerja Raya, Tuan Mohamed Khaled bin Haji Nordin P.I.S. (Johor Bahru)
"	Timbalan Menteri Perusahaan Utama, Datuk Anifah Aman (Beaufort)
"	Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Tan Kee Kwong (Segambut)
"	Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dr. Tiki anak Lafe (Mas Gading)
"	Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, Dato' Dr. Ng Yen Yen (Raub)
"	Timbalan Menteri Sumber Manusia, Dr. Abdul Latiff bin Ahmad (Mersing)
"	Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Hon Choon Kim, D.S.N.S. (Seremban)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Pertanian, Dato' Abu Bakar bin Taib, D.S.D.K., S.D.K., B.C.K., K.M.N., P.J.K. (Langkawi)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri, Datuk Seri Abu Zahar bin Isnin, D.G.S.M., D.M.S.M., A.M.N. (Jasin)
"	Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Puan Hajah Khamsiyah binti Yeop, P.P.T., A.M.N., A.M.P., P.M.P. (Gerik)
"	Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, Dato' Haji Noh bin Haji Omar, D.P.M.S., D.M.S.M., K.M.N., A.S.A., P.J.K., J.P. (Tanjong Karang)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Pengangkutan, Tuan Ir. Donald Lim Siang Chai (Petaling Jaya Selatan)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Kerja Raya, Datuk Yong Khoon Seng, D.S.P.N., K.M.N. (Stampin)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan, Tuan Hashim bin Ismail, P.P.N., P.I.S. (Ledang)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Tuan Chia Kwang Chye (Bukit Bendera)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, Tuan Wong Kam Hoong, K.M.N. (Bayan Baru)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan, Tuan S. G. Sothinathan (Telok Kemang)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, Dr. Robia binti Dato' Kosai (Muar)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Dato' S. Veerasingam, P.M.P., A.M.P, A.M.N. (Taph)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Usahawan, Datuk Rizalman bin Abdullah, P.G.D.K., J.P. (Tenom)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar, Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim, P.B.S., P.P.B., (Santubong)
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan, Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir (Sungai Petani)

Yang Berhormat	Setiausaha Parlimen Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, Datuk Fu Ah Kiow, D.I.M.P. (Mentakab)
"	Drs. Haji Abu Bakar bin Othman (Jerlun)
"	Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron, S.M.K. (Rantau Panjang)
"	Tun Abdul Ghafar bin Baba, S.S.M. (Batu Berendam)
"	Dato' Seri Haji Abdul Hadi bin Haji Awang, D.S.S.S.M.T. (Marang)
"	Tuan Haji Abdul Hamid bin Abdul Rahman (Sungai Benut)
"	Tan Sri Dato' Seri Dr. Abdul Hamid Pawanteh, P.S.M., S.P.M.P. (Kangar)
"	Dato' Haji Abdul Kadir bin Annuar, S.P.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N. (Pulai)
"	Tuan Abd. Rahman bin Yusof (Kemaman)
"	Tan Sri Datuk Patinggi Abdul Taib Mahmud, S.P.M.J., S.P.M.T., S.S.S.A, S.S.A.P., S.S.D.K., P.S.M., S.P.M.B., D.G.S.M., P.K.C, D.P. (Kota Samarahan)
"	Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang)
"	Datuk Wira Abu Seman bin Haji Yusop, B.K.T., J.P., D.M.S.M., K.M.N., D.C.S.M. (Alor Gajah)
"	Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah, P.P.T., A.M.P. (Tambun)
"	Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi, D.M.S.M., P.P.T., P.J.K. (Bagan Datok)
"	Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar, D.S.A.P. (Larut)
"	Tuan Alexander Nanta Linggi, A.B.S. (Kapit)
"	Tuan Alwi bin Jusoh (Pasir Puteh)
"	Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad (Lipis)
"	Datu Amirkahar bin Tun Datu Haji Mustapha (Marudu)
"	Dato' Haji Badrul Hisham bin Abdul Aziz, D.P.M.S., A.S.A. (Hulu Langat)
"	Tuan Billy Abit Joo, K.M.N. (Hulu Rajang)
"	Datuk Bung Mokhtar bin Radin, P.G.D.K., A.D.K., A.S.D.K. (Kinabatangan)
"	Tuan Chang See Ten, P.I.S. (Gelang Patah)
"	Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak, P.J.K. (Setiu)
"	Puan Chew Mei Fun (Petaling Jaya Utara)
"	Puan Chong Eng (Bukit Mertajam)
"	Tuan Chow Kon Yeow (Tanjong)
"	Tun Dato' Daim Zainuddin, D.G.S.M., S.S.M., S.P.M.S., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok)
"	Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor, D.S.D.K. (Pendang)
"	Tuan Fong Kui Lun (Bukit Bintang)
"	Puan Fong Po Kuan (Batu Gajah)

Yang Berhormat	Tuan Goh Kheng Huat (Nibong Tebal)
"	Dato Goh Siow Huat (Rasah)
"	Dato' Dr. Hasan bin Haji Mohamed Ali, D.I.M.P., S.M.S. (Parit Buntar)
"	Tuan Hassan bin Mohamed (Besut)
"	Tuan Henry Sum Agong, A.K. (Bukit Mas)
"	Dato' Hew See Tong, D.P. M.P., J.P. (Kampar)
"	Dato' Ho Cheong Sing, P.M.P., A.M.N. (Ipoh Barat)
"	Tuan Hoo Seong Chang (Kluang)
"	Tuan Husam bin Haji Musa (Kubang Kerian)
"	Tuan Haji Ismail bin Noh (Pasir Mas)
"	Tuan Jacob Dungau Sagan, J.B.S., K.M.N., P.P.B. (Baram)
"	Dato' Dr. Haji Jamaludin bin Dato' Mohd. Jarjis, S.I.M.P., D.I.M.P., (Rompin)
"	Dr. James Dawos Mamit, P.P.B., P.P.S. (Mambong)
"	Tuan Jawah anak Gerang (Lubok Antu)
"	Tuan Jimmy Lim Donald (Sri Aman)
"	Tuan Joseph Mauh anak Ikeh (Selangau)
"	Datuk Seri Panglima Joseph Pairin Kitingan, P.G.D.K., P.N.B.S., S.S.A.P., S.P.D.K. (Keningau)
"	Tuan Joseph Salang anak Gandum (Julau)
"	Tuan Juslie bin Ajirol, A.S.D.K. (Libaran)
"	Dato' Kamarudin bin Jaffar, B.C.M, D.S.N.S. (Tumpat)
"	Tuan Kerk Kim Hock (Kota Melaka)
"	Tan Sri Dato' Dr. K.S. Nijhar, P.S.M., S.P.M.J., J.M.N. (Subang)
"	Tuan Kong Cho Ha (Lumut)
"	Datuk Lau Ngan Siew, A.D.K., K.M.N., P.G.D.K. (Sandakan)
"	Tuan Lee Kah Choon (Jelutong)
"	Puan Lim Bee Kau, A.M.K., B.K.M., P.J.K. (Padang Serai)
"	Tuan Lim Hock Seng (Bagan)
"	Tuan Liow Tiong Lai, S.M.P. (Bentong)
"	Dato' Loke Yuen Yow, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim)
"	Tuan Mah Siew Keong (Teluk Intan)
"	Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar (Pokok Sena)
"	Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin (Arau)
"	Tuan Haji Mat Basir bin Rahmat (Parit)
"	Dr. Maximus Johnity Ongkili, A.S.D.K., J.P. (Bandau)
"	Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz, P.N.J., S.M.J., K.M.N., P.I.S., B.S.I., A.M.N., P.P.N. (Sri Gading)
"	Tuan Mohamad bin Sabu (Kuala Kedah)
"	Tuan Mohamed Nasir bin Che Daud (Kuala Krai)

Yang Berhormat	Tuan Mohamed Sayuti bin Said, P.P.T., P.J.K., P.P.N. (Kuala Selangor)
"	Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan, P.J.N., S.M.J., K.M.N., P.I.S., A.M.N., P.P.N. (Tebrau)
"	Tuan Mohd. Amar bin Abdullah (Pengkalan Chepa)
"	Tuan Mohd. Apandi bin Haji Mohamad (Jeli)
"	Datuk Seri Panglima Mohd. Salleh bin Tun Md. Said Keruak, P.G.D.K. (Kota Belud)
"	Datuk Mohd. Sarit bin Haji Yusoh (Temerloh)
"	Tuan Mohd. Yusoff bin Mohd. Nor, P.P.N., J.M.N. (Machang)
"	Dato' Mohd. Zain bin Omar, D.S.P.N., K.M.N., P.J.K, P.J.M., (Balik Pulau)
"	Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed, D.P.T.J., J.P. (Shah Alam)
"	Tuan M. Shukrimun bin Shamsudin (Kuala Nerus)
"	Tuan Muhammad bin Mustafa (Peringat)
"	Tuan Haji Muhyidin bin Haji Abd. Rashid (Hulu Terengganu)
"	Dato' Mustafa bin Ali, D.P.M.T. (Dungun)
"	Datuk Napsiah binti Omar (Kuala Pilah)
"	Tuan Nasharudin bin Mat Isa (Yan)
"	Tuan Ng Lip Yong (Batu)
"	Datuk Osu bin Sukam, S.P.D.K., P.G.D.K., D.A. (Papar)
"	Datuk Peter Tinggom anak Kamarau, P.P.B., P.P. C., K.M.N., P.N.B.S., J.B.S., A.M.N., P.B.S. (Saratok)
"	Tuan Philip Benedict Lasimbang, A.S.D.K. (Penampang)
"	Puan P. Komala Devi, P.P.T. (Kapar)
"	Datuk Railey bin Haji Jeffrey, P.G.D.K., J.M.N. (Silam)
"	Tuan Ramli bin Ibrahim (Kota Bharu)
"	Mulia Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah, D.K., P.S.M., S.P.M.K., S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang)
"	Tuan Richard Riot anak Jaem (Serian)
"	Tuan Robert Lau Hoi Chew, J.B.S., (Sibu)
"	Tuan Ronald Kiandee, A.S.D.K. (Beluran)
"	Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad, D.M.S.M., P.I.S. (Parit Sulong)
"	Tuan Saupi bin Daud (Tanah Merah)
"	Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin, D.S.S.A (Sepang)
"	Dato' Shahnnon bin Ahmad, D.S.D.K., K.M.N. (Sik)
"	Tuan Shaziman bin Abu Mansor, A.N.S. (Tampin)
"	Tuan Shim Paw Fatt, J.P. (Tawau)
"	Tuan Haji Siam bin Haji Kasrin, K.M.N., P.I.S. (Batu Pahat)
"	Datuk Song Swee Guan, P.G.B.S. (Bandar Kuching)
"	Dato' Suhaili bin Abdul Rahman, D.I.M.P., A.S.D.K. (Labuan)
"	Puan Sukinam Domo (Batang Sadong)

Yang Berhormat	Tan Sri Datuk Seri Amar Dr. Haji Sulaiman bin Haji Daud, S.I.M.P., D.A., D.S.S.A., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya)
"	Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi (Kuala Terengganu)
"	Tuan Taib Azamuddin bin Md. Taib, J.B.S., A.M.N. (Baling)
"	Tuan Tan Kok Wai (Cheras)
"	Dr. Tan Seng Giaw (Kepong)
"	Datin Paduka Dr. Tan Yee Kew, D.S.S.A (Kelang)
"	Puan Teresa Kok Suh Sim (Seputeh)
"	Tuan Thong Fah Chong (Ipoh Timur)
"	Dato' Dr. Ting Chew Peh, D.P.M.S., D.P.M.P. (Gopeng)
"	Dato' Seri Tiong King Sing, D.S.S.A., J.P. (Bintulu)
"	Dato' Tiong Thai King, (Lanang)
"	Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail (Permatang Pauh)
"	Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar, J.B.S., P.B.S. (Batang Lupar)
"	Tuan Wan Nik bin Wan Yussof (Bachok)
"	Tuan Wilfred Madius Tangau, J.P., A.D.K. (Tuaran)
"	Dato' Yap Pian Hon, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Serdang)
"	Dr. Yee Moh Chai (Tanjong Aru)
"	Datuk Yong Teck Lee, P.G.D.K., P.J.N. (Gaya)
"	Datuk Dr. Haji Yusof bin Haji Yacob, P.G.D.K., A.D.K. (Sipitang)
"	Dato' Seri Hajah Zaleha binti Ismail, D.P.M.S., S.M.S, K.M.N (Gombak)
"	Tuan Zawawi bin Haji Ahmad (Padang Terap)
"	Dato' Zulhasnan bin Rafique, D.I.M.P., A.M.N. (Wangsa Maju)

MENTERI/TIMBALAN MENTERI (SENATOR)

"	Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Brig. Jen. (B) Datuk Abdul Hamid bin Haji Zainal Abidin, K.M.N., P.A.T., D.P.M.P., J.S.M., P.J.N.
"	Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, Tan Sri Datuk Kasitah Gaddam, P.S.M., P.G.D.K., J.S.M.
"	Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Datuk Pandikar Amin Haji Mulia
"	Menteri Pendidikan, Tan Sri Dato' Seri Musa bin Mohamad, P.S.M., D.P.M.N., D.P.C.M.
"	Timbalan Menteri Pendidikan, Dato' Abdul Aziz bin Shamsuddin, D.M.S.M., D.P.M.S.
"	Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, Tengku Dato' Adnan bin Tengku Mansor, K.M.N., D.S.D.K., D.I.M.P., D.S.A.P., P.J.N.
"	Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk M Kayveas, P.J.N.
"	Setiausaha Parlimen Kementerian Penerangan, Datuk Zainudin bin Maidin, P.J.N., J.M.N., S.M.S., A.M.K.

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat

Datuk Mohd. Salleh bin Haji Hassan

Ketua Penolong Setiausaha

Roosme binti Hamzah
Zamani bin Haji Sulaiman
Haji Mustakin bin Salamat
Shahrom bin Haji Hasan

Penolong Setiausaha

Haji Mustafa bin Abdul Rahman
Ruhana binti Abdullah
Riduan bin Rahmat

**PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN
DOKUMENTASI**

Azhari bin Hamzah
Monarita binti Mohd. Hassan
Hajah Shamsiah binti Mohd. Yusop
Mohamed bin Osman
Hajah Norishah binti Mohd. Thani
Zaiton binti Yaacob
Abd. Talip bin Hasim
Noorhazmah binti Hamzah
Jamilah Intan binti Haji Bohari
Nurziana binti Ismail
Noor Effarizan binti Mat Satib
Taharah binti Mohamed
Nik Elyana binti Ahyat
Marzila binti Muslim
Syed Azuddin bin Syed Othman
Habibunisah Mohd. Azir
Abu Bakar bin Hasan

**PETUGAS-PETUGAS CAWANGAN
MESIN CETAK**

Kamal bin Oyub
Haji Latif bin Ismail
Kamaroddin bin Mohd. Yusof

**JURUBAHASA
SERENTAK**

Ungku Fauzie bin Ungku A.
Rahman
Mazidah binti Mohamed
Hajah Paizah binti Haji
Salehuddin

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Zakaria bin Salleh
Mejar (B) Kamaruddin bin
Abdullah
Lt Kol (B) Mohamed Nor bin
Mohd. Darus

**PETUGAS-PETUGAS
CAWANGAN KOMPUTER**

Mohd Shah bin Rahman
Sulaiman bin Sirad
Azzahar bin Hashim

**PETUGAS-PETUGAS
CAWANGAN PERUNDANGAN**

Mohd. Shariff bin Hussein
Azmi bin Othman
Zafniza binti Zakaria
Mohd. Sidek bin Mohd. Sani
Ruhana binti Mohd. Sani
Mazlina binti Ali
Norlaila binti Abdullah Sidi
Alias bin Mohd. Nor

**MALAYSIA
DEWAN RAKYAT**

Rabu, 5 Disember 2001

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi.

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]

mempengerusikan Mesyuarat]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

1. Tuan Ng Lip Yong [Batu] minta Menteri Kewangan menyatakan status skim RM500 juta untuk syarikat berteknologi tinggi amaun peruntukan yang telah diedarkan dan kepada syarikat dalam sektor teknologi mana.

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Chan Kong Choy]: Tuan Yang di-Pertua, kerajaan pada 19 April 2001 telah menubuhkan Syarikat Malaysia Venture Capital Management Berhad (MVCAB) iaitu sebuah syarikat Menteri Kewangan Diperbadankan bagi mengurus tabung modal teroka yang berjumlah sebanyak RM500 juta.

Tujuan tabung ini ditubuhkan ialah untuk menjadi pemangkin kepada membangunkan sektor ICT negara. Setakat ini dana RM500 juta tersebut telah pun disalurkan kepada MVCAB secara pinjaman mudah. MVCAB menyediakan pembiayaan ekuiti yang berisiko tinggi terutamanya pembiayaan di peringkat awalan, permulaan dan pertama kepada syarikat-syarikat ICT.

Sejak MVCAB menjalankan operasinya pada 16 Julai 2001 dia telah menerima sebanyak 104 cadang perniagaan. Sebanyak 77 cadang telah pun ditapis, sebanyak 40 cadangan sedang diteliti, 26 telah ditolak, 10 ditangguhkan disebabkan permohonan yang tidak lengkap dan satu cadangan sedang dalam peringkat proses 'due diligent' Baki sebanyak 27 cadangan lagi akan diteliti dalam masa yang terdekat ini. Selain daripada pembiayaan secara langsung oleh MVCAB bagi mempercepatkan penyaluran dana industri modal teroka MVCAB juga dalam memperuntukkan sebanyak RM100 juta daripada dana tersebut bagi melaksanakan *local out sourcing programme*, dengan izin yang akan diuruskan oleh empat syarikat modal teroka tempatan yang dipilih.

Sehubungan dengan ini, sebanyak 110 syarikat modal teroka telah mengemukakan permohonan dan MVCAB telah pun menyenaraikan pendek 6 syarikat yang berpotensi. Dari jumlah ini MVCAB telah membuat due diligent ke atas 3 buah syarikat.

Tuan Ng Lip Yong: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Dalam bidang high-tech 'time is essence' dengan izin dan saya berharap kementerian atau MVCAB boleh mempercepatkan proses mengedarkan tabung atau skim itu. Sebelum budget tahun 2000 di mana RM500 juta itu diperuntukkan saya dapati tidak kurang daripada RM300 juta juga telah diperuntukkan. Saya ingin tahu apa prestasi skim itu, sama ada semua peruntukan itu telah diedarkan kepada syarikat-syarikat high-tech. Sekian, terima kasih.

Dato' Chan Kong Choy: Terima kasih Yang Berhormat, kerajaan memang sedar bahawa masa adalah sangat penting untuk membangunkan sesuatu perniagaan khususnya ada kaitan dengan high-tech. Walau bagaimanapun ini yang merupakan satu pelaburan yang berisiko tinggi kerana bila kita memberikan sesuatu kelulusan kita berdasarkan kepada idea ataupun konsep sesuatu cadang perniagaan sahaja. Kita kena menyemak ataupun menilai secara mendalam dan menyeluruh dan teliti sebelum sesuatu kelulusan diberikan. Walau bagaimana pandangan Yang Berhormat ini akan kita mengambil berat.

Seperti mana yang dikatakan Yang Berhormat dari Batu iaitu sebelum budget tahun lepas di mana kita meluluskan sebanyak RM500 juta untuk menubuhkan Malaysia Venture Capital Management Berhad kita telah melalui Bank Negara Malaysia dan juga Khazanah Malaysia telah meluluskan lebih kurang RM320 juta untuk menubuhkan beberapa venture capital fund. Antaranya ialah MSC Venture One

Sendirian Berhad. Satu lagi ialah Commerce Technology Venture Berhad dan satu lagi ialah Maybank Venture Capital Company Sendirian Berhad. Semuanya jumlah dana adalah sebanyak RM420 juta.

Saya dengan sukacita memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini kita telah menerima banyak permohonan dan setakat ini sebanyak 62 permohonan telah pun diluluskan oleh ketiga-tiga buah syarikat ini dan kesemua projek yang diluluskan ini adalah dalam beberapa peringkat pelaksanaan dan kita sedang memantau dengan secara dekat dan supaya dapat kita memastikan bahawa kebanyakan projek yang diluluskan ini akan berjaya pada masa kelak. Sekian terima kasih.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Batang Lupa]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Minta maaf Timbalan Menteri, saya menyoal persoalan yang telah saya tanya dua kali tetapi tak seorang pun boleh memberi penjelasan yang memberi kepuasan kepada saya di Dewan ini. Sekarang ini persoalan yang relevant di bawah persoalan ini bahawa kita mewujudkan venture capital dan penglibatan venture capital secara swasta masuk ke dalam negara kita ini.

Venture capital ialah satu corak *funding* yang perlu untuk pembangunan usaha usahawan di negara ini sebagaimana yang berlaku di Amerika sejak 20 tahun yang lepas. Amerika adalah satu simbol *successful entrepreneur* di seluruh dunia. Jadi saya bertanya, soalan saya simple sahaja. Dalam semua venture capital ini mempunyai untuk pelaburan dan usahawan itu sendiri tetapi masalahnya dikatakan 'seed' capital iaitu research capital tidak ada wujud di negara-negara yang hendak membangunkan entrepreneur. Jadi persoalan saya adakah kerajaan bercadang hendak menubuhkan supaya diadakan 'seed' capital ini juga untuk membangunkan research terutama sekali usahawan-usahawan kecil yang tidak berkemampuan untuk mewujudkan dana mereka sendiri. Terima kasih.

Dato' Chan Kong Choy : Terima kasih Yang Berhormat dari Batang Lupa. Kelulusan RM500 juta pada budget yang lalu untuk kita menubuhkan MVCAB ini memang termasuk memberikan kelulusan kepada syarikat di peringkat seed ataupun di peringkat awalan dan kita memang sedar bahawa institusi-institusi kewangan konvensional tidak hendak mengadakan pelaburan yang berisiko tinggi. Kebanyakan mereka tidak hendak melaburkan kepada syarikat ataupun cadangan perniagaan di peringkat awalan khususnya di peringkat 'seed' ini memang tak mahu. Oleh kerana ini, kita menubuhkan dana teroka yang baru-baru diluluskan oleh Parlimen pada tahun lepas memang khusus untuk mengadakan pelaburan di peringkat awalan khususnya di peringkat seed ini.

Untuk bagi kita menilai projek-projek yang dianggap viable, kita telah juga memperolehi bantuan expertise orang Malaysia yang sedang bekerja di luar negara khususnya di Amerika Syarikat, Hong Kong di mana mereka memang sangat berpengalaman dalam bidang penilaian sesuatu projek di peringkat awalan khususnya di peringkat seed dan research ini.

Kita telah mendapat beberapa orang pakar sudah pulang ke tanah air dari Amerika Syarikat, Hong Kong supaya membantu MVCAB untuk memastikan bahawa kita telah melaburkan pelaburan yang betul khususnya di peringkat awalan. Maka saya haraplah jawapan ini dapat memuaskan Yang Berhormat dari Batang Lupa. Sekian, terima kasih.

2 Tuan Haji Ismail bin Noh [Pasir Mas] minta Menteri Penerangan menyatakan apakah garis panduan yang ditetapkan untuk sesebuah iklan mendapat kelulusan sebelum disiarkan melalui media elektronik dan media cetak, memandangkan pada masa kini terdapat beberapa iklan yang menyentuh sensitiviti contohnya iklan Indah Water dan iklan kitar semula oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan di RTM.

Timbalan Menteri Penerangan [Dato' Haji Mohd. Khalid bin Mohd. Yunus]: Timbalan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian ini bertanggungjawab menapis dan menentukan kesesuaian siaran iklan menerusi media elektronik kerajaan sahaja iaitu RTM. Garis panduan yang digunakan semasa membuat penapisan di antaranya termasuklah memastikan iklan-iklan yang disiarkan tidak menyentuh sensitiviti masyarakat Malaysia yang berbilang kaum, adat resam, budaya dan agama.

Garis panduan tersebut boleh dilihat secara terperinci menerusi laman web kementerian ini beralamat www.kempen.gov.my

Iklan 'Indah Water' dan Iklan 'Kitar Semula' oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan telah dibenarkan siarannya kerana kementerian ini berpendapat iklan-iklan tersebut tidak mempunyai unsur-unsur yang sensitive malah mampu membawa mesej supaya pengguna sama-sama menjaga kualiti dan memelihara keindahan alam sekitar.

Walau bagaimanapun sekiranya ada aduan, kementerian ini bersedia mengkaji semula mana-mana kelulusan yang diberikan jika didapati ada unsur-unsur negatif yang dipandang dari perspektif tertentu.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, misalnya bagi iklan Indah Water telah ditarik balik setelah menerima pandangan umum. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Bagan.

Tuan Lim Hock Seng: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan. Selaras dengan hasrat kerajaan untuk menyuruh rakyat supaya mengurangkan hisap rokok. [Diganggu] Apa, sensitiviti Yang Berhormat di sana. Dalam kaca TV kami boleh menonton iklan-iklan secara tidak langsung memaparkan *Salem Gold Planet* atau barang-barang jenama *Dunhill* dan ini secara tidak langsung akan membawa orang ramai supaya teringat kepada rokok-rokok jenama *Salem* dan *Dunhill* ini. Apakah kerajaan masih mahu menerima iklan-iklan seperti ini?

Dato' Haji Mohd Khalid bin Mohd Yunus: Tuan Yang di-Pertua pada hemat kami, ini sejauh mana keberkesanan dan penerimaan satu-satu iklan itu, banyak bergantung kepada penerimaan seseorang itu sendiri. Jadi bersabit dengan iklan-iklan yang membawa mesej tentang rokok ini, orang faham. Tinggal lagi, kalau kata kerajaan nak haramkan langsung semua bentuk iklan yang ada kaitan dengan rokok seperti di bidang sukan tapi yang duduk dalam stadium tu, sambil tengok bola dia hisap rokok juga. Itu keadaannya, itu hakikatnya, itu realitinya. Jadi saya duduk di Kementerian Penerangan, jawab soalan iklan tentang hisap rokok, saya tetap hisap rokok juga Yang Berhormat. Itu keadaannya. Jadi dia banyak bergantung kepada penerimaan masyarakat itu sendiri. Ya... [Disampuk] Saya hisap [Ketawa].

Tuan Haji Ismail bin Noh: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih kepada Timbalan Menteri memberi jawapan yang tenang dan baik pada pagi ini. Terima kasih.

Saya bersetuju sebenarnya dengan aneka iklan yang telah disiarkan dalam media elektronik di negara kita bagi menggambarkan kesungguhan dan keprihatinan syarikat-syarikat memaparkan kemajuan masing-masing tetapi saya kurang bersetuju dengan iklan yang berunsur maksiat dan tidak sopan ataupun tidak berakhlak, ini tidak sesuai dengan negara kita, negara yang sepatutnya membimbing yang lain supaya mereka ikut pada perkara-peraka yang baik ini. Kedua-duanya tadi akan melahirkan gejala sosial yang tidak baik yang akan diikuti oleh remaja-remaja kita kemudian.

Soalan tambahan saya, apakah kementerian sentiasa membuat pemantauan dan sekali gus mengambil tindakan yang berkesan bagi memastikan media elektronik kita benar-benar bersih dan benar-benar tidak masuk bahan-bahan lucah atau bahan-bahan yang tidak baik di pandang khususnya oleh anak kita sendiri di rumah kita dan memastikan media elektronik kita ini dapat menyumbangkan suatu yang terbaik kepada negara kita dan kepada ummah kita.

Sekian, terima kasih.

Dato' Haji Mohd Khalid bin Mohd Yunus: Tuan Yang di-Pertua saya bersetuju dengan Yang Berhormat. Saya pun tidak suka ada iklan yang berbentuk maksiat, tidak sopan dan tidak berakhlak. Saya setuju, saya boleh terima dan kalau Yang Berhormat nampak dalam kita punya media elektronik ada benda-benda yang begitu, saya mengalu-alukan maklumat-maklumat yang demikian. Tinggal lagi saya kata tadi macam juga saya soal rokok tadi. Ini bagaimana seseorang itu..., apa orang kata menganalisis, mengupas dan menerima itu banyak bergantung kepada sikap masing-masing dan pandangan serta pendapat masing-masing. Tetapi dari segi prinsipnya, saya ataupun kerajaan bersetuju dengan supaya tidak ada unsur-unsur seperti yang dikata oleh Yang Berhormat tadi.

3. Dato' Yap Pian Hon [Serdang] minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:-

jumlah peruntukan yang telah diperuntukkan bagi Tabung Pusingan Pinjaman Perumahan di bawah Rancangan Malaysia Ke-8; dan

syarat-syarat dan kelayakan untuk memohon dan juga jumlah maksimum yang dapat dipinjam.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Peter Chin Fah Kui]: Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan bahagian;

- (a) Tabung Pusingan Pinjaman Perumahan untuk golongan berpendapatan rendah telah diwujudkan sejak tahun 1976 dengan jumlah peruntukan asal sebanyak RM30 juta.

Dalam Rancangan Malaysia Kelapan pula, selaras dengan keputusan Mesyuarat Jemaah Menteri pada 25 April 2001, jumlah peruntukan Tabung Pusingan Pinjaman Perumahan untuk golongan berpendapatan rendah telah ditambah sebanyak RM40 juta lagi menjadikan jumlah keseluruhannya RM70 juta.

Mesyuarat Jemaah Menteri tersebut juga bersetuju supaya tabung pusingan ini diperluas ke negeri-negeri Sabah dan Sarawak dengan masing-masing diberi peruntukan permulaan sebanyak RM5 juta.

Peruntukan ini ditadbirkan oleh Yang Berhormat Setiausaha Kerajaan Negeri masing-masing melalui pewujudan tabung pusingan yang berasingan.

- (b) Pihak Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyediakan dua kategori pinjaman melalui Tabung Pusingan Skim Pinjaman Perumahan untuk golongan berpendapatan rendah iaitu:

- (i) membina sendiri rumah baru; dan
- (ii) membeli rumah kos rendah.

Syarat-syarat kelayakan permohonan adalah seperti berikut:

- (i) warganegara Malaysia;
- (ii) berumur di antara 18 – 48 tahun;
- (iii) belum memiliki rumah sendiri;
- (iv) jumlah pendapatan isi rumah di antara RM500 hingga RM1,200 sebulan;
- (v) jumlah pinjaman RM20 ribu maksimum;
- (vi) RM10 ribu pertama tidak dikenakan bayaran perkhidmatan manakala RM10 ribu kedua dikenakan bayaran perkhidmatan sebanyak 4% setahun;
- (vii) mencagarkan tanah rumah sebagai cagaran kepada pinjaman;
- (viii) dimestikan mengambil perlindungan insurans nyawa dan kebakaran yang akan dimasukkan ke dalam bayaran ansuran bulanan;
- (ix) menamakan waris yang akan meneruskan bayaran sekiranya peminjam tidak mampu

lagi meneruskan bayaran ansuran bulanan; dan

- (x) tempoh bayaran balik di antara 5 hingga 20 tahun.

Tuan Yang di-Pertua, syarat-syarat khusus mengikut kategori pinjaman pula adalah seperti berikut: iaitu kategori (a) membina sendiri, rumah baru.

Syaratnya:

- (i) mempunyai tanah tapak untuk mendirikan rumah;
- (ii) menggunakan pelan sendiri atau pelan kementerian; dan
- (iii) harga tidak melebihi RM25 ribu.

Bagi kategori (b) membeli rumah kos rendah syaratnya:

- (i) rumah yang hendak dibeli telah mempunyai hak milik;
- (ii) harga rumah berdasarkan harga rumah kos rendah, mengikut kawasan atau lokasi;
- (iii) mengemukakan salinan atau iklan/risalah rumah yang hendak dibeli; dan
- (iv) pemohon perlu menanggung kos guaman untuk mengendalikan urusan tuntutan urusan bayaran pinjaman.

Sekian.

Dato' Yap Pian Hon: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Memandangkan kemudahan untuk membeli rumah bagi golongan yang berpendapatan rendah untuk memiliki rumah ditadbirkan dan diuruskan oleh pihak SUK Negeri masing-masing, saya ingin minta penjelasan, sehingga kini apa *feedback* yang telah didapati di setiap negeri berkaitan dengan permohonan pinjaman ini dan angka berapa unit rumah telah dibeli bawah skim pinjaman perumahan ini telah diluluskan.

Datuk Peter Chin Fah Kui: Untuk makluman Yang Berhormat, urusan melalui SUK ini hanya dikenakan di dua negeri iaitu negeri Sabah dan Sarawak. Tetapi di Semenanjung, urusan untuk setiap permohonan ialah melalui kementerian saya.

Angka yang diminta oleh Yang Berhormat adalah berikut; sejak tahun 1976 sehingga 30 April 2001 iaitu sebelum tabung ini ditambah, jumlah permohonan yang kita terima bagi Semenanjung ini ialah 10,899 permohonan dan ditolak ialah 5,379 dan diluluskan ialah 5,386 permohonan. Selepas tabung ini di tambah, iaitu selepas April tahun ini, kita hanya terima 180 permohonan iaitu tidak ramai.

Kalau kita tengok di negeri Selangor Yang Berhormat jadi wakil rakyat, hanya tujuh permohonan sahaja. Iaitu permohonan ini, untuk makluman Yang Berhormat, kita masih proses di peringkat kementerian dan kita haraplah kalau melalui Yang Berhormat sekalian, ingin nak menolong rakyat masing-masing, bolehlah mereka diberi galakan memohon skim ini.

Tuan Robert Lau Hoi Chiew : Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Di Dewan yang mulia ini saya sering dengar ini Tabung Pinjaman Perumahan untuk orang tinggal di bandar sahaja.

Saya ingin tanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, bolehkah kementerian Yang Berhormat mengkaji mewujudkan satu tabung pinjaman perumahan untuk orang tinggal di luar bandar. Contohnya di Sarawak. Kami mempunyai kurang lebih lima ribu rumah panjang ya.., kadang-kadang kalau ia terbakar, kebakaran, susah. Kalau dia mahu memperpanjang dia punya rumah panjang pun susah. Tidak tahu di mana dia boleh pinjam wang. Ini kos rumah kos murah semua ini bina di bandar. So saya harap kementerian boleh mengkaji dan menimbang kemungkinan wujudkan satu tabung khas

untuk memberi bantuan kewangan kepada rakyat yang tinggal di luar bandar, khasnya di Sarawak....[Disampuk] Setuju ya..

Tuan Robert Lau Hoi Chew: Hah setuju!. Ya, okay, minta penjelasan.

Beberapa Ahli: Setuju. [Ketawa]

Datuk Peter Chin Fah Kui: Terima kasih, Yang Berhormat. Nampaknya permohonan itu telah disokong oleh ramai, ya [Ketawa]. Untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, tabung pusingan ini yang sekarang diperluaskan kepada Sabah dan Sarawak memang tidak mengehadkan pinjaman itu oleh seseorang pembeli rumah atau sipemohon yang ditetapkan di bandar sahaja. Sebenarnya dalam kategori A, iaitu membina rumah sendiri ini adalah memang satu kaedah yang pihak yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi, iaitu mereka yang mendiami di dalam luar bandar khususnya dalam kampung dan rumah panjang, mereka boleh meminta skim ini iaitu melalui kategori A. Jika mereka boleh mendapatkan atau memenuhi syarat-syarat yang ditetapkan, iaitu mesti ada tapak tanah mereka untuk mendirikan rumah, ada pelan sendiri dan juga tidak melebihi RM25,000. Kalau tiga syarat ini sudah dipenuhi, saya rasa mereka bolehlah meminta kepada pihak agensi yang mengusahakannya iaitu melalui SUK Negeri Sarawak di mana perkara ini boleh diproseskan. Sekian.

[Soalan No. 4 – Y.B. Dr. Syed Azman bin Syed Ahmad Nawawi (Kuala Terengganu) tidak hadir]

[Soalan No. 5 - Y.B. Tuan Tiong Thai King (Lanang) tidak hadir]

6. **Tuan Hassan bin Mohamed [Besut]** minta Menteri Kerja Raya menyatakan bilakah projek Lebuhraya Pantai Timur dijangka akan siap.

Timbalan Menteri Kerja Raya [Tuan Mohamed Khaled bin Haji Nordin]: Tuan Yang di-Pertua, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, mengikut perancangan projek Lebuhraya Pantai Timur peringkat jajaran Karak ke sempadan Terengganu dijangka siap pada bulan Ogos tahun 2003. Projek ini sedang giat dilaksanakan dan kemajuan pelaksanaan semasa adalah sebanyak 18.66% berbanding dengan jadual 19.84%. Projek ini mengalami kelewatan pelaksanaan sebanyak 1.18% disebabkan musim hujan.

Tuan Wan Nik bin Wan Yussof: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada jawapan daripada pihak Timbalan Menteri. Saya melalui jalan asal daripada Sungai Besi ke Kuantan dan seterusnya jalan yang dimaksudkan dalam proses pembinaan ini. Dan saya nampak telah naik *signboard* - papan tanda yang menunjukkan pembinaan itu akan berjalan. Soalannya ialah dari sudut kenyataan sebenar projek yang sepatutnya dilaksanakan daripada sempadan Terengganu ke seterusnya melalui kawasan tengah Negeri Terengganu ke Sungai Besi ini, dari sudut *time framenya* bila dan jangkaan kos serta adakah benar MTD tetap akan mendapat sebagai *main con* dalam projek ini untuk peringkat berikutnya? MTD sebagai *main con* kepada projek ini untuk fasa yang berikut daripada sempadan Terengganu hingga ke Sungai Besi, Terengganu.

Tuan Mohamed Khaled bin Haji Nordin: Terima kasih, Yang Berhormat. Soal pelaksanaan daripada peringkat sempadan negeri Pahang ke Terengganu, keputusan bila hendak dilaksanakan adalah ditangguhkan. Jadi mengenai perkara perkara yang dibangkitkan itu tidak timbul.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Kita melihat bahawa lebuhraya-lebuhraya di negara kita ini bagi kita merasakan bahawa telah pun banyak terbina tetapi nampaknya kerajaan masih lagi membina lebuhraya-lebuhraya yang baru. Saya ingin bertanya apakah kriteria-kriteria pemilihan yang dibuat oleh kerajaan, adakah ditentukan oleh kerajaan ataupun dipohon oleh kerajaan-kerajaan negeri ataupun kerajaan menerima pandangan-pandangan daripada orang ramai? Terima kasih.

Tuan Mohamed Khaled bin Haji Nordin: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat. Ada pelbagai sebab mengapa kerajaan membina sesebuah lebuhraya sama ada yang baru ataupun menaik taraf jalan-jalan Persekutuan yang ada untuk dijadikan sebagai sebuah lebuhraya. Antara sebabnya ialah kerana keadaan lebuhraya tersebut yang sesak ataupun kerana untuk mengatasi kemalangan yang kerap berlaku di sesuatu lebuhraya. Jadi, sama ada kerana rekod-rekod yang ada pada kerajaan ataupun kerana permintaan kerajaan negeri ataupun permintaan orang

ramai semuanya diambil kira tetapi pokoknya adalah berasaskan kepada sebab-sebab yang telah dinyatakan tadi.

7. **Datuk Bung Mokhtar bin Radin [Kinabatangan]** minta Menteri Pembangunan Luar Bandar menyatakan tentang usaha kerajaan dalam memastikan pembabitian masyarakat luar bandar dalam bidang ekonomi mampu untuk dipertingkatkan pendapatan mereka.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Luar Bandar [Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim]: Tuan Yang di-Pertua, kerajaan memang prihatin terhadap masyarakat luar bandar terutama dalam usaha untuk meningkatkan taraf hidup dan pendapatan mereka. Langkah-langkah telah diambil untuk mengukuhkan ekonomi luar bandar di samping memastikan penglibatan masyarakat luar bandar dalam setiap aktiviti ekonomi yang dilaksanakan. Program Pembangunan Industri Luar Bandar merupakan salah satu program untuk mempelbagaikan ekonomi luar bandar dengan menekankan kepada pembangunan industri kecil dan sederhana di samping memberi peluang pekerjaan kepada masyarakat luar bandar, ianya juga berhasrat untuk menukarkan imej masyarakat luar bandar yang tidak lagi bergantung kepada pertanian tradisi semata-mata. Melalui program ini, kerajaan membantu dalam menyediakan premis, atau bengkel atau kilang, bantuan kewangan, latihan dan bimbingan serta promosi.

Skim Pembangunan Kesejahteraan Rakyat pula menitikberatkan pendapatan penduduk termiskin, miskin dan hampir miskin di luar bandar dalam pelbagai bidang termasuk aktiviti ekonomi bagi membebaskan mereka dari belenggu kemiskinan. Antara aktiviti ekonomi tersebut adalah meliputi aktiviti perniagaan, pemprosesan makanan selain daripada pertanian tradisional. Dalam projek-projek pembangunan tanah pertanian seperti tanam semula getah, penyatuan dan pemulihan tanah, masyarakat luar bandar digalakkan untuk mengusahakannya secara berkelompok dan diurus oleh agensi pembangunan tanah.

Bagi memastikan kestabilan ekonomi, pekebun-pekebun kecil getah dan kelapa sawit di luar bandar yang terjejas teruk akibat kemerosotan ekonomi dunia pada masa ini, kerajaan juga telah menyediakan bantuan khas kepada mereka melalui pelaksanaan Program Bantuan Kerajaan Persekutuan kepada pekebun kecil getah dan kelapa sawit. Di samping itu, masyarakat luar bandar digalakkan melibatkan diri dalam aktiviti-aktiviti penanaman dan ternakan secara integrasi di kebun-kebun getah dan kelapa sawit untuk meningkatkan taraf ekonomi mereka. Agensi-agensi seperti RISDA dan FELCRA Berhad sedang berusaha menyelaraskan aktiviti-aktiviti ini. Selepas itu kita mempertingkatkan juga pelancongan desa dengan memberikan galakan kepada pengusaha-pengusaha yang ingin mengusahakan bidang pelancongan tersebut di lokasi yang boleh dikomersilkan. Kementerian ada menyediakan pinjaman di bawah Skim Pembiayaan Ekonomi Desa bagi tujuan pelancongan atau *Home Stay* ini.

Yang terakhir ialah usaha untuk mempertingkatkan penglibatan masyarakat luar bandar dalam aktiviti ekonomi turut dilaksanakan melalui penglibatan yang aktif oleh agensi-agensi Pembangunan Wilayah dan Tanah yang di bawah kementerian seperti KEDA, PERDA, KESEDAR, KETENGAH dan KEJORA serta lain-lain lagi. Di samping itu sektor swasta dan badan bukan kerajaan digalakkan untuk turut melaksanakan projek-projek ekonomi luar bandar.

Raja Dato' Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar: Terima kasih Kinabatangan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan. Memandangkan pendapatan rakyat luar bandar yang terjejas ekoran daripada kelembapan ekonomi seluruh dunia pada hari ini terutama penoreh getah dan kelapa sawit, apakah rancangan kementerian untuk mengubah halatuju mereka ini supaya dapat menjana ekonomi mereka dalam waktu yang terdekat ini kerana RISDA pada masa kini sedang memberi bantuan kepada penoreh-penoreh getah dari segi bantuan kewangan. Apakah bantuan ini sudah memadai cukup untuk menjamin, untuk memperbaiki pendapatan penduduk-penduduk luar bandar menghadapi keadaan ekonomi pada masa ini akibat daripada kejatuhan getah dan kelapa sawit dan juga apakah jaminan FELCRA untuk mengeluarkan dividen dan saham sebelum menjelang Hari Raya. Terima kasih.

Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Terima kasih Yang Berhormat atas soalan tambahan. Memanglah dari segi bantuan yang kita beri melalui RISDA

buat masa ini adalah berbentuk membantu sementara dan pada masa yang sama ada satu jawatankuasa di bawah Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri, mereka berbincang dengan kementerian-kementerian lain untuk mencari jalan di mana mereka ini dapat dibantu secara jangka panjang. Dan untuk makluman Yang Berhormat, memang pada masa ini FELCRA mengagihkan bantuan yang telah diluluskan melalui FELCRA di mana semalam telah terkeluar di dalam berita bahawa ramailah daripada peneroka FELCRA ini mendapat durian runtuh. Jadi mereka memang akan menerimanya sebelum Hari Raya ini. Terima kasih, Yang Berhormat.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Sebahagian besar daripada penduduk luar bandar terdiri daripada kaum wanita dan apabila kita banding antara luar bandar dan bandar, kita dapati bahawa pendapatan penduduk dalam bandar lebih tinggi daripada luar bandar kerana kapasiti wanita bandar untuk menjana kegiatan ekonomi dan pendapatan. Apakah tindakan kerajaan untuk meningkatkan kapasiti kaum wanita luar bandar dalam menjana kegiatan ekonomi dan pendapatan? Terima kasih.

Puan Hajah Rohani binti Haji Abdul Karim: Terima kasih Yang Berhormat. Memang kita sedari bahawa peranan wanita khasnya di luar bandar memanglah begitu penting dan dari segi itu kita memang menumpukan bahawa wanita sebagai satu kumpulan sasaran yang penting di bawah Kementerian Pembangunan Luar Bandar. Jadi untuk makluman Yang Berhormat, kita memang ada sasaran program khusus untuk kita dapat memotivasikan wanita ini menceburkan diri di dalam bidang-bidang ekonomi dan oleh yang demikian, di bawah aktiviti latihan dan khidmat nasihat di kementerian, kita ada kursus dinamakan Kursus Motivasi Wanita di mana objektif kursus ini untuk memberi keyakinan dan melahirkan wanita luar bandar yang berkualiti dan dapat mempertingkatkan sumbangan produktif dan reproduktif selaras dengan dasar wanita yang bertujuan untuk meningkatkan lagi keberkesanan sumbangan wanita dalam pembangunan.

Untuk makluman Yang Berhormat juga, selalunya banyak pakej-pakej yang diolahkan oleh kementerian khasnya di dalam kita hendak membasmi kemiskinan kita ada melibatkan bersama Amanah Ikhtiar Malaysia memang 90% peminjam adalah wanita dan dari segi pembayaran balik memang begitu baik tarafnya sebab mereka ini bukan *risk taker*, terima kasih.

8. **Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin [Sepang]** minta Menteri Pendidikan menyatakan apakah langkah-langkah yang diambil oleh kementerian untuk menangani masalah kejatuhan moral di kalangan guru-guru sehingga ada yang sanggup menjalinkan hubungan seks dengan pelajar dan sesama guru serta apakah tindakan yang diambil ke atas guru-guru berkenaan bagi mengembalikan imej institusi sekolah.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan [Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir]: Tuan Yang di-Pertua, tindakan tatatertib boleh diambil terhadap pegawai termasuk guru-guru yang disahkan melanggar Peraturan-peraturan Pegawai Awam (Kelakuan dan Tatatertib) 1993.

Program latihan dan penerangan telah pun diadakan bagi meningkatkan kefahaman kepada guru mengenai tata susila profesion perguruan Malaysia dan pekeliling yang sedia ada bagi menangani masalah keruntuhan moral di kalangan guru.

Bagi guru-guru pelatih yang bakal menjadi guru, langkah-langkah berikut juga diambil:

- (i) guru pelatih yang terlibat dalam kegiatan-kegiatan berkenaan diberhentikan daripada pengajian di maktab;
- (ii) mengadakan komponen asas dinamik yang menekankan aspek pendidikan moral dan etika bagi guru pelatih bukan Islam dan pendidikan Islam kepada guru-guru pelatih Islam;
- (iii) mengadakan unsur-unsur penerapan nilai murni merentasi kari kulum dalam sukatan pelajaran di maktab;
- (iv) mengadakan program-program penghayatan Islam dan moral kepada guru pelatih.

Pada keseluruhannya, bagi guru dalam perkhidmatan yang terlibat dalam kes-kes yang dimaksudkan adalah sangat kecil jika dibandingkan dengan populasi warga guru di seluruh negara. Misalnya, saya beri contoh di sini, antara tahun 1995 sehingga 2001, kita dapat;

- (i) Kes khalwat lapan lelaki dan empat perempuan. Tindakan yang kita ambil ialah memberi amaran dan ada juga denda setara tujuh hari emolumen;
- (ii) kemudian ada juga satu kes bersekedudukan;
- (iii) kemudian ada juga kes cabul kehormatan 11 orang lelaki;
- (iv) persetubuhan haram dan luar tabii ada dua kes;
- (v) hubungan sulit dengan pelajar dan ada juga hubungan sulit dengan isteri orang, ada enam orang kita dapat, yang itu kita turun gaji dan pergerakan gaji selama 36 bulan, serius kita ambil tindakan;
- (vi) poligami tanpa kebenaran mahkamah. Itu terdapat dua lelaki dan satu perempuan;
- (vii) kes liwat, perbuatan sumbang, tidak sopan dengan pelajar ada empat orang lelaki;
- (viii) terdapat juga kes bawa pelajar tidur di luar asrama, itu satu kes sahaja;
- (ix) arah pelajar perempuan berbogel dan merotan punggung. Itu kita dapat seorang.

Jadi kesemuanya kes-kes seperti itu terdapat 36 orang lelaki dan lima orang perempuan. Terima kasih.

Datin Paduka Hajah Seripah Noli binti Syed Hussin: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih, soalan tambahan, tadi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen ada mengatakan bahawa tindakan untuk memberhentikan guru pelatih telah dan akan dilakukan sekiranya mereka terlibat dengan masalah yang telah saya bangkitkan dalam soalan saya.

Jadi, soalan saya, bagi mengembalikan imej terutama dalam bidang profesion perguruan ini, adakah Kementerian Pendidikan bersedia untuk mengambil tindakan yang serupa iaitu memberhentikan juga guruguru yang sudah mengajar, sekiranya mereka terlibat dengan kegiatan melakukan hubungan seks dengan pelajar dan juga dengan guru. Selain daripada langkah-langkah yang dimaklumkan oleh Yang Berhormat tadi, yang saya rasa agak longgar walaupun peratusannya kecil kerana bagi saya guru ini sepatutnya menjadi model kepada pelajar, jangan jadi seperti ibu ketam, yang mengajar anaknya jalan lurus sedangkan dia sendiri jalan tak betul.

Jadi, bagi meningkatkan imej perguruan ini, saya ingin mencadangkan adakah kementerian bersedia untuk menimbangkan supaya tindakan untuk memberhentikan mereka yang sudah mengajar juga daripada mengajar sekiranya mereka dapat dibuktikan dengan sah terlibat dengan perkara yang saya bangkitkan tadi.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Terima kasih Yang Berhormat, memang kita masyarakat umum kita semua mengharapkan supaya moral setiap orang guru itu di tahap yang paling tinggi sekali.

Jadi, daripada pihak kita, sekiranya ada aduan kita akan jalankan siasatan dan mestilah terbukti terlebih dahulu. Misalnya kita ada di sini, kalau saya boleh sebut kita ada sampai 13 langkah untuk kalau kita kata hendak mengambil tindakan ke atas seseorang guru itu, jadi kita harus lakukan siasatan dan sekiranya terbukti, jadi ikut kesalahan yang terbukti itu dan kemudian barulah kita berhentikan guru itu.

Memang kalau dalam misalnya kita kata, urus setia akan menyediakan kertas memorandum sekiranya ada *prima facie*, kita buat surat itu kepada dia untuk beri tunjuk sebab mengapa tidak tindakan boleh diambil ke atas seseorang guru itu.

Walau bagaimanapun, kita memang kita *strict*, dengan izin, ke atas mana-mana guru yang didapati melanggar disiplin, yang ini kita akan mengambil tindakan

yang setimpalnya, lagi satu tidaklah boleh juga kita mengambil tindakan sekiranya atas tuduhan *hearsay* yang tidak ada bukti. Walau bagaimanapun, kita akan tetap tegas bahawa moral, disiplin yang tinggi adalah diharap di kalangan guru-guru kita. Terima kasih.

Tuan Saupi bin Daud: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Pertamanya, kepada soalan ini, saya rasa kalau soalan ini kalau dikeluarkan oleh pihak pembangkang mestilah pihak kerajaan menganggap bahawa ini adalah satu niat jahat, tetapi ini dikeluarkan oleh pihak kerajaan sendiri ataupun wakil rakyat kerajaan.

Saya berterima kasih kepada jawapan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, cuma saya ingin bertanya, dalam kes-kes begini ada setengah kes itu telah pun diketahui oleh pihak sekolah, diketahui oleh pihak Pejabat Pendidikan Daerah (PPD) dan juga JPN, Jabatan Pendidikan Negeri (JPN), tetapi tindakan yang diambil oleh pihak-pihak ini hanyalah dengan memberitahu kepada orang-orang yang terlibat ataupun guru-guru yang terlibat, kemudian membuat pertukaran, kalaulah kes itu berlaku di sebuah sekolah antara guru lelaki dengan guru perempuan, salah seorang daripadanya telah ditukarkan ke sekolah lain. Jadi, kes yang bagaimanakah yang patut kita ambil sebagaimana yang disarankan oleh Yang Berhormat Setiausaha Parlimen tadi, dari segi hendak membuktikan. Kalau ini sudah jelas, tetapi kalau pihak sekolah terpaksa membuat laporan bertulis atau mendapat saksi-saksi, ini agak rumit sedikit, jadi adakah kelonggaran-kelonggaran yang dapat diberikan oleh pihak Kementerian Pendidikan kepada JPN, PPD dan juga sekolah di dalam kes-kes sebegini.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir: Terima kasih. Saya tidak ada sangkaan buruk dan sangkaan jahat terhadap Yang Berhormat, walaupun Yang Berhormat berbeza daripada parti pihak kerajaan. Jadi, janganlah setiap kali bila Yang Berhormat daripada pembangkang bertanya sahaja, ada sangkaan buruk, kita ada mempunyai sangkaan buruk, tidak! Saya tidak tahulah daripada pihak pembangkang, mungkin ada sangkaan buruk.

Jadi, soalnya ialah seperti mana yang telah saya katakan tadi, kita akan ikut peringkat demi peringkat, sekiranya ini kita tidak boleh mengatakan orang kata adanya kes, kemudian mengapa cik gu itu hanya ditukar. Kita sebenarnya mesti bergantung kepada jawatankuasa tatatertib itu, apakah laporan dan apakah pembicaraanannya. Misalnya macam saya katakan tadi, ini saya sebut terus terang.

- (i) urus setia terima siasatan;
- (ii) pengerusi menimbangkan memorandum;
- (iii) urusetia sedia kertas memorandum;
- (iv) Lembaga Tatatertib bersidang;
- (v) urus setia hantar surat pertuduhan;
- (vi) ketua jabatan kemukakan jawapan;
- (vii) urus setia kaji ulasan;
- (viii) Lembaga Tatatertib bersidang;
- (ix) urusetia mengeluarkan surat pemberitahuan;
- (x) pegawai kemukakan rayuan;
- (xi) ketua jabatan kemukakan rayuan;
- (xii) urus setia kaji dan sedia memorandum.
- (xiii) Lembaga Tatatertib bersidang.
- (xiv) ketua jabatan kemukakan rayuan;
- (xv) urusetia kajian rayuan;
- (xvi) Lembaga Rayuan Tatatertib buat keputusan.

Dan ini mengambil masa beberapa hari, kadang-kadang dia mengambil empat setengah bulan untuk keputusan itu, kerana kita harus lakukan satu keadaan yang adil. Kita tidak boleh asal orang report sahaja terus kita ambil tindakan – tidak boleh.

Jadi, saya berharaplah Yang Berhormat, kalau Yang Berhormat ada kes-kes yang itu, yang tidak dapat diselesaikan, sila kemukakan kepada pihak kementerian dan kita akan mengambil tindakan yang tegas. Terima kasih.

[Soalan No. 9 – Y.B. Tuan Muhamad bin Mustafa [Peringat] tidak hadir]

10. **Tuan Lim Hock Seng [Bagan]** minta Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi menyatakan bagaimana kementerian memantau sama ada syarikat pemaju ada memohon hak milik strata untuk projek yang dibina. Bagaimanakah pula kelambatan memproses permohonan oleh pihak kerajaan. Apa tindakan yang diambil untuk menyelesaikan masalah tersebut.

Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi [Dr. Tan Kee Kwong]: Tuan Yang di-Pertua, pemantauan hak milik strata boleh dilakukan dengan menyemak jumlah pengeluaran sijil layak menduduki atau CFO yang dikeluarkan oleh pihak berkuasa tempatan kepada skim-skim perumahan yang layak untuk memohon hak milik strata.

Kebanyakan kes-kes kelewatan adalah berpunca daripada kegagalan pemaju untuk mematuhi kehendak-kehendak Akta Hak Milik Strata. Walaupun begitu, kerajaan sedar terdapat juga kes-kes di mana terjadinya kelewatan daripada pihak kerajaan sendiri.

Kebanyakan kes ini disebabkan oleh kekurangan kakitangan untuk memproses permohonan yang telah dibuat. Untuk itu, permohonan bagi tambahan kakitangan dilakukan untuk mengatasi masalah ini.

Sebagai langkah pencegahan, kerajaan telah pun menubuhkan pusat pemprosesan hak milik strata atau *one stop agency* di mana setiap permohonan yang telah dibuat akan dibawa ke mesyuarat ini sehinggalah ianya diluluskan dan didaftarkan, ini akan memastikan bahawa permohonan sentiasa bergerak dan tidak tertangguh di mana-mana peringkat.

Pemaju perlu sedar akan tanggungjawab mereka seawal mungkin dalam merancang untuk membangunkan bangunan berbilang tingkat mengikut kadar-kadar dan kehendak-kehendak yang terdapat di dalam Akta Hak Milik Strata.

Bagi memberi kesedaran ini, Persatuan Pemaju Perumahan dan Hartanah perlulah bertanggungjawab kepada ahli-ahlinya. Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi akan sentiasa peka dan sudi bekerjasama dengan persatuan bagi memberi penerangan dan juga nasihat.

Tuan Lim Hock Seng: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih. Jawapan Yang Berhormat mengatakan kerajaan boleh menyemak kepada pihak kerajaan tempatan (PKT) bilangan sijil-sijil penghuni yang dikeluarkan, bermakna jikalau kementerian tidak menyemak kepada PKT maka kerajaan pun tidak tahu bilangan sijil kelayakan yang dikeluarkan kepada pemaju-pemaju. Demi untuk mengelakkan perkara ini berlaku, bolehkah Yang Berhormat menimbang supaya mewajibkan pihak kerajaan tempatan memberitahu kementerian sekiranya sijil kelayakan telah dikeluarkan supaya tindakan dan kawalan susulan boleh diambil oleh kementerian demi untuk kepentingan pemilik rumah pangsa.

Dan saya membangkitkan soalan ini kerana terdapat ramai juga pemaju-pemaju yang tidak memohon strata title, dengan izin, buat selama lima hingga sepuluh tahun dan mereka tidak kemukakan permohonan dan kementerian pun tidak tahu berkenaan ada hal ini berlaku di satu-satu spesifik projek. Demi untuk kepentingan pemilik-pemilik rumah pangsa, bolehkah Yang Berhormat menimbang untuk mewajibkan pihak kerajaan tempatan memberitahu Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi berkenaan hal ini.

Dan berkenaan dengan tempoh untuk menambah kakitangan kerajaan supaya memproses permohonan ini, adakah satu *dead line* dikeluarkan supaya pihak kerajaan sendiri tidak melengah-lengahkan proses menimbang proses permohonan ini.

Dr. Tan Kee Kwong: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Ahli Yang Berhormat. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kita akui, ini koordinasi dengan PTG-PTG setiap negeri dan juga pihak kerajaan tempatan boleh hendak meningkatkan seperti dengan pihak DBKL, MPPJ dan juga Majlis Perbandaran Shah Alam.

Untuk makluman, ada mesyuarat penting esok di antara pihak Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi dan juga Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan yang akan dihadiri oleh ketua-ketua jabatan dan juga pegawai-pegawai kanan di antara dua-dua kementerian. Dan, kita harap dengan forum dan mesyuarat ini kita boleh selesaikan semua perkara tentang bangunan bertingkat termasuk *maintenance fees*, *sinking fund*, ubahsuaian atau cacat bangunan dan juga lif-lif yang rosak.

Tuan Hoo Seong Chang: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Soalan tambahan. Mengenai hak milik strata ini, saya ucapkan terima kasih setelah kerajaan mewujudkan pusat yang dikatakan *one-stop agency* dan juga menambah tenaga kerja untuk kita menyelesaikan masalah hak milik strata ini. Saya percaya cuma untuk projek-projek lama yang banyak kita hadapi masalah. Misalnya di bandar Kluang pun terdapat satu projek yang cukup lama.

Walaupun ada ditubuhkan jawatankuasa untuk bersama-sama berusaha untuk menyelesaikan masalah ini tetapi, sampai hari ini, memang perkara ini tidak dapat diselesaikan. Jadi, hak milik strata ini juga melibatkan kuasa Kerajaan Negeri dan pihak berkuasa tempatan. Dan, kalau kita hendak menyelesaikan masalah untuk projek-projek lama ini cuma kita harus menubuhkan satu badan ataupun jawatankuasa khas untuk kita bertanggungjawab menyelesaikan hak milik strata bagi projek lama.

Dan, kerajaan selama ini pun telah bersetuju supaya dapat kita tubuhkan satu jawatankuasa khas khusus untuk menyelesaikan masalah projek lama. Jadi, saya ingin tahu setakat hari ini, adakah kerajaan dapat kerjasama dari agensi-agensi kerajaan yang lain supaya dapat menubuhkan satu jawatankuasa khas? Dan, kalau belum lagi, bila agaknya akan ditubuhkan? Kalau sudah ditubuhkan, saya ingin tahu sejauh manakah tindakan mereka ini yang berkesan? Sekian, terima kasih.

Dr. Tan Kee Kwong: Terima kasih, Ahli Yang Berhormat. Kita di Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi akan bincangkan tentang perkara ini esok. Dan, juga kita sedar sebab ini bangunan yang lama - 15 tahun atau lebih 20 tahun - ada banyak kelemahan dan kita cari satu skim ataupun jawapan untuk menghadapi masalah ini sebab tidak menjejaskan keselamatan atau melanggar undang-undang. Terima kasih.

[Soalan No. 11 - Y.B. Tuan Haji Nik Mohd. Amar bin Haji Nik Abdullah [Pengkalan Chepa] tidak hadir]

12. **Tuan Saupi bin Daud [Tanah Merah]** minta Menteri Pendidikan menyatakan secara terperinci dakwaan mengatakan bahawa lebih kurang 2,500 mahasiswa yang terlibat dengan 'Gerakan Bawah Tanah' mengikut universiti-universiti yang terlibat dan mengklasifikasikan aktiviti-aktiviti serta program yang dianggap 'Gerakan Bawah Tanah'.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pendidikan [Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir]: Tuan Yang di-Pertua, sekiranya yang dimaksudkan bahawa gerakan militan ialah gerakan yang mempunyai kaitan dengan mereka yang mendapat latihan sama ada di Afghanistan atau Pakistan dan juga terlibat dalam Kumpulan Militer Malaysia (KMN). Kementerian Pendidikan tidak ada maklumat terdapatnya pelajar yang terlibat.

Setakat ini maklumat yang diperolehi ialah terdapat kes 4 orang pelajar Universiti Utara menghadiri seminar yang antara lain, kertas kerja yang dibentangkan memaparkan sejarah perjuangan serta pergerakan dakwah dan jihad Ikhwatul Muslimun.

Selain itu, di untuk Universiti Teknologi MARA (UiTM) terdapat risalah-risalah yang dikaitkan dengan Himpunan Mahasiswa Selangor (HAMAS) disebarkan di universiti tersebut. Pada keseluruhannya keadaan di IPTA masih terkawal dan pihak IPTA akan sentiasa memantau agar elemen-elemen tersebut tidak merebak. Tindakan tatatertib akan diambil terhadap pelajar sekiranya didapati mereka benar-benar terlibat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Masa untuk soal jawab sudah kita selesaikan.

[Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Lisan telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No.4, 5, 9, 11 dan 13 hingga 25 adalah dijilid dalam buku berasingan]

RANG UNDANG-UNDANG
RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 2002
DAN
USUL
ANGGARAN PEMBANGUNAN 2002
Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas "Rang Undang-undang Perbekalan 2002 dan Anggaran Pembangunan 2002 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis." **[Hari Kesyepuluh]**

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng] **mempengerusikan Jawatankuasa]**

Maksud B.45 [Jadual] -

Maksud P.45 [Anggaran Pembangunan 2002] –

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Bekalan B.45 dan Kepala Pembangunan P.45 di bawah Kementerian Sumber Manusia terbuka untuk dibahas. Serdang.

11.06 pagi.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Tuan Pengerusi, sukacita saya menyentuh Butiran 010400 – Pembangunan Sumber Manusia dan Butiran 2000 – Kemajuan Guna Tenaga Rakyat.

Tuan Pengerusi, saya difahamkan dan berdasarkan statistik yang dikeluarkan oleh Majlis Tindakan Ekonomi Negara baru-baru ini, terdapat 44,000 siswazah sedang menganggur dalam negara bagi suku pertama tahun ini. Ini satu angka yang begitu besar, saya rasa bimbang terhadap siswazah yang tidak mendapat kerja di dalam negara ini memandangkan kelembapan ekonomi yang dihadapi global ini.

Walau bagaimanapun, saya difahamkan bahawa satu skim sangkutan dan lanjutan (SSL) sedang dikemukakan untuk membantu siswazah supaya ditempatkan para siswazah-siswazah di pelbagai kementerian melalui Jabatan Perkhidmatan Awam. Saya hendak minta penjelasan daripada pihak kementerian, apa jenis kerja dan skim perkhidmatan untuk siswazah yang ditempatkan secara sementara waktu untuk mengelakkan ancaman kestabilan sosial ini.

Ini suatu perkara yang penting kerana siswazah yang baru keluar daripada universiti tidak dapat kerja dan mereka akan menghadapi masalah masa depan dan mungkin mereka akan mudah dipergunakan atau diperalatkan oleh pihak-pihak tertentu dan akan menjadi satu masalah sosial kepada negara ini.

Tuan Pengerusi, saya juga difahamkan bahawa daripada laporan yang dilaporkan daripada bulan Januari hingga November ini, sebanyak 34,000 pekerja hilang kerja. Kalau mengikut angka yang dikeluarkan, sebanyak 44,000 siswazah dan tambahan 34,000 pekerja hilang kerja, ertinya kita sudah lebih, sampai dekat 100,000 akan hilang atau tidak dapat kerja di negara kita ini. Ini suatu angka yang begitu besar. Cara mana untuk atasi masalah ini? Ini mungkin menjadi satu punca yang boleh menjejaskan kestabilan sosial pada masa akan datang.

Tuan Pengerusi, daripada pekerja yang telah hilang kerja sebanyak 34,000 ini, saya rasa bimbang kerana terlibat 54% daripada kaum wanita. Ini pun satu perkara penting. Kalau kita menggalakkan, banyak kaum wanita boleh menceburi pelbagai pekerjaan di dalam negara kita ini, tetapi mereka tidak dapat untuk meneruskan kerja kerana mereka telah dibuang kerja atas sebab-sebab itu.

Maka saya minta pihak kementerian untuk memberi sebab-sebab utama bagi memberhentikan kerja sepanjang masa ini. Apa jenis kilang yang telah tutup? Macam mana kedudukannya? Dan cara mana untuk memberi, mengatasi, menangani, supaya memberi peluang mereka mendapat kerja balik untuk menjamin kehidupan mereka tidak terjejas?

Tuan Pengerusi, saya rasa aneh sedikit kerana masih terdapat banyak pendatang asing dan tanpa izin datang ke negara kita ini. Masih lagi banyak pekerja-pekerja asing bekerja di negara kita ini, tetapi rakyat Malaysia dibuang kerja. Jadi, dasar daripada Jabatan Buruh di bawah kementerian ini, cara mana untuk mengatasi masalah ini kerana kepentingan pekerja di negara kita hendaklah dijamin.

Kalau pekerja-pekerja Malaysia ini telah dibuang kerja tetapi masih banyak lagi pendatang-pendatang asing datang untuk mencari kerja di sini dan mereka diberi peluang, ini akan menjadi satu masalah sosial pada masa akan datang. Oleh sebab itu saya mintalah apa strategi yang akan dimainkan supaya menjadikan pekerja-pekerja Malaysia tidak di buang kerja? Sepatutnya majikan hendaklah mendahulukan pekerja asing bila ada pembuangan kerja..

Macam mana cara untuk menjaminikan dasar ini dapat dilaksanakan supaya pihak majikan dapat mematuhi arahan daripada pihak kementerian kerana kalau kita teruskan, saya bimbang dan khuatir terhadap keadaan bilangan pekerja-pekerja yang telah dibuang kerja sedemikian, dan tanpa satu jaminan daripada pihak kementerian supaya mereka dapat terus bekerja di negara kita ini.

Tuan Pengerusi, oleh kerana ekonomi global sedang merosot, saya minta pandangan dan ulasan daripada pihak kementerian. Selain daripada latihan, apa yang telah dimaklumkan bahawa program latihan telah dilancarkan untuk pekerja-pekerja yang telah dibuang kerja supaya mereka boleh mendapat kerja yang lain. Tetapi dengan latihan ini bolehkah untuk menjamin peluang pekerjaan boleh diteruskan kepada pekerja yang telah hilang kerja itu? Tetapi kalau hanya bagi latihan pada tempoh yang singkat, macam mana mereka boleh dapat kerja mahir dalam bidang yang lain?

Jadi, ini pentingnya untuk mendapatkan gambaran nyata supaya pihak pekerja akan dapat tahu cara mana untuk mengatasinya. Tetapi maknanya bukan sahaja siswazah yang tidak dapat kerja dan juga pembuangan kerja terlalu ramai dan juga termasuklah pekerjaan yang telah berkabung di mana mereka telah diminta berhenti kerja melalui sukarela. Ini satu masalah juga mereka sedang menghadapi.

Walau bagaimanapun, memandangkan keadaan yang begitu merunsingkan dan di mana pengangguran yang telah sampai ke tahap yang begitu serius itu, saya minta satu strategi yang boleh ditunjukkan daripada kementerian supaya menjamin kehidupan, kepentingan dan kebajikan pekerja-pekerja tidak terjejas.

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Cara mana untuk memberi kerja lebih untuk mewujudkan banyak pekerjaan lagi supaya boleh menampung pekerja yang telah hilang kerja itu? Dan juga hendaklah membuat satu dasar tegas untuk melarang pekerja-pekerja asing supaya tidak akan datang ke Malaysia untuk cari kerja untuk memburukkan lagi peluang pekerjaan di negara kita ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Pendang.

11.15 pg.

Dato' Haji Fadzil bin Md. Noor [Pendang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin bercakap sedikit di bawah Butiran 20000 Kemajuan Guna Tenaga Rakyat.

Tuan Pengerusi, dalam antara kelompok kaum pekerja di negara kita yang anggap diri mereka diabaikan dan tidak begitu dipedulikan sedangkan mereka telah lama menyumbang kepada pembangunan negara ini dan berperanan dalam proses pembangunan lebih daripada 100 tahun. Dalam Budget 2002 langsung tidak menyentuh mengenai dengan kedudukan mereka dan pembelaan kepada mereka.

Mereka sepanjang sejarah kegiatan pekerjaan yang mereka sumbangkan untuk pembangunan negara terutamanya ketika negara kita bergantung dalam sektor ekonominya kepada sektor bahan mentah seperti kelapa sawit dan getah mereka inilah yang sebenarnya yang banyak menyumbang ke arah kemajuan ekonomi di negara kita

tetapi mereka diabaikan begitu lama. Mereka adalah kelompok pekerja-pekerja ladang sama ada kelapa sawit ataupun getah. Ramai di kalangan NGO yang bersimpati dengan mereka. Sebuah jawatankuasa yang diberi nama Jawatankuasa Sokongan Masyarakat Ladang (GSML) yang diwakili oleh masyarakat ladang dan juga oleh badan-badan NGO yang prihatin tentang isu-isu masyarakat pekerja ladang ini telah pun menyiapkan sebuah memorandum dan memorandum itu telah pun dihantar kepada Perdana Menteri. Saya diberi satu salinan memorandum itu menuntut supaya kerajaan melalui Kementerian Sumber Manusia yang bertanggungjawab mengenai dengan kebajikan pekerja-pekerja ini supaya mengambil daya usaha yang serius untuk menyelesaikan masalah tuntutan pekerja-pekerja ladang ini untuk mendapat gaji bulanan yang secara tetap.

Alasan kejatuhan harga getah dan kejatuhan harga kelapa sawit tidak boleh digunakan untuk menafikan hak pekerja-pekerja ladang untuk mendapat bayaran upah yang saksama dan adil kerana sebelum kejatuhan harga kelapa sawit dan getah di pasaran dunia dan di pasaran tempatan pemilik-pemilik ladang yang luas ini telah banyak mengaut keuntungan dan di zaman penjajah pemilik-pemilik ladang ini telah dapat membangunkan satu rangkaian kekayaan mereka di negara asal mereka. Dan selepas kita merdeka walaupun terdapat banyak ladang-ladang yang berpindah milik tetapi pemilik-pemilik ini terus mengaut keuntungan dan pekerja-pekerja macam diabaikan.

Sekarang ini mereka memperolehi pendapatan berdasarkan kepada kerja harian mereka. Dan ini tertakluk kepada elemen-elemen luar yang kadang-kadang merangsang mereka untuk bekerja dan menambahkan pendapatan dan kadang-kadang menyebabkan mereka tidak dapat bekerja seperti musim hujan umpamanya dan mereka tidak memperolehi apa-apa pendapatan sedangkan tuntutan ke arah perlunya mereka mendapat pendapatan yang berterusan sangat tidak pernah berubah. Peluang untuk persekolahan anak-anak, perbelanjaan hidup harian yang semakin meningkat ini terus ditanggung oleh mereka sama ada mereka dapat bekerja pada hari yang berkenaan atau tidak tetapi tuntutan hidup terus kekal dan berterusan. Sementara tempat anak-anak mereka belajar, sekolah-sekolah tahu bahawa di kawasan-kawasan ladang, biasanya dalam kawasan pedalaman tidak terdapat sekolah-sekolah menengah yang dibangunkan dalam kawasan-kawasan itu. Anak-anak mereka terpaksa berulang alik daripada ladang ke sekolah-sekolah menengah dan ini memerlukan perbelanjaan tambahan kepada mereka yang menggunakan bas mereka perlu membayar tambang bas dan kalau mereka menggunakan motosikal untuk menghantar anak-anak mereka dengan kenaikan harga petrol 10 sen bagi satu liter ini akan menambahkan lagi kesulitan hidup mereka.

Rata-rata pendapatan mereka berada di bawah garis kemiskinan. Apa lagi bila dilihat kepada unjuran garis kemiskinan baru yang dirancang dalam RRJP3 dan juga dalam RMK-8 yang menetapkan atau yang mencadangkan pendapatan mengatasi garis kemiskinan ialah sebanyak RM1,200 sebulan ini akan meletakkan pekerja-pekerja ladang terus menerus bukan sahaja berada di bawah garis kemiskinan tetapi berada dalam kelompok rakyat yang termiskin.

Oleh kerana itulah saya meminta supaya kementerian yang berkenaan dapat meneliti memorandum yang telah pun dihantar kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kerana belum pasti memorandum ini juga akan dimaklumkan kepada Kementerian Sumber Manusia yang bertanggungjawab mengenai dengan kebajikan dan keadilan para pekerja akan dapat menimbang dengan serius tuntutan ini dan membincangkan dengan serius dengan pihak Persatuan Pemilik-pemilik Ladang supaya masalah yang dihadapi lebih 100 tahun oleh kumpulan atau kelompok masyarakat pekerja ladang ini dapat dipertimbangkan dengan wajar dan dengan adil.

Kita amat simpati dengan nasib pekerja-pekerja ladang ini terutamanya apabila mereka menjangkau umur tua apabila mereka tidak dapat lagi bekerja, ada di antara mereka yang diusir keluar daripada kawasan itu dan mereka tidak ada rumah untuk menumpang bagi meneruskan hidup mereka. Begitulah juga apabila berlaku umpamanya kawasan-kawasan ladang ini dijual untuk dijadikan kawasan pembangunan perumahan mereka sering membangkitkan bahawa pampasan yang dibayar kepada mereka tidak membolehkan mereka mendapat sebuah rumah kos rendah. Lebih-lebih lagi pada waktu sekarang ini kerajaan telah pun menaikkan pula harga rumah kos rendah bagi sesetengah negeri daripada RM25,000 seunit kepada RM35,000 seunit.

Jadi, ini akan menambahkan lagi kesulitan pekerja-pekerja ladang yang dianggarkan berjumlah lebih kurang 180,000 pekerja. Ini bukanlah satu bilangan yang kecil kalau diambil satu pekerja ladang yang begitu subur pula melahirkan anak, kalau kita ambil satu keluarga mempunyai tujuh orang anggota sudah tentulah bilangannya lebih besar dan sangat membimbangkan kita. Lebih-lebih lagi kita melihat laporan yang dikeluarkan dalam media hari ini oleh WHO menunjukkan negara-negara di rantau Asia Pasifik ini terlibat dalam kes membunuh diri setiap hari tidak kurang daripada 1,000 orang.

Di antara faktor yang menyebabkan perbuatan membunuh diri ini berlaku dan meningkat dari tahun ke tahun di negara-negara sebelah Asia Pasifik ini antaranya kerana faktor ekonomi, tekanan hidup dan perpecahan dalam hubungan kekeluargaan. Perpecahan dalam hubungan kekeluargaan juga ada hubungan dengan faktor kehidupan dan tekanan hidup. Oleh kerana itulah untuk mengelak negara kita diserang oleh gejala yang sangat menakutkan itu maka golongan pekerja-pekerja yang selamanya hidup di bawah paras kemiskinan mestilah diberi pertimbangan yang serius oleh kerajaan dan satu tuntutan supaya pemilik-pemilik ladang ini mengurangkan sedikit tuntutan nafsu mereka semata-mata untuk mendapat keuntungan yang tinggi dengan mengabaikan dan tidak membayar segala keringat yang dicurahkan untuk memperkayakan mereka dengan cara yang wajar dengan kadar yang adil dan saksama.

Tuan Pengerusi, itulah beberapa harapan saya dan saya mengharapkan supaya golongan yang agak lama tertinggal ini dapat diberi pembelaan di dalam kita bincang untuk meluluskan Budget tahun 2002. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Teluk Intan.

11.25 pagi.

Tuan Mah Siew Keong [Teluk Intan]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya merujuk kepada B.45 Butiran 020200 Perkhidmatan Latihan. Saya ucapkan syabas dahulu kepada Majlis Pembangunan Sumber Manusia walaupun baru mula operasi pada tahun 1993 sampai ke tahun ini telah meluluskan 2.6 juta tempat latihan atau *training places* dan telah mengutip levi sebanyak RM944 juta. Saya juga ucapkan syabas kepada kementerian kerana sudi mengurangkan levi untuk syarikat membayar kepada Human Resources Development Fund dari 1% turun ke-0.5% kerana ini akan menolong syarikat-syarikat pada masa kelembapan ekonomi sekarang.

Tuan Pengerusi, objektif sistem levi ini adalah untuk menggalakkan latihan semula dan peningkatan kemahiran pekerja di sektor swasta. Peningkatan kemahiran pekerja tentu akan meninggikan daya persaingan negara kita di arena antarabangsa. Sebenarnya *target group* patutlah SMI iaitu industri kecil dan syarikat kecil tetapi sayangnya yang menggunakan *facility* ini hanya syarikat besar. Saya telah membuat satu *survey* secara tidak formal ke atas banyak syarikat kecil dan SMI di kawasan saya. Walaupun mereka membayar levi tetapi tidak satu pun pernah memohon balik dari aspek pinjaman atau pengsubsidian kos untuk mengadakan kursus latihan atau melatih semula pekerja. Saya tahu satu SMI yang telah membayar levi selama 6 tahun berjumlah RM50,000 tetapi belum guna satu sen lagi. Mereka pun tidak tahu macam mana hendak buat.

Oleh itu saya harap Lembaga akan mengambil langkah untuk memberi lebih taklimat dan penggalakan kepada firma kecil dan SMI untuk menggunakan *facility* ini kerana banyak SMI masih tidak tahu atau *confuse* dengan izin, terhadap *facility* yang ada. Bagi saya sebelum Lembaga membuat keputusan untuk melupuskan levi yang dibayar oleh satu SMI hantarkan seorang pegawai untuk mengajar dan menggalakkan SMI itu mengadakan kursus latihan. Saya hendak tanya berapa tahunkah levi ini akan *accumulate* jika satu SMI atau syarikat tidak guna - 20 tahun, 15 tahun; apakah *guideline*?

Saya akui bahawa banyak majikan atau pengurus SMI dan firma kecil masih ada *mindset* yang negatif terhadap *training of their worker*, dengan izin. Oleh itu saya mengalu-alukan mereka menukarkan fikiran sempit ini. Lagipun mereka sudah membayar levi. Saya menyeru semua SMI jangan bazirkan levi, gunakan dengan mengadakan latihan untuk pekerja mereka kerana semua *training expenses* ini dapat *claim* balik.

Di sini saya juga harap Lembaga akan mengadakan lebih banyak *approved training provided* yang diiktirafkan oleh kementerian di pekan kecil dan di luar bandar kerana pada masa kini semua kursus latihan yang diiktirafkan adalah di bandar besar. Saya telah pergi ke pejabat kementerian pada bulan dahulu dan dapat senarai *approved training* yang diiktirafkan tetapi tidak ada satu pun di Teluk Intan, oleh itu banyak SMI di luar bandar tidak dapat mengambil bahagian. Dengan adanya lebih kursus latihan di pekan kecil dan lebih promosi dan galakan dari kementerian saya pasti lebih syarikat firma kecil dan SMI akan mengambil bahagian.

Perkara yang terakhir yang saya ingin bangkitkan adalah terdapat banyak aduan terhadap setengah kursus yang diiktirafkan oleh Majlis.

Kursus-kursus ini diiklankan sebagai kursus kemahiran dan teknikal tetapi apabila peserta pergi ambil bahagian kebanyakan *content* kursus hanya berasas kepada program motivasi dan pengurusan am sahaja. Ini terlalu *general* dan tidak ada teknikal *training*. Saya dimaklum bahawa adalah begitu senang untuk diiktirafkan sebagai *approved trainer*. Saya harap lembaga mesti lebih tegas apabila *approved trainer* atau jurulatih yang menjalankan kursus mesti memastikan bahawa mereka benar-benar ada kemahiran dalam bidang teknikal itu dan bukan sahaja memberi taklimat motivasi juga. Ada banyak pengurus syarikat yang mengadu bahawa kursus ini adalah seperti satu *holiday* untuk pekerja mereka sahaja dan mereka tidak belajar apa-apa. Oleh itu saya menyeru kepada lembaga supaya kursus yang diiktirafkan mesti buat *survey*, mesti buat check adalah *genuine* dan hanya mereka yang benar layak diluluskan sebagai *approved trainer*. Ini adalah sedikit pandangan dari Teluk Intan, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ya Bukit Mertajam.

11.31 pagi

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam] Terima kasih Tuan Pengerusi, saya ingin sentuh B45 00200 - Institut Latihan Perindustrian Kuala Lumpur, 00500 - Institut Latihan Perindustrian Kuala Terengganu, 00600 - Institut Latihan Perindustrian Pasir Gading dan seterusnya Institut Latihan Lanjutan Shah Alam, di Jitra Kedah, Kota Bharu, Kelantan, Bukit Kertil, Melaka, di Ipoh, di Kuantan, di Labuan ada banyak institut latihan perindustrian dan juga pusat latihan kemahiran teknologi tinggi juga di banyak negeri, saya ingin tahu ada beberapa orang telah dilatih di dalam institut ini dan berapakah di antara mereka adalah wanita?

Kerana banyak peruntukan telah dibelanjakan untuk latihan. Berapakah peruntukan ini telah dibelanjakan, ditujukan, disasarkan kepada latihan wanita? Kerana kita dapati angka-angka yang baru dikeluarkan oleh kementerian bahawa dalam sebanyak 38,000 yang telah dibuang kerja, separuh dan setengah dari mereka ialah wanita. Ini menunjukkan satu angka yang tinggi kerana di dalam pasaran bukan separuh pekerja atau semua manusia ialah wanita, wanita ialah kurang daripada 50% tetapi mereka yang dibuang kerja adalah lebih kurang 50%, ialah separuh dan saya ingin tahu kepada mereka ini yang dibuang kerja apakah bantuan yang diberi oleh kementerian seperti ada kursus latihan tetapi kursus latihan ini boleh diberi kepada berapa orang di antara mereka?

Dan saya juga bimbang seperti saya pernah sebut di dalam Dewan ini bahawa graduan atau pelajar, pekerja yang kelepasan universiti mereka diberi bantuan RM50 untuk latihan ICT tetapi kepada mereka ini yang tidak kelulusan universiti, apakah peluang latihan yang ada? Dan saya cukup bimbang kerana mereka dan wanita-wanita ini yang dibuang kerja ini, ramai mereka ialah dari luar bandar yang bekerja di kilang-kilang, iaitu sebagai pekerja yang di dalam kilang dan selepas mereka dibuang kerja apakah kerja mereka boleh cari, apakah kerja yang boleh ada? Dan sekiranya mereka tidak dapat kerja, dan mereka perlu juga terus menanggung kehidupan mereka, apakah pekerjaan mereka boleh cari? Jadi saya rasa adalah penting bahawa kementerian ini perlu memikir untuk menolong mereka yang berpendapatan rendah semasa mereka dibuang kerja.

Saya juga ingin menanya, apakah kedudukan sekarang tentang rancangan *flexi hour* kerana dalam Rancangan Malaysia Kelapan telah dikatakan bahawa *flexi hour* akan diamalkan, apakah kedudukan sekarang? Saya rasa ia perlu diamalkan khasnya dari segi perhubungan dengan *maternity leave*. Pada waktu sekarang pada pemahaman saya walaupun di dalam pihak dalam sektor awam pun apabila seorang

ibu, apabila dia melahirkan anak dan dia hendak ambil *maternity leave*, selepas *maternity* dia sudah habis, cuti salinnya sudah habis, dia tidak boleh ambil kecuali ada sebab-sebab tertentu.

Saya rasa *flexi hour* boleh bermula di sini sekiranya ibu atau bapa kepada bayi yang baru ini ingin mengambil cuti yang lebih selain daripada cuti bersalin, mereka perlu diberi peluang dan bukan seperti sekarang mereka perlu letak jawatan, jadi saya harap ini boleh dimula dengan lebih cepat lagi.

Dan juga saya ingin menanya tentang kedudukan tentang pusat asuhan kanak-kanak, ini polisi yang telah dikatakan akan digalakkan tetapi tidak berjalan dan saya rasa ini perlu diberi perhatian yang lebih kerana kalau kita hendak katakan kita prihatin kepada kaum wanita bukan kepada isu adakah mereka akan kahwin atau tidak kahwin tetapi kepada kaum ibu yang perlu menjaga anaknya tetapi juga perlu bekerja. Jika kita boleh meringankan bebannya untuk menjaga anak saya rasa ini adalah jasa yang besar dan bukanlah *concern* dengan bahawa mereka tidak kahwin.

Saya juga ingin tahu tentang apakah kedudukan sekarang tentang polisi atau dasar, tentang gangguan seksual di tempat kerja. Walaupun ini bukan sektor awam bukan di bawah kementerian ini tetapi saya ingin merayu ataupun menggesa supaya kementerian ini dapat juga menasihatkan kerajaan supaya sekurang-kurangnya amalan itu diguna pakai di sektor awam sebelum kita adakan undang-undang.

Saya difahamkan bahawa pertubuhan wanita memang sudah mengemukakan satu rang undang-undang, gangguan seksual kepada Yang Berhormat dan saya ingin tahu apakah tindak balas kementerian ini, saya boleh agaklah bahawa kementerian akan mengatakan bahawa sekarang belum sampai masanya kita mengadakan satu undang-undang ataupun tukar fikiran bahawa sudah sampai masa. Saya harap kita akan pertimbang demi menjaga kepentingan semua manusia di dalam negara ini.

Saya juga ingin mengetahui apakah kedudukan sekarang tentang kemungkinan kita menambahkan cuti, cuti bersalin kepada 90 hari seperti yang dicadangkan oleh *International Labour Organisation*. Saya faham bahawa kementerian akan mengatakan ini tidak baik untuk pelaburan asing tapi saya rasa kita 'boleh' semata-mata mementingkan ekonomi sahaja kerana ini merupakan satu komitmen kepada kebajikan kaum ibu dan juga keluarga dan bayi-bayi baru.

Sekiranya kita hendak beri satu *head start* kepada generasi yang muda, kita perlulah bermula di sini, kerana ini kalau kita berbanding dengan negara-negara yang lain bahawa *capital* mereka lebih kurang daripada Malaysia dan ekonomi mereka bukan setanding dengan Malaysia tetapi mereka boleh beri cuti bersalin 3 bulan umpamanya Indonesia, Thailand ialah 3 bulan, 70 hari, Vietnam, negara Vietnam memberi 4 sehingga 6 bulan cuti bersalin, Bangladesh 84 hari, India pun 84 hari, Pakistan 4 bulan, Sri Lanka juga 84 *days*, China 90 hari, Hong Kong 70 hari, Jepun tidak perlu katalah mereka ekonomi yang lebih baik dan cuti bersalin ialah 98 hari.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat minta gulung, Yang Berhormat

Puan Chong Eng: Ya, dan Norway ialah satu tahun kita tidak kata kita mesti bertanding dengan Norway tapi takkan kita tidak setanding dengan Indonesia dengan Thailand, dengan Vietnam, dengan Bangladesh, Pakistan, Sri Lanka. Jadi ini bukan semata-mata pertimbangan ekonomi, kita juga pertimbang dari segi sosial dan komitmen kepada rakyat khasnya kaum ibu dan itulah sahaja, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Tambun.

11.43 pagi.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah [Tambun]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh di bawah Program Kemajuan Guna Tenaga Rakyat Tuan Pengerusi kita tahu bahawa antara faktor kritikal untuk kita meningkatkan ekonomi negara terutama untuk menarik FDI adalah faktor produktiviti, kita dapati bahawa faktor produktiviti negara kita sebenarnya telah merosot. Sebagai contoh saya mengambil kes dalam sektor *manufacturing* berasaskan kepada *Unit Labour Cost* dengan izin, saya ingin membuat perbandingan secara relatif dan secara komparatif.

Secara relatif kita lihat daripada tahun 1995 hingga tahun 1999 *Unit Labour Cost* sektor *manufacturing* bagi negara kita sebenarnya telah bertambah baik daripada 40 sen kepada 25 sen. Secara komparatif berasaskan perbandingan dengan

beberapa negara kita dapat negara China umpamanya hanya 7 sen, Indonesia 9 sen, manakala Thailand 33 sen dan Singapura 59 sen. Daripada gambaran tersebut kita dapat mengagak mengapa FDI lari daripada negara kita dan mengapa pertumbuhan ekonomi dalam suasana perubahan struktur ekonomi dunia berasaskan kepada industri berteknologi tinggi dan juga IT, kita belum mencapai tahap *competitiveness* walaupun Singapura agak tinggi 59 sen dari segi Unit Labour Cost Kita harus faham bahawa tahap ekonomi Singapura dari segi struktur berbeza dengan ekonomi kita, Singapura telah berjaya untuk memindahkan struktur industri kepada intensif teknologi tinggi serta kepada ICT.

Sehubungan dengan itu, saya ingin mendapat penjelasan daripada kementerian atas beberapa perkara, pertama saya dapati bahawa untuk produktiviti kita meningkat, dalam tempoh 10 tahun akan datang, kita memerlukan sekurang-kurangnya 137,000 jurutera, 331,000 juruteknik, 32,000 saintis penyelidikan dan R&D, dengan izin, dan teknologi. Bagaimanakah kerajaan hendak memenuhi keperluan tersebut?

Kedua, saya ingin menarik balik kepada apa yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Serdang yang pernah kita bincangkan. Saya ingin dapat penjelasan daripada kementerian tentang soal bagaimanakah peranan pekerja asing ke arah untuk meningkatkan struktur ekonomi kita di mana saya nyatakan tadi, keperluan kepada tenaga pakar tadi adalah untuk memindahkan kita kepada industri berasaskan kepada *knowledge*. Apakah peranan pekerja asing dalam aspek itu? Saya masih bertegas mempercayai bahawa oleh kerana kita perlu memindahkan struktur ekonomi ke tahap yang lebih tinggi, pekerja asing yang tidak mahir ini sebenarnya kita tidak perlu. Kita perlukan kepada pekerja asing yang mahir.

Untuk memenuhi permintaan yang saya nyatakan tadi dari segi jurutera, pembantu teknik, juruteknik dan sebagainya, mungkin kita boleh mencapai dari segi kuantiti tetapi dari segi kualiti, kita tidak boleh mencapai. Kita lihat dari segi sejarah, banyak negara yang bangun kerana pekerja asing yang mempunyai kepakaran. Negara Jerman umpamanya, membangun kerana mereka membenarkan orang asing yang mempunyai kepakaran untuk masuk ke negara mereka melalui proses *cross culture*nya, maka kualiti tenaga kerja dapat meningkat.

Saya ingin mendapat penjelasan daripada kementerian. Tidakkah kementerian terfikir untuk kita dapat memenuhi permintaan jurutera, R&D, saintis dan sebagainya? Kita mengambil jalan lebih mudah dengan kita mengambil tenaga pakar daripada negara lain, daripada negara bekas USSR dan banyak lagi, kerana ini faktor kritikal, produktiviti dan pemindahan kita kepada industri berteknologi tinggi. Jika kita gagal, maka kita akan terletak dalam kelompok negara-negara yang bersaing antara satu sama lain dan tidak akan dapat mencapai tahap matlamat Wawasan 2020 yang kita kehendaki.

Kedua, mengenai dengan soal rakyat kita yang tidak mencapai tahap ke peringkat universiti. Saya sedar kita mempunyai banyak institusi latihan di mana bilangan mereka yang tidak tercapai ke universiti merupakan sebahagian besar daripada tenaga kerja negara kita. Jika kita menggunakan andaian sekarang, dari segi *cohort* hanya 15% yang masuk ke universiti. Ini bermakna, 85% tidak masuk ke universiti. Jika ini diaplikasikan dalam bentuk tenaga kerja, bermakna 85% daripada tenaga kerja kita adalah mereka daripada golongan yang tidak masuk ke universiti. Dalam erti kata lain, mereka adalah golongan yang tidak mempunyai kemahiran.

Kerajaan menyediakan banyak institusi-institusi latihan. Apa yang ingin saya perolehi daripada kementerian, sejauh manakah efektifnya institut latihan untuk *upgrading* mereka yang tergolong dalam 85% ke tahap yang tinggi kemahirannya dan ini merupakan satu faktor kritikal, 85% saiz besar dari segi tenaga kerja. Jika dapat kita *upgrade* ke tahap tenaga lebih mahir, maka kita akan mempunyai *pool* pekerja yang cukup mahir.

Ketiga, Tuan Pengerusi, satu aktiviti penting di bawah program ini adalah untuk mendapatkan pekerjaan. Tadi, Yang Berhormat bagi Serdang ada menyentuh tentang pemberhentian kerja. Mengenai dengan soal ini, saya ingin mendapat maklumat. Berapa ramai pekerja yang sekarang ini diberhentikan? Daripada bilangan yang diberhentikan, berapa ramai yang dapat kerja semula melalui aktiviti pencari kerja ini? Ini kerana, di sini kita dapat mengukur sejauh manakah berkesan tindakan kerajaan melalui beberapa kenyataan yang dibuat, kita mewujudkan banyak pekerjaan dan tidak bimbang orang yang diberhentikan kerja kerana ada pekerjaan

yang ditunggu. Tetapi, kita sedar bahawa untuk mereka yang telah diberhentikan kerja, akan berhadapan dengan beberapa masalah.

Pertamanya, dari segi masalah mobiliti dari satu pekerjaan ke satu pekerjaan yang lain, dari satu kawasan geografi kepada satu kawasan geografi yang lain, dari satu mentaliti kepada satu mentaliti yang lain. Ini memerlukan kepada satu tindakan yang efektif untuk memastikan mereka yang telah diberhentikan mendapat pekerjaan. Di samping itu, kita juga berhadapan dengan situasi dengan izin, dipanggil sebagai *disguise employment*. Kilang-kilang telah menurunkan kapasiti daripada tiga syif kepada satu syif dan apakah tindakan yang diambil oleh kerajaan? Ini kerana, daripada gaji RM1,400 kepada RM700, ini adalah satu kedudukan yang amat menyulitkan daripada RM1,400, tiba-tiba tinggal RM700, berhadapan dengan keperluan kehidupan harian. Apakah tindakan kerajaan dalam soal ini?

Sebagai persediaan kepada masa hadapan bila kita berhadapan dengan masalah pemberhentian pekerja, saya berpendapat tidakkah boleh kerajaan mengesyorkan satu sistem ataupun peraturan di mana tiap-tiap syarikat kita mesti menyediakan *reserve*. Setengah tempat, dia panggil *gratuity* atau tabung kebajikan dan sebagainya. Persediaan dari segi syarikat. Kita ambil contoh, katalah syarikat perkilangan setelah 10 tahun beroperasi dengan mewujudkan tabung berasaskan kepada formula tertentu di bawah *general reserve*kah, dan dalam 10 tahun, tentulah telah mengumpul dana yang agak besar. Apabila berlaku proses pemberhentian pekerja ataupun proses *disguise unemployment* ini, tabung tersebut sekurang-kurangnya dapat membantu pekerja tersebut dalam situasi seperti mana yang saya telah nyatakan tadi.

Akhir sekali, Tuan Pengerusi, mengenai dengan Program Keharmonian Perhubungan Perusahaan. Di depan pejabat saya, ada Pejabat Tenaga Rakyat. Sekarang ini, tiap-tiap hari saya dapati beratus-ratus orang pergi ke pejabat tersebut berhadapan dengan masalah diberhentikan kerja dan majikan tidak memenuhi syarat-syarat yang telah ditetapkan terutama apabila syarikat menjadi bankrap, tentulah tidak menjadi keupayaan untuk menyelesaikan masalah.

Saya ingin mendapat maklumat daripada Yang Berhormat daripada kementerian, berapa banyakkah syarikat-syarikat yang telah tutup dan juga syarikat-syarikat yang telah memberhentikan pekerja? Daripada bilangan tersebut, berapa banyakkah kes-kes melibatkan hubungan perusahaan di mana claim dibuat oleh pekerja dan melibatkan berapa ramai pekerja? Di samping itu, apakah langkah-langkah yang diambil oleh kerajaan untuk menyelesaikan masalah-masalah yang dihadapi oleh pekerja-pekerja tersebut? Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya Bachok. Selepas itu, Menteri menjawab.

11.55 pagi.

Tuan Wan Nik bin Wan Yusoff [Bachok]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Assalamualaikum w arahmatullahi wabarakatuh dan salam sejahtera. Saya juga berminat untuk menyentuh Butiran 20000 - Kemajuan Pentadbir Rakyat seperti mana yang disebutkan oleh pihak Tambun dan isu yang berbangkit sekarang ini pada penglihatan saya adalah yang pertama, sebagaimana kenyataan daripada pihak Yang Berhormat Menteri Sumber Manusia sendiri pada Isnin lalu iaitu pada akhir November tahun ini, sebanyak 38,000 pekerja di sektor elektronik telah pun diberhentikan. Jadi, pada sejumlah itu, 53% ataupun kira-kira 20,400 orang adalah daripada kalangan wanita.

Dalam hal ini juga, pihak Kementerian Sumber Manusia menghadapi suatu kenyataan berlaku kekosongan sebanyak 130,000 peluang pekerjaan di sektor perlombongan, industri tekstil dan makanan. Perimbangan kepada dua isu ini, saya melihat peranan kemajuan guna tenaga rakyat khususnya di bawah program latihan dan program pekerjaan seharusnya menjadi suatu agenda penting bagi memastikan objektif sebenar bagi melahirkan tenaga pekerja mahir di sektor perindustrian serta meningkatkan kemahiran pekerja-pekerja termasuklah di industri itu sendiri serta memberi banyak lagi latihan kepada lepasan peringkat sekolah yang mereka ini gagal ke universiti.

Di sebalik dua isu ini, saya ingin pertama sekali mendapat penjelasan daripada pihak Kementerian Sumber Manusia ini. Yang pertama ialah keupayaan ILP itu sendiri sebagaimana juga dibangkitkan oleh pihak Yang Berhormat bagi Bukit

Mertajam tadi. Sebagaimana yang kita tahu, kebanyakan negeri mempunyai ILP daripada Semenanjung sampai Sabah, Sarawak tetapi daripada program dan prestasi yang lalu, mendapati hanya 3,192 lulusan yang memiliki sijil kemahiran telah dikeluarkan daripada ILP ini dan daripada Pusat Latihan Pengajar dan Latihan Lanjutan pula seramai 3,068. Ingin saya petik daripada Buku Program dan Prestasi tahun 2000. Persoalannya, berapakah ILP yang menyediakan kursus-kursus elektronik yang bertaraf mahir ataupun daripada mana-mana pusat latihan yang sekali gus boleh membekalkan dari sudut jaminan untuk mereka ini tidak dibuang dalam sektor mana-mana perkilangan.

Demikian juga satu program telah diwujudkan dalam kementerian ini iaitu, *Japan Malaysian Training Institute* (JMTI). Peranan sebenar institut ini dalam konteks untuk melahirkan tenaga mahir khusus kepada proses pemindahan teknologi yang berlaku. Ini kerana kita tahu, banyak syarikat daripada Japan berminat melabur di sini dan membawa teknologi-teknologi baru dan apakah institusi ini mampu memenuhi keperluan perubahan pemindahan teknologi itu?

Berbalik kepada isu yang saya bangkitkan tadi iaitu 53% daripada jumlah pekerja yang diberhentikan adalah wanita, kita mendapati negara sekarang sebagaimana juga dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam tadi, menghadapi masalah jantina dalam pekerjaan dan jaminan untuk wanita terus bekerja suatu cabaran kepada pihak kementerian ini. Ini kerana, kita melihat ramai wanita profesional yang meninggalkan sektor pekerjaan dengan alasan pertembungan di antara kepentingan pulangan ekonomi menerusi pekerjaan dengan kepentingan kekeluargaan itu sebagai suatu asas kemanusiaan. Ini kerana, kita dapati wanita profesional yang memiliki ijazah ataupun kemahiran-kemahiran tertentu telah pun terpaksa meninggalkan pekerjaan kerana melahirkan anak, kerana susah untuk membuat penjagaan anak-anak disebabkan oleh sebahagian besar majikan tidak mampu untuk menyediakan kemudahan penjagaan anak-anak yang sesuai untuk mereka uruskan dan kepentingan untuk memberi sumbangan jasa bakti kepada ibu bapa.

Oleh kerana itu, saya ingin menarik perhatian daripada pihak Kementerian Sumber Manusia khususnya dari sudut perancangan masa depan untuk memastikan wanita profesional ini dapat berkhidmat di pelbagai sektor pekerjaan termasuklah di sektor perkhidmatan awam supaya mencapai umur pencen yang sebenar ataupun umur bersara, tidak berhenti lebih awal daripada itu kerana dalam keadaan produktifnya, mereka telah meninggikan sektor pekerjaan.

Kemudian berikutnya, berhubung dengan jurang digital yang berlaku dalam konteks negara kita yang melibatkan gender itu sendiri, kita dapati daripada penglibatan wanita dalam sektor ICT ini, kita nampak wanita jauh ketinggalan. Daripada yang saya perolehi, lebih kurang 3.4 juta rakyat Malaysia yang dalam kumpulan umur 15 dan 64 tahun, mereka ini sebenarnya tidak bekerja dan tidak berada di sekolah. Ini bermakna suatu asas kita nampak daripada sejumlah 3.4 juta yang saya sebutkan tadi, kira-kira 70% adalah kaum wanita.

: Oleh kerana itu, saya ingin mendapat penjelasan daripada pihak kementerian iaitu hampir separuh daripada jumlah 70% tadi didapati wanita-wanita yang mempunyai pendidikan tinggi, dan dari sudut untuk menjana mereka ini kepada produktiviti negara khususnya di sektor pekerjaan ini, saya melihat ada suatu agenda khusus yang perlu diselesaikan oleh pihak kementerian. Di antaranya ialah untuk memanfaatkan wanita profesional ini atau yang berpendidikan tinggi ini ke sektor ICT.

Oleh kerana itu, saya meneliti beberapa statistik, di antaranya ialah setakat yang saya dapati jumlah wanita yang bekerja yang melibatkan bidang ICT adalah kurang daripada 20%. Demikian juga tahap penggunaan internet - satu daripada bidang ICT di negara ini yang melibatkan wanita hanya kurang daripada 20% - di antara 15% hingga 20%. Oleh kerana itu, saya ingin mendapat kepastian dari sudut usaha-usaha Kementerian Sumber Manusia sendiri dalam memastikan ICT *knowledgeable* di kalangan wanita ini dapat dipertingkatkan, dan apakah pihak Kementerian Sumber Manusia pernah membuat satu kajian yang menyeluruh berhubung dengan kadar celik komputer di kalangan kakitangan perkhidmatan awam khususnya yang melibatkan kakitangan dan pegawai wanita di sektor pengurusan dan kumpulan sokongan bagi melihat dari sudut kejayaan sebenar usaha-usaha untuk mempertingkatkan ICT *knowledgeable* di kalangan kakitangan wanita di peringkat perkhidmatan awam.

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah)
mempengerusikan Jawatankuasa]

Atau perkara ini perlu juga diperhebatkan dalam konteks persiapan masa hadapan negara untuk memastikan penglibatan secara khusus wanita dalam pembangunan dan sudah sampai masanya pada pandangan saya, dan minta respons daripada KSN, iaitu kaum wanita masih boleh dipertingkatkan penglibatan dalam pelbagai sektor termasuklah ICT ini sendiri kerana kita melihat di peringkat kerajaan sendiri ada kementerian-kementerian yang mempunyai bidang pengkhususan untuk membangunkan wanita ini dari sudut sosio-ekonominya termasuklah Kementerian Tenaga, Komunikasi dan Multimedia, Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga, dan boleh bersama dengan Kementerian Sumber Manusia ini secara bersepadu bagi memastikan program-program khusus untuk mengarahkan wanita boleh memanfaatkan tenaga mereka kepada kepentingan negara itu sendiri.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Masa Yang Berhormat sudah cukup.

Tuan Wan Nik bin Wan Yusoff: Ya, akhir sekali saya ingin mendapat pandangan daripada pihak kementerian iaitu adakah dari sudut jaminan masa hadapan bagi wanita-wanita yang tidak bekerja dan menghabiskan masa di rumah sedangkan mereka mempunyai kepakaran profesional boleh disumbangkan tenaga mereka itu menerusi suatu sistem *telewalking* supaya mereka boleh menyumbangkan asas-asas idea pembangunan daripada rumah melalui sistem *telewalking* ini dan ianya juga sekali gus boleh membantu pertumbuhan peningkatan kemahiran di kalangan wanita yang daripada kalangan profesional ini kepada mana-mana sektor yang mereka pilih sekiranya sistem *telewalking* ini dijayakan oleh pihak Kementerian Sumber Manusia. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, saya jemput Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab dalam masa setengah jam. Sila.

12.03 tgh.

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dr. Abdul Latiff bin Ahmad]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Setengah jam kena gulung cepat, Tuan Pengerusi. Saya bagi pihak Kementerian Sumber Manusia mengucapkan berbilang-banyak terima kasih kepada enam orang Ahli Yang Berhormat yang sudi terlibat dalam perbincangan membincangkan hal ehwal Kementerian Sumber Manusia, khususnya Yang Berhormat bagi Serdang, Yang Berhormat bagi Telok Intan, Yang Berhormat Ketua Pembangkang, Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam, Yang Berhormat bagi Tambun dan juga Yang Berhormat bagi Bachok. Saya mulakan dengan memberi gambaran mengenai teras dasar sumber manusia yang digarispandukan dalam RRJP3 dan juga RMK-8 supaya kita sama-sama dapat memahami jangka masa yang akan berlaku daripada 2001 hingga 2110 atau jangka pendeknya 2001 hingga 2005:

- (i) menambahkan penawaran tenaga manusia berkemahiran tinggi dan berpengetahuan untuk menyokong K-ekonomi;
- (ii) menambah peluang pendidikan dan latihan berkualiti bagi meningkatkan keupayaan menjana pendapatan dan kualiti hidup;
- (iii) menggalakkan pembelajaran sepanjang hayat. Ini adalah satu konsep baru, dengan izin, *long life learning* untuk meningkatkan peluang kerja dan produktiviti tenaga buruh;
- (iv) meningkatkan kualiti sistem penyampaian pendidikan dan latihan dan juga kemahiran untuk memastikan penawaran tenaga manusia selaras dengan perubahan teknologi dan permintaan pasaran;
- (v) mengoptimumkan penggunaan tenaga buruh tempatan;
- (vi) meningkatkan penawaran tenaga manusia dalam bidang sains dan teknologi seperti yang dikaitkan dan disarankan oleh Yang Berhormat bagi Tambun;
- (vii) mempercepatkan pelaksanaan sistem upah berdasarkan pada produktiviti;

- (viii) memperkukuhkan nilai-nilai murni;
- (ix) mempergiat, mempelbagai dan memperkukuh usaha membangun dan juga mempromosikan Malaysia sebagai pusat kecemerlangan pendidikan dan kemahiran serantau.

Yang Berhormat bagi Serdang ingin mengetahui tentang beberapa perkara iaitu SSL. SSL ini adalah sebahagian daripada tujuh pakej yang diumumkan oleh pihak EPU di mana salah satu sektor yang boleh diuruskan. Siswazah-siswazah yang menganggur ini adalah dalam bidang sektor perkhidmatan awam dan ianya khusus dikendalikan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam. Setakat ini ada lebih kurang 5,000 graduan dari ipada universiti tempatan dan juga universiti luar negara yang akan diambil oleh JPA melalui skim tersebut di pelbagai kementerian.

Sebenarnya roh dan semangat skim tersebut adalah untuk memberi ruang dan peluang serta platform untuk mereka mendapat pengalaman khususnya dalam pentadbiran dan pengurusan dalam sektor awam. Mudah-mudahan dengan adanya pendedahan pengalaman tersebut mereka akan dapat ditingkatkan, *employability* kerana kebanyakan majikan di sektor swasta menekankan pengalaman bekerja, dan di bawah Kementerian Sumber Manusia, sebelum ini pun kita ada panggil beberapa orang graduan. Ada yang kita bayar elaun yang begitu rendah, sangkut pendek dengan bantuan syarikat-syarikat yang diberi mandat sebagai juru runding. Selepas mereka berkhidmat dengan Kementerian Sumber Manusia selama enam bulan dan dimasukkan ke dalam CV - CV ini kira lakulah di sektor swasta.

Ini adalah salah satu program yang kita jalankan. Salah satu program yang kita jalankan khusus di bawah agensi Kementerian Sumber Manusia, di bawah Pembangunan Sumber Manusia Berhad, kita keluarkan dua buku skim – satu skim latihan pekerja yang diberhentikan kerja dan menganggur, dan satu lagi skim latihan graduan. Dalam buku ini pelbagai maklumat boleh kita dapati. Kalau tidak dapat dua buku ini, kita boleh melayar website – www.hrd.net.com.my, di mana program ini mendapat sambutan yang begitu baik daripada graduan, dan kita sudah mulakan pun program ini semalam walaupun kita lancarkan pada - kita keluarkan dalam iklan akhbar, media tempatan pada 24 November 2001 dan Yang Berhormat Menteri lancarkan program tersebut di Shah Alam pada 25hb November 2001. Setakat ini kita sudah edarkan borang-borang bagi skim latihan pekerja yang diberhentikan dan juga penganggur. Kepada penyedia latihan - 2,700 borang dan borang ini boleh difotostat Yang Berhormat, dan boleh juga di *download* daripada *website* kita dan percuma.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhammad bin Abdullah]: Ya, Yang Berhormat bagi Serdang berdiri Yang Berhormat. Sila.

Dato' Yap Pian Hon: Tuan Pengerusi, minta penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Skim SSL sudah dapat 5,000 graduan untuk menyertai tetapi masih lagi – tadi daripada 44,000 siswazah yang sedang menganggur hanya 5,000 masuk skim SSL. Macam mana untuk memberi panduan daripada kementerian kepada baki siswazah-siswazah yang masih belum menyertai skim SSL itu. Apa cadangan untuk memberi panduan kepada mereka?

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Yang Berhormat, pertama sekali data yang ada di JTR, graduan-graduan yang menganggur ini, pendaftaran mereka adalah tidak wajib – pendaftaran adalah sukarela. Jadi bila kita umumkan skim ini, borang baru sahaja dikeluarkan khususnya dalam Kementerian Sumber Manusia. Ada tujuh pakej – dua pakej yang dikendalikan oleh Kementerian Sumber Manusia. Pakej-pakej yang lain dikendalikan oleh – dalam skim SSL ini oleh JPA. Jadi, borang akan dikeluarkan oleh JPA dan JPA yang proses bukan kementerian. Jadi, Yang Berhormat jangan bimbang jumlah 44,000 graduan ini. Saya yakin kita di kementerian akan dapat menyelesaikan – semua beban ini “di atas batu jemala patek” [Ketawa].

Kita memang prihatinlah seperti Yang Berhormat bagi Serdang, Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam sebut mengenai pekerja wanita. Yang Berhormat bagi Bachok tadi kata 53% mereka yang diberhentikan itu adalah wanita. Mengapa wanita? Kerana sektor yang terlibat adalah sektor elektrik dan elektronik, dan wanita ini Yang Berhormat memang sabar. Sebab itu mereka duduk dalam industri ini – sabar dan teliti. Jadi, kalau dalam industri perabot itu bukan wanitalah.

Jadi, secara semulajadinya wanitalah yang terlibat, kerana sektor elektronik dan elektrik inilah yang menjadi sektor yang terjejas ekoran daripada kelembapan

ekonomi Amerika dan lebih teruk lagi selepas 11 September. Walau bagaimanapun, Yang Berhormat saya ingin menyatakan bahawa kebanyakan daripada majikan-majikan yang memberhentikan pekerja-pekerja ini adalah majikan yang bertanggungjawab, majikan yang membayar apa juga termination and lay-off benefits, dengan izin. Sebagai contoh, sehingga bulan Ogos di Pulau Pinang sahaja yang melibatkan 11,000 pekerja 90% adalah pekerja tempatan, lebih daripada separuh adalah terdiri daripada wanita diberi pampasan sejumlah RM120 juta, ekoran daripada mereka diberhentikan secara VSS atau diberhentikan oleh kerana kilang atau operasi mereka tutup.

Yang Berhormat kena faham bila mereka berhenti, mereka ada duit, mereka balik kampung. Biasanya yang bekerja di Pulau Pinang, bekerja di Lembah Klang bukan orang Lembah Klang, banyak yang datang daripada Kelantan dan Terengganu. Jadi, mereka balik ke kampung dahulu. Asas latihan ini nombor dua. Bila ada duit mungkin dia orang relax dahulu dan Malaysia ini kita ada banyak pengalaman kelembapan ekonomi. Jadi, pengalaman mengajar mereka, mereka mungkin menunggu sebab banyak kali kita adakan road show dan job fairs, orang yang datang. Sebagai contoh, di Johor Bharu yang datang pada hari perasmian dan pelancaran, saya rasa tidak kurang daripada 5,000 orang. Yang datang di temuduga secara hands-on pada hari itu ramai, tetapi akhirnya yang betul-betul melaporkan diri untuk bekerja di sektor-sektor perkilangan yang tidak berapa glamour ini, mungkin SMI kecil, hanya segelintir. Ini bermakna ramai golongan pekerja kita adalah pekerja yang terlalu memilih, sebab kerja banyak dan kita tidak boleh memaksa mereka untuk mengambil pekerjaan.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: *[Bangun]*

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Yang Berhormat tidak bercakap, saya tidak perlulah beri. Tidak perlulah, Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Yang Berhormat bagi Pokok Sena bangun, Yang Berhormat.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Saya tidak diberi kesempatan tadi.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri, Yang Berhormat.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Masa, Yang Berhormat. Ada ½ jam sahaja, tinggal 15 minit sahaja lagi.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Sikit sahaja, fasal pembuangan kerja tadi.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Tidak perlu Yang Berhormat, Yang Berhormat tidak bercakap tadi.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Sebab saya tidak diberi peluang tadi, kalau tidak memang saya hendak bercakap.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri, Yang Berhormat.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Sedikit sahaja.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Lain kalilah, Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri *[Ketawa]*. Dia tidak beri. Yang Berhormat, sila teruskan.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Kalau beri sepuluh orang tadi, mungkin sayaboleh.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak beri, Yang Berhormat.

Dato' Ir Mohd. Zin bin Mohamed: Lain kalilah *[Ketawa]*

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Jadi, langkah-langkah kita dalam mengatasi masalah mereka yang menganggur ekoran daripada diberhentikan kerja mahu pun graduan yang menganggur adalah seperti berikut:-

- (i) kita mempertingkatkan aktiviti ke syarikat-syarikat untuk mendapatkan maklumat sebenar mengenai jawatan kosong

yang wujud bagi membantu meningkatkan peluang para graduan untuk mendapatkan pekerjaan yang sesuai;

- (ii) kita giatkan usaha pendaftaran walau pun tidak wajib, tetapi kita giatkan. Selain pendaftaran di pejabat-pejabat JTR, kaunter-kaunter pendaftaran juga dirancang dibuka di tempat-tempat awam seperti pasar raya, balai raya dan lain-lain;
- (iii) sedikit masa lagi kita akan siap kita punya electronic labour exchange yang sekarang dalam final stage. Ini akan mempercepatkan pendaftaran, penjodohan dan penempatan pekerja khususnya graduan ke jawatan-jawatan kosong di mana kita boleh membuat matching ini secara elektronik. Melalui projek ini pendaftaran boleh dilakukan melalui Internet dan memudahkan graduan mendaftar diri dan majikan mendaftar kekosongan jawatan tanpa perlu datang ke Jabatan Tenaga Rakyat;
- (iv) meningkatkan aktiviti dengan kerja dan kaunseling untuk para graduan di semua pejabat JTR. Mereka juga dinasihatkan agar membuang sikap terlalu memilih kerja, seperti saya katakan tadi;
- (v) menyebarkan maklumat pasaran buruh semasa dengan lebih kerap dan meluas melalui homepage, penerbitan, laporan bulanan, ceramah-ceramah, pameran, siaran radio dan televisyen tempatan; dan.
- (vi) kita akan menganjurkan lebih banyak lagi job fairs khususnya di grass roots, di kampung-kampung. Selalunya kita adakan di ibu-ibu negeri, mungkin di masa akan datang kita adakan di daerah-daerah pula.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhammad bin Abdullah]: Ya, Yang Berhormat bagi Padang Terap berdiri, Yang Berhormat. Hendak beri jalan?

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Tidak beri, Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhammad bin Abdullah]: Dia tidak beri, Yang Berhormat.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Lain kali, dia tidak bercakap, saya hendak jawab orang yang bercakap sahaja.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhammad bin Abdullah]: Dia tidak beri Yang Berhormat. Sila duduk.

Dato' Ir Mohd. Zin bin Mohamed: *[Menyampuk]*

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Isu Yang Berhormat bagi Serdang menyatakan isu pekerja asing. Memang hasrat kita untuk seperti saya katakan dalam teras tadi memang kita hendak kurangkan pekerja asing tetapi dalam realiti, Yang Berhormat, susah kita hendak hapuskan fenomena ini kerana di Amerika pun sebuah negara yang sampai sekarang pun dia tidak boleh mengasingkan Amerika daripada pekerja asing, kerana, pekerja asing ini ada beberapa perkara yang melibatkan difficult jobs, dirty jobs, yang tidak akan dibuat oleh orang-orang tempatan. Jadi, perkara ini di bawah bidang kuasa Kementerian Dalam Negeri.

Walau bagaimana pun kita sentiasa bekerjasama kerana jawatan kuasa yang meluluskan pengambilan pekerja asing ini, dua orang wakil ialah daripada Kementerian Sumber Manusia.

Yang Berhormat juga menyatakan adakah latihan yang kita anjurkan khususnya graduan ini yang akan memastikan mereka akan diambil bekerja. Sebenarnya pilihan kursus yang kita buat adalah berdasarkan kepada rundingan di antara majikan-majikan dan juga pengamal-pengamal latihan ini atau approved training provider. Oleh sebab itu kita membuat dua modul-

- (i) modul untuk para graduan yang mungkin tidak terdedah langsung kepada basic ICT, maknanya kalau dia di bidang syariah katakan, kita dedahkan dia kepada asas-asas tersebut dia akan lebih faham dan dia akan lebih produktif dalam bidang kerjaya yang dia akan ceburi;
- (ii) modul yang lebih dalam sedikit umpamanya kalau dia ada diploma dalam accounting, kursus ICT yang akan dia jalani selama 3½ bulan sepenuh masa lebih kurang 564 credit hours ditambah pula dengan dua bulan setengah attachment dan enam bulan ini yuran mereka akan dibiayai sepenuhnya oleh kerajaan dan mereka mendapat elaun bulanan sebanyak RM500 bagi degree dan RM300 sebulan untuk diploma. Justeru itu mereka akan lebih employable selepas mereka menjalani kursus-kursus tersebut.

Walau bagaimana pun kita juga bersedia menyediakan latihan-latihan yang lebih spesifik yang lebih dalam. Elok saya terangkan di sini kebanyakan graduan-graduan kita walau pun graduan daripada ICT yang keluar daripada universiti tempatan dan juga universiti luar negara, kebanyakan mereka adalah menjadi technocrat. Mereka menjadi managers dalam IT companies. Mereka tidak menjadi technologists. Oleh sebab itu kita masih lagi bergantung kepada pekerja-pekerja mahir ICT daripada negara luar. Dianggarkan lebih kurang ada 10,000 pekerja mahir ICT daripada India yang kita import bekerja di sini, Yang Berhormat Tuan Pengerusi. Jadi, kalau kita dapat melatih anak-anak orang Malaysia sendiri, mendalami kursus ICT ini saya yakin kita boleh replace, dengan izin pekerja-pekerja asing daripada India ini.

Yang Berhormat Datuk Ketua Pembangkang mengatakan pekerja-pekerja ladang ini sentiasa terbiar dan tidak terbela. Saya rasa kenyataan itu keterlaluan dan tidak benar kerana berdasarkan hanya bacaan daripada memorandum. Kerajaan tidak iktiraf NGO yang katanya mewakili golongan pekerja. Yang kerajaan iktiraf adalah NUPW yang mewakili majoriti daripada pekerja-pekerja ladang dan juga tidak kiralah kelapa sawit ataupun getah.

Ingin saya maklumkan bahawa pekerja-pekerja ladang kelapa sawit dan juga getah dilindungi di bawah perjanjian bersama. Ini yang kadang-kadang Datuk Ketua Pembangkang tidak faham, perjanjian bersama yang dipersetujui tiap-tiap tiga tahun di antara MAPA dan NUPW dan mengikut terma perkhidmatan individu di mana mereka yang tidak dilindungi oleh perjanjian bersama, Jabatan Buruh khususnya akan menjalankan pemeriksaan berkanun yang berjadual ke atas ladang-ladang untuk memastikan dan menentukan setiap pekerja ladang diberi terma-terma perkhidmatan dan juga kemudahan yang selesa di bawah Akta Standard Minima Perumahan Dan Kemudahan Asas 1991.

Biasanya perundingan di antara MAPA dan juga NUPW ini kita tidak campur. Kita biarkan mereka berunding sehingga kalau dapat persetujuan antara mereka, alhamdulillah. Seperti pekerja ladang kelapa sawit yang sudah mendapat persetujuan mengenai gaji guarantee d monthly income yang ditandatangani pada bulan Februari yang lepas. Sementara untuk getah ini proses rundingan di antara NUPW dengan MAPA masih terus kerana perjanjian bersamanya berakhir pada bulan ini. Biasanya di peringkat akhir mereka akan berunding - kita memberi masa mereka berunding - dan jika terdapat kebuntuan barulah kerajaan akan campur tangan.

Yang Berhormat bagi Teluk Intan juga menyatakan tentang penglibatan SMI yang tidak begitu baik. Kita mengakui bahawa sektor SMI ini memang susah hendak respond kepada latihan. Saya rasa Yang Berhormat pun faham kenapa sebab-sebabnya sehingga seperti Yang Berhormat cakap ada yang sudah menyimpan sehingga RM50,000 bentuk levi dalam tabung tersebut tidak digunakan. Pada tahun ini sahaja kita mengadakan banyak bengkel, banyak penerangan, banyak seminar khas untuk SMI kerana kita rasa kekuatan ekonomi Malaysia adalah daripada SMI. Kalau kita lihat taburan cohorts hanya 25% terdiri daripada multi national, 75% ialah terdiri daripada SMI. Maka latihan ini perlu kita perkuat dan perkukuhkan di mana teknologi sentiasa berubah dan jika mereka tidak terdedah kepada teknologi-teknologi baru, mereka akan akhirnya tertinggal dalam dunia yang sentiasa terdedah kepada globalisasi.

Namun demikian kuasa untuk melupuskan levi tersebut walau pun termaktub dalam akta yang kita sama-sama luluskan pada Disember lepas tetapi setakat ini kita belum melupuskan mana-mana syarikat yang mempunyai levi yang tidak digunakan. Ini bergantung kepada Lembaga Jemaah atau Board dalam PSM Berhad dan juga dengan kelulusan Menteri.

Jadi, kita tidak mudah. Cuma ini adalah sebagai rotan untuk memberi peringatan kepada syarikat-syarikat yang tidak menggunakan langsung dana yang mereka laburkan dalam tabung tersebut.

Kita memang berusaha memperbanyakkan approach training provider. Saya rasa Teluk Intan tidak ada, Yang Berhormat bolehlah, maknanya kawan-kawan yang ada kemahiran boleh suruh mereka tubuhkan syarikat. Mudah sahaja tubuhkan syarikat, kena memenuhi keperluan-keperluan yang ditetapkan oleh Board. Kita ada pendaftaran kelas A, macam kontraktor juga. Mudah sahaja Yang Berhormat kalau hendak daftarkan dan memang kita beri peluang. Setakat ini ada 700 *approved training provider* dan kebanyakan kita mengakui bahawa *approved training provider* kebanyakannya berada di Lembah Kelang kerana konsentrasi industri berada di Lembah Kelang, sedikit di Pulau Pinang dan sedikit di Johor Bahru.

Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam menanyakan berapa banyak ILP, sama ada berkesan atau tidak ILP dan ATEC ini. Mula-mula dulu ada 10 sahaja Yang Berhormat. Dalam Rancangan Malaysia Ketujuh ini, mulailah tahun 1997 baru kita bina 10 lagi – 5 ILP, 4 ATEC dan 1 GMTI. ATEC ini ialah Pusat Teknologi Tinggi. Jadi, baru sahaja siap sebab itu kapasiti kita tidak banyak. Rekod lama yang Yang Berhormat bagi Bachok dapat itu adalah rekod lama yang berdasarkan kepada 10 buah, hanya 3,000 lebih setahun tetapi kita tambah asrama, kita tambah makmal dan dalam Rancangan Malaysia Ketujuh, kita belanjakan RM1.6 bilion untuk tambah ILP dan juga asrama dan kemudahan makmal-makmal.

Dengan tersebut, pada 2003, kita akan tambah sehingga 17,000. Sehingga 2005, kita jangkakan kapasiti kita adalah 45,000 setahun. Ini mungkin menjawab sedikit kebimbangan Yang Berhormat bagi Tambun bagaimana hendak tambah kapasiti technician tadi. Maknanya, 2005 kita boleh latih 45,000. Itu tidak termasuk IKM dan institusi-institusi di bawah MARA yang menawarkan kursus diploma dan juga advanced diploma seperti BMI, French Malaysian Institute, German Malaysia Institute yang di bawah MARA. Ini akan menambahkan lagi dan termasuk 8 institut IKBN. Berapa pelatih wanita ini, Yang Berhormat, saya jawab secara bertulislah.

Flexi hours dan juga pusat asuhan kanak-kanak ini, Yang Berhormat sebenarnya pusat asuhan kanak-kanak ini kita hanya *persuasive*. Tidak ada undang-undang. Kita hanya boleh anjurkan sahaja untuk mereka membina pusat PAKK di tempat-tempat kerja. Setakat ini, saya ada *figure*nya. Ada banyak juga majikan yang respons kepada keperluan pusat asuhan kanak-kanak.

Walau bagaimanapun, satu jawatankuasa dibentuk dan di bawah Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga dan kita sendiri ada terlibat dalam jawatankuasa tersebut untuk memastikan pusat asuhan kanak-kanak ini betul-betul menjadi satu realiti, ada satu bentuk perundangan bagi memastikan sambil wanita *contribute* kepada pendapatan keluarga dan pendapatan ekonomi negara, anak-anak mereka tidak tertinggal dari sudut pengurusanannya.

Gangguan seksual ini, Yang Berhormat, memang betul-betul iaitu JAG, Joint Action Committee Against Woman Violence. Saya memang terima bil ini, kita sudah serah kepada Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga dan kita pun sudah rujuk kepada Penasihat Undang-undang.

Walau bagaimanapun, ekoran daripada satu perjumpaan yang kita anjurkan dihadiri oleh ahli-ahli daripada JAC dan semua yang hadir termasuk daripada sektor awam bersetuju buat masa ini keperluan itu belum lagi mendadak.

Cuti bersalin ini, satu

Puan Chong Eng: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Bukit Mertajam berdiri Yang Berhormat.

Puan Chong Eng: Terima kasih Timbalan Menteri. Mengenai pusat asuhan kanak-kanak, alasan yang diberi oleh Kementerian ini pun bukan baru, sudah lama katakan ini, tidak ada undang-undang tetapi juga saya rasa kita semua tidak boleh nafikan, ini adalah isu yang penting dan pada masa yang sama, approach Kementerian ini, *persuasive* ini tidak mendatangkan apa-apa kesan yang positif kerana kepada pelabur, kalau tidak perlu buat, mereka tidak akan buat kerana mereka adalah *profit oriented*. Tetapi untuk kerajaan, adalah penting untuk kerajaan untuk menyeimbangkan kepentingan ekonomi dan juga kepentingan masyarakat kita.

Jadi, saya rasa usaha yang lebih perlulah disalurkan untuk memastikan bahawa ini direalisasikan seperti yang dikatakan oleh Kementerian. Yang saya ingin tahu ialah bila, mesti ada satu jangka masa bila ini agaknya boleh dilaksanakan. Kita mesti ada satu *time frame* supaya kita boleh bekerja untuk masa depan.

Untuk kod amalan gangguan seksual [*Disampuk*] kerana juga dikatakan tidak ramai, lebih kurang 10% sahaja syarikat yang mengguna pakai kod amalan ini kerana ini juga bukan mesti dibuat, tidak ada kuasa undang-undang iaitu juga sudah menasihatkan, ini *persuasive* juga tetapi kalau mereka tidak hendak buat pun, tidak boleh buat apa-apa dan kerajaan sendiri tidak guna pakai.

Bilakah kerajaan sendiri akan guna pakai di dalam sektor awamnya? Bolehkah beri sedikit penjelasan? Terima kasih.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Yang Berhormat, ini sektor awam, JPAlah yang jawab. [*Ketawa*] Kita sudah nasihat sebab Perintah Am Bab D itu, ia sudah khusus. Ia sudah ada *guidelines* yang tertentu. Jadi, itu pandangan daripada JPAlah yang saya dapat maklum.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, masa sudah lebih 5 minit saya bagi.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Saya gulung, Yang Berhormat. Gulung ya.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Sedikit lagi, sila gulung.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: 2 minit Yang Berhormat ya.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Boleh, boleh, sila.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Ini cuti bersalin ya. Cuti bersalin ini, satu jawatankuasa telah dibentuk dan dipengerusikan oleh Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga di mana AJK terdiri daripada pihak pekerja, majikan dan juga kerajaan khusus membincangkan tentang cuti bersalin. Jadi, kita bersabarlah, Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: [*Bangun*]

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Yang Berhormat dari....

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Boleh?

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Sri Gading.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Tidak boleh Yang Berhormat. Lain kalilah. [*Ketawa*] Bulan tiga, Yang Berhormat. Bulan tiga lah. [*Ketawa*]

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Dia tidak bagi, Yang Berhormat. Sila duduk.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Pasal cuti bersalin.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Hendak gulung Yang Berhormat. Hendak gulung ini.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, ya. Terus kan, Yang Berhormat ya.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Yang Berhormat bagi Tambun mewujudkan satu perkara yang amat *informative* tentang *unit labour cost* yang 20 sen untuk negara kita, Thailand 3 sen, untuk Singapura 59 sen, untuk China 7 sen. Sebab itu antara faktor kenapa mereka lari ke China adalah kerana *unit labour cost* ini. Jadi, kalau Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam hendak tambah lagi kos untuk bina PAKK ini dalam

suasana gawat macam ini, saya ingat lagi mereka tidak hendak datang [Ketawa] dan akan menambahkan kos.

Jadi, sebab itu saya nyatakan di awal tadi bahawa kita kena pastikan FDI yang datang ke negara kita adalah FDI yang betul-betul memerlukan tenaga kerja yang mahir dengan *capital intensive* dan *knowledge intensive labour*. Itu yang ditekankan. Sebab itu kita memberikan prasarana yang begitu banyak, bukan sahaja melalui Kementerian Sumber Manusia, Kementerian Pendidikan dan juga agensi dan kementerian yang lain.

Sebab itu, *cohort* yang diceritakan oleh Yang Berhormat bagi Tambun tadi adalah 85% di mana kita hendak agihkan kerana hanya 15% sahaja yang akan masuk ke IPTA dan IPTS. Kita harapkan dengan terbinanya lebih banyak institut latihan, politeknik, institut kemahiran di pelbagai agensi dan kementerian akan dapat menampung keperluan-keperluan yang kita inginkan.

Mengenai tabung untuk mereka yang diberhentikan kerja ini atau mereka yang tidak diberhentikan tetapi dikurangkan waktu kerja, alternatif kita adalah kita hendak galakkan pekerja-pekerja kita mengetahui dan menekankan bahawa tidak ada lagi kerja seumur hidup. Yang paling penting adalah capability, keupayaan untuk terus bekerja dan ini adalah terbina dengan jelas dalam terasnya, maknanya *long life learning*. Sebab itu mereka yang ini kita galakkan mengikuti latihan-latihan yang agak relevan dalam sektor-sektor tertentu supaya bila ekonomi naik balik, mereka sudah mempunyai kemahiran dan keperluan-keperluan tertentu dan mereka lebih mudah diserapkan dalam sektor swasta.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Sudah lebih daripada 2 minit, Yang Berhormat.

Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Last Yang Berhormat. Yang Berhormat bagi Bachok menceritakan tentang wanita profesional yang diberhentikan kerja atau wanita profesional yang sengaja berhenti kerja kerana ingin menumpukan perhatian mereka terhadap keluarga dan bagaimana mereka boleh terlibat dalam *teleworking*.

Kita sebenarnya sudah berbincang dengan mereka yang terlibat dan ada beberapa akta dalam Akta Pekerjaan yang perlu kita ubah. Tetapi ini wanita profesional yang berhenti kerja semata-mata untuk kesejahteraan keluarga ini kita tidak boleh paksa Yang Berhormat.

Sebenarnya kajian tiada, tidak dibuat dan kita akan ambil maklum supaya kajian khusus akan dibuat bagi memastikan berapa ramai wanita profesional yang diberhentikan kerja dan bagaimana kita boleh menggunakan potensi mereka, walaupun mereka duduk rumah menjaga anak dan suami tetapi mereka boleh terus produktif.

Yang Berhormat Tuan Pengerusi, saya mengucapkan banyak-banyak terima kasih kepada enam orang Ahli Yang Berhormat yang membahaskan Perkara P.45 dan B.45. Mana-mana yang tidak sempat saya sentuh itu saya mohon maaf dan kita akan ambil susulan dan tindakan yang akan datang.

Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM217,050,400 untuk Maksud B.45 di bawah Kementerian Sumber Manusia jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM217,050,400 untuk Maksud B.45 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM874,145,950 untuk Maksud P.45 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 2001 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM874,145,950 untuk Maksud P.45 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 2001.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah) ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, silakan.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBASKAN DARIPADA

PERATURAN MESYUARAT

12.50 tgh

Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat [Dr. Tiki anak Lafe]: Tuan Yang di-Pertua mengikut Peraturan Mesyuarat 12(1) maka inilah saya mencadangkan:

“Bahawa mesyuarat pada hari ini tidak akan ditamatkan sehingga selesai Rang Undang-undang Perbekalan 2002 dibahaskan atau pada jam 6.30 petang yang mana terdahulu. Selepas itu mesyuarat hendaklah ditangguhkan pada esok hari.”

Timbalan Menteri Sumber Manusia [Dr. Abdul Latiff bin Ahmad]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat masalahnya ialah:

“Bahawa mesyuarat pada hari ini tidak akan ditamatkan sehingga selesai Rang Undang-undang Perbekalan 2002 dibahaskan atau pada jam 6.30 petang yang mana terdahulu. Selepas itu mesyuarat hendaklah ditangguhkan pada esok hari.”

hendaklah disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Dato' Haji Muhamad bin Abdullah) ***mempengerusikan Jawatankuasa***]

Maksud B.46 [Jadual] –

Maksud P.46 [Anggaran Pembangunan 2001]–

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kepala Bekalan B.46 dan Kepala Pembangunan P.46 di bawah Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar terbuka untuk dibahaskan. Ya, Batang Lupar.

12.50 tgh.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Batang Lupar]: Ya, terima kasih Tuan Pengerusi, saya bercakap 10 minit sahaja Tuan Pengerusi, Insya-Allah. Saya ingin menyentuh di bawah Penyelidikan dan Pembangunan Sains dan Teknologi.

Di sini saya ingin menyentuh juga soal berhubung dengan itu iaitu pemeliharaan dan pelesenan alam sekitar di bawah Kepala Butiran 030000 dan 040000 serentak, Tuan Pengerusi.

Di bawah ini kerana ada banyak hubung kait dengan soal alam sekitar dan juga alam sekitar ini ada membabitkan persoalan penyelidikan, sains dan sebagainya. Ini yang saya tumpukan perbahasan saya dalam *bio-diversity*.

Kalau kita melihat dan mendengar laporan-laporan daripada pihak yang terlibat dalam segi penyelidikan *bio-diversity* ini, Malaysia mempunyai khazanah yang begitu besar sekali sama ada di Semenanjung Malaysia ataupun di Sarawak dan Sabah. Kita mempunyai khazanah yang begitu banyak dan besar sekali. Tetapi khazanah ini boleh hilang begitu sahaja dengan tidak mendatangkan hasil kepada negara. Mengikut laporan daripada pihak *scientist* mengatakan industri *bio-diversity* di Malaysia boleh mencapai tahap RM2 bilion kalau diterokai. Tetapi *bio-diversity* ini juga akan hilang daripada segi hasilnya oleh kerana beberapa sebab.

Umpamanya disebabkan oleh pembalakan. Pembalakan ini kita ambil kayu sahaja, daun-daun kita tak pakai, urat kita tak pakai, batang, banyak benda-benda yang tidak pakai. Kulit pun tak pakai. Jadi ini juga menyebabkan akan berlaku kehilangan. Begitu juga oleh kerana tanah digunakan untuk perladangan dan pertanian dan ini juga akan menghilangkan khazanah ini.

Walaupun daripada bidang kepercayaan ataupun penemuan yang sedikit sahaja bahawa banyak hasil yang boleh dikeluarkan menerusi perubatan herba umpamanya dan kehilangan ini juga boleh berlaku apabila perluasan bandar dan kampung-kampung dan kabinasaan berlaku kepada hutan, pokok dan sebagainya di negara kita.

Tuan Pengerusi, kebimbangan kita ialah oleh kerana *over exploitation* dengan izin dan tidak ada mekanisme *conservation* yang saya faham secara rapi dan cukup. Jadi *environmental impact* ke atas *over exploitation* ini mungkin akan memberi kesan yang buruk kepada *ecosystem*, menghilangkan flora dan fauna.

Mengikut satu buku yang saya baca, kalau pembalakan berlaku di satu-satu kawasan, setengah daripada kalau, di Malaysia ini mengikut laporan yang saya baca daripada pihak Jabatan Hutan, 300 lebih jenis flora dan fauna, setengah daripadanya akan hilang oleh kerana pembalakan. Walaupun pembalakan kita mempunyai satu sistem yang jauh lebih baik yang diamalkan daripada negeri macam Finland dan sebagainya yang mana *clearing method* kita punya *selective harvesting*. Tetapi ini juga akan mendatangkan kesan buruk dan menghilangkan flora dan fauna ini.

Kepupusan jenis flora dan fauna juga berlaku kalau tidak ada jaminan yang dibuat. Jadi yang penting dibuat ialah satu perkara. Saya pernah sebut di sini mengikut laporan dalam satu seminar yang saya hadir di Kuala Lumpur ini dahulu menyatakan, hanya 5% sahaja khazanah hutan kita dikatalogkan, yang 95% belum lagi.

Jadi saya ingin bertanya, bilakah agaknya tindakan rapi boleh dibuat supaya semua 95% itu boleh dikatalogkan. Kita melihat kenapa perkara ini penting. Selepas itu nanti bila saya menyebut akan perkara ini. Katalog ini adalah penting untuk menentukan mana satu pokok ini hanya untuk balak, mana satu pokok ini untuk ditebang tidak menjadi masalah dan mungkin dia akan hilang jenis dia dan mana satu pokok yang kita tidak tebang ataupun ditebang yang boleh mewujudkan satu ubat dan perubatan yang boleh dieksploitasi dan boleh digunakan dalam *biochemical* yang mungkin pada masa hadapan kita boleh teroka.

Jadi ini Tuan Pengerusi ada cadangan kalau kita lihat dalam *Bio-diversity Convention* mengatakan kita kena wujudkan satu bank – *gene bank*. Maknanya kalau jenis-jenis yang akan pupus itu kita ambilkan *gene* dia, kita simpan dan boleh kita tanamkan di mana-mana tempat. Jadi persoalan ini amat rumit kerana saya boleh masuk dalam poket dan lepas itu bawa terbang keluar negeri dan simpan di satu tempat dan saya simpan di sana dan ada masa saya, saya tanam di satu tempat dan teroka selepas itu.

Jadi ini saya akan sampai ke bab macam mana kawalan yang perlu kita wujudkan. Jadi di sini saya menyoal ke peringkat inilah persoalan saya berbangkit. Soal undang-undang *bio-diversity*. Saya tanya sekali lagi, bilakah undang-undang hendak diwujudkan untuk negara Malaysia keseluruhannya sebagai dasar negara dan kalau undang-undang tersebut tidak boleh dibuat sedemikian boleh dibuat di Semenanjung dan juga di Sabah.

Di Sarawak kita sudah buat undang-undang berhubung dengan *bio-diversity* ini. Tetapi di Sarawak dan di Sabah...[Memandang ke arah Yang Berhormat bagi Mambong] Mengangguk Yang Berhormat bagi Mambong, Yang Berhormat tahulah [Ketawa] Jadi saya cari pengesahan Tuan Pengerusi..

Datuk Bung Mokhtar bin Radin: [Bangun]

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Di Semenanjung kita belum buat lagi dan Sabah belum buat lagi. Dengan keadaan sedemikian saya cukup percaya kita tidak mempunyai dasar yang tertentu berhubung dengan penyelamatan dan pelaksanaan semua dasar berhubung dengan *bio-diversity*, berhubung dengan impak segala *exploitation* yang saya sebut tadi. Jadi saya anggap perkara ini adalah satu perkara yang amat penting dan amat perlu disegerakan.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Kinabatangan, sila.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Sikit, sikit sahaja Yang Berhormat .

Datuk Bung Mokhtar bin Radin: Terima kasih Yang Berhormat bagi Batang Lupar. Ini tadi Yang Berhormat ada mengatakan bahawa pembalakan akan menghilangkan spesies tumbuh-tumbuhan flora dan fauna. Jadi apakah Yang Berhormat menyedari bahawa selepas pembalakan, akan lebih banyak lagi spesies tumbuhan yang akan timbul disebabkan sinaran matahari itu menggalakkan pertumbuhan-pertumbuhan spesies tersebut, bukan menghilangkan. Terima kasih.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Saya belajar *life science* di peringkat sekolah dan di peringkat universiti Yang Berhormat. Jadi sedikit-sedikit tahulah. Bukanlah *scientist*. Saya tahu sedikit hal *life science* ini saya sedikit tahu hal *gene* dan sel pokok-pokok ini. Tetapi daripada segi kebinasaan atau kepupusan flora dan fauna selepas penebangan ini dia punya *recovery rate* mungkin dalam masa 10 ke 20 tahun baru dia punya *recovery rate* berlaku dan *recovery rate* itu tidak akan 100% dia mungkin mencapai tahap 80% selepas 25 tahun.

Jadi kalau ini berlaku maknanya dalam 25 tahun *bio-chemical technology* dan perubahan dilaksanakan negara kita telah kehilangan sumber dalam masa 25 tahun. Jadi dengan sendirinya kita telah kerugian. Tetapi walau bagaimana pun saya terima dan saya ucapkan terima kasih kerana saya boleh menjelaskan sedikit soalan yang kecil-kecil sedemikian.

Tetapi satu lagi persoalan saya hendak tanyakan kepada pihak kementerian. Saya hendak tanya sama ada dasar ini difikirkan ataupun hendak diwujudkan. Ya kedua, adakah negara kita ingin juga mewujudkan *gene bank*. Oleh kerana sebagaimana ditanya oleh Yang Berhormat bagi Kinabatangan, kalau flora dan fauna kita hilang, kita mengkatalogkan pokok dan kayu-kayuan yang ada dalam hutan kita dan kita boleh simpan dalam bank, *gene bank* ini untuk masa hadapan.

Umpamanya kalau tempat itu tidak boleh ditebang kita boleh simpan benda ini dan boleh ditanam semula pada satu ketika nanti dan ini saya fikir boleh difikirkan dan saya ingat, saya tak tahulah sama ada kita mempunyai teknologinya, kita mempunyai *scientist* yang relevan, yang mempunyai kepakaran dalam bidang ini atau pun tidak.

Jadi saya ingin bertanya dengan pihak kementerian apakah susulan daripada peringkat ini.

Satu lagi Tuan Pengerusi saya ingin bertanya dengan kementerian juga mengenai persoalan teknologi. Kalau kita lihat dalam konvensyen *bio-diversity* ada menyenaraikan persoalan-persoalan yang tertentu, patut kita ambil tindakan. Salah satu daripadanya ialah untuk pertukaran teknologi, *access* dan sebagainya.

Jadi apakah tindakan kita dalam bidang ini sama ada kita telah membuat rangka perundangan, rangka tindakan untuk pertukaran teknologi daripada segi bidang *gene bank* dan sebagainya untuk mempertahankan sumber yang ada dalam hutan kita ini. Dan apakah juga kerjasama kita telah buat dengan negara yang telah menandatangani. Saya lihat Malaysia dalam soal ini yang mana bukan Malaysia sahaja telah menandatangani konvensyen ini tetapi Malaysia telah *ratify* juga konvensyen ini .

Dengan sendiri kita di peringkat luar sudah bertindak, peringkat dalaman pun kita ambil tindakan. Tetapi apa yang dah tinggal ialah kertas *agreement* sahaja dan belum ada daripada segi benda-benda yang boleh mendatangkan hasil.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat masa sudah cukup Yang Berhormat. 10 minit ya?

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Saya akan gulung Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Cukuplah Yang Berhormat, kita sudah pukul 1.00

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Banyak lagi Tuan Pengerusi. Tetapi sekianlah, terima kasih. Saya sambung malam di sini sendirilah.

Terima kasih, saya menyokong.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat, jam kita sudah pukul 1.00.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

[Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah] **mempengerusikan Mesyuarat]**

Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan ditangguhkan sekarang sehingga pukul 2.30 petang.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.00 tengah hari

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) **mempengerusikan Jawatankuasa]**

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Cheras.

2.30 petang

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin merujuk kepada Butiran 04000 - pemeliharaan pelesenan dan kawalan alam sekitar dan 040100 - Jabatan Alam Sekitar.

Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri kerana sudi datang menjawab sendiri, satu teladan yang baik dan Tuan Pengerusi, saya ingin menitikberatkan di sini bahawa Jabatan Alam Sekitar adalah satu jabatan yang penting bagi memelihara dan melindungi alam semula jadi demi kepentingan orang ramai dan fungsinya, pengawasan dan penguatkuasaan ke atas aktiviti yang membawa kepada pencemaran alam sekitar dan jabatan ini mempunyai kuasa juga untuk mengamal dan memperkenalkan peraturan-peraturan dan juga garis panduan pelesenan, termasuklah mengenakan keperluannya, mengadakan Laporan EIA. Laporan EIA mengenai projek-projek termasuk projek, saya ingin sebut projek hari ini iaitu loji jana kuasa elektrik.

Perkara yang ingin saya merujuk di sini ialah sebuah IPP – *Independent Power Producer* di Port Dickson yang menimbulkan banyak masalah keselamatan dan alam sekitar kepada orang ramai di situ dan berhubung dengan masalah ini saya ingin menunjukkan bahawa Jabatan Alam Sekitar telah gagal dalam tugasnya. Menjadikan penyumbang kepada masalah yang sudah dihadapi oleh penduduk kawasan setempat selama 6 bulan kebelakangan ini. Kawasan yang saya rujuk ini ialah, bernama Taman NLFCS di Tanjung Gemuk, Port Dickson. Di situ terdapat lebih kurang 300 rumah kediaman yang bertapak di satu lokasi berhampiran pantai, yang sejak tahun 1992 dan sejak mereka tinggal di sana penduduk-penduduk menikmati pesisiran pantai dan lautan yang begitu cantik, indah dan menyenangkan.

Tetapi nasib mereka menjadi malang, dua tahun kemudian iaitu tahun 1994 apabila sebuah loji jana kuasa elektrik persendirian yang besar iaitu IPP atau *Power Plant* yang besar, yang raksasa, di bina hanya 30 kaki daripada kawasan kediaman dan IPP itu menghalang keseluruhan pandangan pantai dan laut daripada kawasan perumahan. Tapi ini bukan masalah utamanya. Masalah utamanya ialah masalah pencemaran udara, masalah bunyi bising, masalah gegaran (*vibration*) yang begitu serius, berlaku di situ dan kadang kala letupan, letupan besar, letupan sederhana berlaku dari masa ke semasa yang sangat-sangat membimbangkan, menakutkan penduduk setempat. Ini berlaku sejak tahun 1995, [Disampuk] dan penduduk-penduduk sudah [Ketawa] ...ini perkara serius, sila memberi sokongan yang sepatutnya kepada saya. Penduduk-penduduk sendiri ada menubuhkan satu jawatankuasa, dan mereka pernah berunding dengan banyak pihak dan agensi kerajaan termasuk Kerajaan Negeri Sembilan dan juga Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar dan Jabatan Alam Sekitar pun pernah menganjurkan beberapa taklimat dan juga mesyuarat bagi tujuan menyelesaikan masalah ini, tetapi sehingga kini masalah ini masih wujud dan berlarutan dan juga bertambah serius.

Pada bulan yang lalu saya sendiri mendapat peluang bertemu dengan Yang Berhormat Menteri di pejabatnya, saya pun pernah merujuk perkara ini kepada Yang Berhormat Menteri dengan harapan Jabatan Alam Sekitar mengambil berat dan perhatian kepada perkara ini dan mengambil tindakan menyelesaikan masalah ini untuk memainkan peranannya, tetapi sehingga kini masih sama, masalah masih wujud dan di kawasan itu banyak rumah telah mengalami retakan-retakan yang serius. Tuan Pengerusi, letupan masih berlaku, masih berlaku. IPP jika dibenarkan terus beroperasi di situ, ia merupakan satu *time bomb potential*, berpotensi menjadi *time bomb* maka sekurang-kurang 1,500 penduduk...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Kinabatangan bangun.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Terima kasih Yang Berhormat daripada Cheras. Ini soal letupan. Ini saya mahu tanyalah, letupan ini *time bomb* kah atau letupan daripada enjin, ataupun tidak di kenal pasti. Apakah jenis letupan dan ekor dari jenis letupan itu adakah sudah yang menjadi mangsa kematian. Kalau ada kenapa tidak dilaporkan kepada pihak berwajib supaya letupan-letupan ini boleh di elakkan. Terima kasih.

Tuan Tan Kok Wai: Bagi jawapan itu senang saja, sebelum 911 tidak orang boleh fikir atau *imagine*, dua buah *world trade center* boleh dimusnahkan keseluruhannya. Dan bukan tidak berlakunya terdahulu bahawa *power-power plant* di mana-mana di tempat lain atau *nuclear plant* pun pernah *explode* di Rusia misalnya. Berapa ribu orang terkorban. Maka tindakan mesti ambil untuk memastikan malapetaka ini yang bukan malapetaka semula jadi, tapi malapetaka yang diperbuat oleh manusia tidak akan berlaku. Ini yang penting, ini satu perkara yang serius dan 1,500 nyawa yang tidak berdosa mungkin akan terkorban, siapa tahu?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Itu sajalah Yang Berhormat ...

Tuan Tan Kok Wai: Walaupun Tuan Pengerusi, [Ketawa] walaupun Jabatan Alam Sekitar pernah mengadakan beberapa mesyuarat dan memberi janji untuk menyelesaikan masalah tetapi sehingga kini tidak ada pun apa, sungguhpun pengusaha IPP iaitu Port Dickson Power Sendirian Berhad ada bercadang untuk mengambil alih kesemua rumah itu, membeli kesemua rumah itu tetapi ini bukan cara penyelesaian, kerana siapa yang pergi sana dulu, penduduk..

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat masa cukuplah ..

Tuan Tan Kok Wai: ... ada banyak persoalan di sini, saya gulungan. Bagi seorang *man in the street* pun tidaklah kemungkinan satu IPP boleh terletak di satu tempat hanya 30 kaki daripada kawasan kediaman, macam mana itu laporan EIA, adakah kerana amalan rasuah, [Disampuk] tanpa rasuah mengapa IPP itu boleh dapat sokongan daripada Jabatan Alam Sekitar, ini satu persoalan penting untuk kepentingan orang ramai. Maka bolehkah kementerian mengarahkan ...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat masa cukuplah ..

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: Supaya IPP dipindahkan dari tempat itu dan ditempatkan semula di satu kawasan jauh dari nyawa dari manusia, ini penting mesti dijawab.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Bagi Tebrau

2.43 petang

Datuk Haji Mohd Ali bin Haji Hassan [Tebrau]: Terima kasih Tuan Pengerusi, Saya juga ingin mengambil bahagian dalam perbahasan Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar yang mana peruntukannya yang berjumlah 'RM1,641,508,100' dan saya nak menyentuh dalam Butiran 00500 yang pertama iaitu berhubung dengan Jabatan Alam Sekitar. Ini saya nak menyentuh dari segi pemasangan gas dan batang paip besar oleh Petronas.

Yang menjadi masalah saya batang paip dan gas salur itu dia melalui taman perumahan di jalan besar dan di kawasan itu memang banyak perumahan dan dia menyalurkan pemasangan batang paip gas ke jalan besar berhampiran bersebelahan dengan rumah. Ini saya nak minta pihak berkenaanlah untuk melihat dari segi keselamatan, kerana kalau berlaku kebocoran gas yang berkenaan ini akan mengakibatkan nyawa manusia kerana dia bukan jalan di dalam perkilangan atau

kawasan industri sahaja, tapi melalui perumahan dan saya dapati ini dan berlaku di kawasan saya di Taman Pasir Puteh dan Taman Cendana, Pasir Gudang.

Saya tengok projek itu tergendala sedikit, beberapa kontrak berganti untuk membina saluran paip itu. Jadi saya nak minta satu kepastian, jaminanlah, di belakangan hari ini tidak berlaku walaupun ada dinyatakan, ada jaminan, ada tanda ini maklum lepas sahaja pembinaan nanti ada pengorekan dibuat oleh agensi yang lain yang dikorek oleh kontraktor-kontraktor tertentu selepas pemasangan itu dibuat.

Saya tidak tahu sepanjang itu apa tanda, kadang-kadang bila berlaku bocor paip itu kontrak tidak tahu, bukan ada tanda di bawah itu ada gas. Barangkali dia letaklah di tempat-tempat tertentu tetapi sepanjang jalan daripada jalan besar yang kiri kanannya rumah, tidak ditanda. Buatnya dikoreknya oleh kontraktor berlaku kebocoran, maka akhirnya melibatkan nyawa manusia yang banyak kerana gas ini amat merbahaya, Tuan Pengerusi. Jadi, saya mintalah, kerana perkara ini serius supaya sebelum berlaku satu-satu masalah kepada orang ramai, jadi jaminan pihak jabatan ini memberitahu kepada kontraktor atau pemaju yang membuat saluran gas ini. Ini dia sudah berhenti buat, ini dia buat semula. Tightenlah nama syarikat yang besar itu. Memanglah kawasan itu kawasan sendiri, tetapi dari segi keselamatan harus diberi keutamaan Tuan Pengerusi. Jadi saya harap kementerian serius dalam perkara ini dari segi mesti diletak tanda seberapa banyak sepanjang batang paip itu supaya saya kata tadi, berlaku Tuan Pengerusi kadang-kadang bila pengorek ini dia tidak tahu dekat bawah itu ada apa benda. Jad bila berlaku nanti akhirnya akan menyusahkan dan melibatkan nyawa manusia. Jadi, saya harap kementerian dapat mengambil perhatian.

Yang kedua, masalah pencemaran sungai. Kawasan saya ini banyak industri, ini berlakulah kerana pembuangan dan pengaliran toksik dan kimia ke dalam sungai. Ini menjejaskan mata pencarian nelayan. Ini sudah banyak berlaku, macam-macam gaduh, lepas itu macam-macam ganti rugi, macam-macam perbincangan, mesyuarat. Bolehkah atau tidak kementerian sebelum berlaku itu disiasat dahulu kilang-kilang yang mengeluarkan kimia ini atau toksik yang melalui sungai yang berhampiran dengan sungai. Buat satu perjumpaan dengan semua tuan-tuan punya industri yang berhampiran dengan sungai di mana nelayan sekarang ini mencari rezeki di kawasan tersebut, supaya menyiasat pembuangan sampah di kilang yang berkenaan.

Itu hari pun ada berlaku di Kota Tinggi. Itu bukan dekat sungailah tetapi airnya mengalir juga ke sungai, membuang tong-tong toksik. Jadi, kementerian mesti *check* berapa banyak kilang yang merbahaya yang mengeluarkan kimia dan toksik ini dan apa patut dibuat kepada kilang itu apabila berlaku sedemikian, lepas itu nanti baru hendak cari kilang. Kilang mana yang punya punca. Dua, tiga kilang, ada banyak kilang. Jadi, kalau lebih awal sebelum berlaku sedemikian, dapat kementerian menyiasat kilang-kilang yang mengeluarkan toksik dan juga kimia-kimia yang akan mengalir ke dalam sungai yang akan menjejaskan pendapatan nelayan di kawasan yang berkenaan. Jadi, saya harap kementerian bertindak.

Dan ketiganya, ada masa lagi? Ini masalah saya tengok dalam budget ini banyaklah bagi Institut Teknologi Nuklear. Ha, ini agaknya sudah tinggi, dalam budet ini Kementerian Sains Teknologi dan Alam Sekitar punya bidang, Lembaga Pelesenan dan Tenaga Atom, nama memang sedap-sedap ini, Bahagian Kajian Sains Angkasa (BAKSA). Saya hendak tahu ialah, ini memang tidak tahu, dengar sahaja kementerian ini semua jarang dengar. Sejauh mana perkembangan dan sejarah kejayaan ketiga-tiga yang saya sebutkan itu tadi. Dari segi, agaknya Malaysia sudah maju, kita pun hendak standard dengan negara yang lain, dari segi ini adakah sudah sampai Malaysia agaknya hendak membuat senjata nuklear, sebab ini sudah ada penyelidikan dibuat. Tetapi sudah sampailah masanya atau belum? Kalau sudah, kita kena juga berlawan dengan negara-negara yang lain kerana kita sudah pun keluarkan peruntukan untuk mengkaji yang saya sebutkan tadi termasuk juga perkembangan angkasa lepas dan juga sudah bertulis bom atom atau membuat senjata dan sebagainya. Dari segi ketiga-tiga perkara yang saya sebutkan itu Tuan Pengerusi, saya hendak tahulah sejauh mana perkembangan yang saya sebutkan itu. Mungkin dapat Yang Berhormat Menteri menjelaskan perkara ini, jadi biarlah rakyat Malaysia tahu bahawa kita negara Malaysia juga ada standard dengan negara-negara lain dalam perkara-perkara yang telah saya sebutkan sebentar itu tadi.

Akhir sekali, berhubung dengan pembangunan zoo. Saya pun tengok dalam Kementerian Sains dan Teknologi ini ada satu peruntukanlah 00300 – Pembangunan Zoo. Zoo ini binatanglah - harimau, rusa. Tidak tahulah Kementerian Sains dan

Teknologi ini ialah bidang lainlah, agaknya dia hendak menyiasat dari segi apanya tidak tahulah atau dia hendak membantu dari segi penyiasatan hal-hal binatang. Tajuknya pembangunan ini boleh tidak dia bantu kalau di negeri-negeri yang sudah ada zoo? Negeri tidak ada zoo sudahlah, diam sahajalah. Negeri yang ada zoo macam Johor, Alhamdulillah, dari segi pelancongan dan orang datang melawat itu ramai dan ada mendatangkan hasil dan dari segi pelancongan baik. Jadi, boleh tidak kementerian lihat dari segi peruntukan ini cuma RM500,000. Saya tidak tahu apa tujuan dia, jadi kalau boleh ini sebab dia ini pembangunan zoo, jadi dia bantulah negeri-negeri lain terutama negeri Johor.

Dan akhir sekali, *[Disampuk]* ini banyak ganggu, saya teruskan panjang lagilah. Maksud Butiran 00700 - Jabatan Perkhidmatan Kaji Cuaca, 00701 - Alat Kelengkapan baguslah. Ini ramalan kaji cuaca ini selalu melalui radiolah. Umum kata di kawasan ini hujan, kawasan ini akan ribut dan sebagainya, beritahu nelayan-nelayan. Boleh tidak diubah sedikit sistem ini melalui TV. Kita ubahlah lawa sedikit, standard sedikit. Selepas Warta Berita itu dipamerkan sedikitlah kajian cuaca bukan sebut makna dia tunjuk secara yang eloklah dengan seorang pakar kaji cuaca itu menunjukkan Terengganu, Kelantan, apa merbahaya. Jadi lawalah sedikitlah, standard sedikitlah seperti negara-negara lain. Jadi, saya haraplah apa yang baik itu dapat diluluskan oleh kerajaan dan juga kementerian yang berkenaan.

Tuan Pengerusi, oleh kerana saya ini amat prihatin kepada rakan-rakan yang lain, saya tidak hendak berucap panjang walaupun saya boleh berucap sampai setengah jam, jadi saya ucapkan berbanyak terima kasih kepada Tuan Pengerusi, kerana membenarkan.....

Tuan Robert Lau Hoi Chew: *[Bangun]*

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: *[Bangun]*

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Bangun]*

Tuan Zawawi bin Haji Ahmad: *[Bangun]*

Tuan Shim Paw Fatt: *[Bangun]*

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: Nanti saya belum habis lagi *word*, belum habis lagi percakapan, sekian, terima kasih. Assalamualaikum warahmatullah hwarabakatuh.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Setiu.

2.48 ptg.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak[Setiu]: Terima kasih Tuan Pengerusi kerana memberi kesempatan kepada saya untuk turut sama membincang berhubung dengan Kementerian Sains dan Teknologi ini. Cuma saya sekadar untuk menyebut beberapa Butiran sahaja iaitu 040400 – Pemeliharaan dan Pengurusan Alam Sekitar. Butiran 04100 – Jabatan Alam Sekitar. Tuan Pengerusi, persoalan alam sekitar adalah merupakan persoalan yang bukan sahaja melibatkan isu manusia, tetapi ia juga adalah merupakan perkara yang berkait rapat dengan kehidupan keseluruhannya termasuklah kehidupan haiwan, tumbuh-tumbuhan dan habitat seni yang lain. Sebab itu saya suka untuk menarik perhatian Dewan ini terhadap beberapa perkara yang saya fikir boleh kita ketengahkan terutamanya berkaitan dengan bagaimana kita harus dan kita perlu untuk melihat kepada penjagaan alam sekitar kita ini supaya ianya menjadi alam sekitar yang lestari.

Tuan Pengerusi, di bawah kepala ini, saya ingin menyebut berhubung dengan industri emas ataupun perusahaan emas ataupun hasil daripada proses mencuci ataupun melombong emas. Kita dapati bahawa di dalam perusahaan ini, di antara bahan toksik yang biasa digunakan ialah melibatkan bahan *cyanide* ataupun *mercury* (raksa). Dan oleh kerana terdapatnya bukan sahaja perlombongan yang dibuat di dalam kawasan-kawasan yang kita anggap sebagai kawasan yang telah digezet sebagai kawasan perlombongan, tetapi apabila perusahaan ataupun pengusaha-pengusaha yang membuat perniagaan secara membeli barangan terpakai ataupun barangan-barangan emas yang diserahkan kepada pajak gadai, yang dileburkan kembali, biasanya emas-emas ini dileburkan dengan menggunakan kaedah tradisional, di mana mereka yang terlibat dalam industri ini biasanya menggunakan raksa ataupun *mercury* dan mereka menggunakan kaedah penyedutan menggunakan secara

menyedut bahan tersebut ataupun asapnya dan kebanyakan mereka yang terlibat dengan perusahaan ini biasanya badan mereka kurus-kurus.

Walaupun tauke ini biasanya gemuk, tetapi yang buat kerja di belakang itu untuk membersihkan emas ini mereka biasanya menggunakan kaedah cukup tradisional. Dan biasanya mereka mengalami kematian muda, tetapi mungkin pengisytiharan ini tidak diisytiharkan mereka mati kerana kerja itu, tetapi mungkin dikatakan mati kerana penyakit biasa dan seumpamanya. Tetapi yang saya perhatikan bahawa terdapat beberapa kes sama ada pihak kementerian sedar atau tidak, bahawa terdapatnya kes-kes mereka yang berumur 30-an, 40-an yang terlibat dalam perusahaan ini mengalami sakit dada dan ada sebahagian daripada mereka mengalami maut atau kematian. Jadi, saya minta supaya pihak kementerian mempunyai unit ataupun mempunyai mereka yang boleh dilibatkan dalam penguatkuasaan, terutamanya sekarang saya dapati bahawa banyak tumbuhnya industri ataupun usaha-usaha untuk membersihkan emas, membuat emas baru daripada emas-emas yang mereka kumpulkan ini dan mereka menggunakan kaedah yang cukup tradisional ini.

Kemudian yang kedua, ialah kita dapati juga bahawa di dalam pemprosesan emas ini mereka juga, ataupun pengusaha-pengusaha juga menggunakan *cyanide* iaitu satu bahan racun yang cukup merbahaya. Biasanya bahan buangan ini mereka buang dalam longkang ataupun dalam sistem perparitan dan akhirnya pergi ke sungai. Dan akibatnya terdapatnya sungai-sungai kita yang mungkin mengandungi bahan-bahan beracun ini dan apabila dimakan oleh ikan, dan ikan itu kita makan balik, jadi proses ini akan melibatkan soal kesihatan masyarakat keseluruhannya.

Tuan Pengerusi, yang keduanya saya ingin merujuk kepada perindustrian yang terdapat di Johor Bahru walaupun saya bukan orang Johor, iaitu sebahagian daripada industri-industri yang tidak dibenarkan beroperasi di Singapura banyak memindahkan industri mereka di Johor. Kerana di Singapura didapati bahawa kuat kuasa berhubung dengan alam sekitar ini terlalu ketat, pengusaha-pengusaha yang melibatkan industri-industri yang berkait rapat dengan pengeluaran bahan-bahan yang kita katakan bahan toksik ini memang sukar di Singapura.

Datuk Haji Mohd. Ali bin Haji Hassan: [Bangun]

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: Jadi, mereka gunakan Johor, sebab itu rakan-rakan saya daripada Johor ini mereka tidak sedar bahawa di Johor itu banyak tempat buangan bahan-bahan toksik sebenarnya. Dan sama ada pihak Jabatan Alam Sekitar sedar atau tidak

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat hendak tanya apa? [ditujukan kepada Yang Berhormat Tebrau]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, Tebrau bangun.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: termasuklah saya sebut antaranya....

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, Tebrau bangun.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: Tebrau baru bercakap ini, jadi bagi saya selesai dululah. Dia baru bercakap.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Mahu minta penjelasan? [ditujukan kepada Yang Berhormat Tebrau yang masih bangun]

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: Saya sebut antaranya industri yang berkaitan dengan *galvanizing* umpamanya. Di Singapura agak susah untuk membina industri tersebut, tetapi mereka buat di Johor. Dan kita ingin ketahui juga setakat manakah, maknanya penguatkuasaan pihak Jabatan Alam Sekitar berhubung dengan kontraktor-kontraktor yang terlibat dalam membawa bahan buangan daripada Singapura yang dilonggok atau dibuang di Johor Bahru dengan menggunakan pelbagai kaedah *packaging* di mana mungkin pihak kastam kita atau pihak imigresen kita tidak mengesan kemasukan bahan-bahan buangan daripada *slack* kapal, daripada bahan buangan industri yang memang tidak dibuang di Singapura tetapi banyak dihantar ke Johor. Jadi, kita minta sama ada pihak kementerian sedar perkara ini atau tidak,

ataupun kalau boleh diumumkan dalam Dewan ini siapakah kontraktor-kontraktor terlibat. Mungkin ada rakan-rakan kita daripada UMNO ini terlibat dengan kontraktor tersebut juga.

Tuan Pengerusi, akhirnya saya ingin menyebut sedikit berhubung dengan kes yang melibatkan sungai. Sebab sungai ini merupakan khazanah yang terbesar dan kita lihat bahawa bagaimana pembuangan bahan-bahan sisa buangan dalam sungai dibuat secara besar-besaran termasuk di Selangor ini. Saya ingin sebut kes yang berlaku di Taman Riduan, di Hulu Kelang di mana di kawasan perbukitan ataupun di kawasan di atas bukit itu didiami oleh setinggan-setinggan dan kaedah pembuangan najisnya agak tidak tersusun. Apabila berlakunya banjir kilat, maka perumahan di bahagian bawah, di kawasan tanah rendah akan dilimpahi oleh air-air najis dan ini menyebabkan penduduk di Taman Riduan sepanjang tahun ini sahaja saya difahamkan hampir tiga, empat kali berlaku perkara seumpama itu.

Jadi, saya minta supaya pihak kementerian hendaklah mengambil tindakan segera supaya buangan kumbahan bahan najis ini tidak dibuat dengan sewenang-wenangnya. Sebab saya kasihan juga kepada rakan kita daripada TV3 saudara Karam Singh Wallia. Nampak dia berpeluh-peluh hendak meyakinkan pihak kementerian dan pihak kerajaan tetapi nampaknya tindakannya tidak juga dilaksanakan.

Tuan Pengerusi, akhir sekali - ini "akhir" betul dah ni - saya ingin menyebut berhubung dengan - oleh kerana suasana peperangan yang berlaku di seluruh dunia sekarang dengan sistem pertahanan kita - sejauh manakah pihak kementerian mampu untuk memberi sumbangan kepada sistem pertahanan negara kita khususnya dalam industri berhubung dengan remote sensing yang mana kita dapati bahawa di bawah kementerian ini kita dapati bahagian remote sensing sama ada kecekapan kita itu mampu untuk kita monitor, kita melihat berhubung dengan perkembangan pergerakan ketenteraan ataupun pergerakan musuh terutamanya di kawasan Sabah dan Sarawak, sama ada kita boleh monitor, sejauh mana kecekapan bahagian remote sensing dengan menggunakan satelit dan seumpamanya untuk kita melihat pergerakan yang sedang berlaku di Sabah, Sarawak dan mungkin juga penyeludupan yang berlaku di kawasan sempadan Kelantan/Perlis dan termasuk juga di kawasan orang-orang di kawasan ...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa cukup.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: di kawasan Indonesia/Malaysia iaitu pendatang-pendatang haram. Jadi, sama ada bahagian remote sensing ini mampu untuk monitor pergerakan tersebut. Terima kasih Tuan Pengerusi.

3.01 ptg.

Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad [Lipis]: Tuan Pengerusi, terima kasih kerana telah memberi peluang kepada saya untuk mengambil bahagian dalam perbahasan mengenai Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar iaitu di bawah Bekalan B.46. Saya akan menumpukan terutamanya kepada Kepala 40000 Butiran 4200 iaitu berkenaan dengan Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara iaitu Perhilitan.

Jadi, saya amat tertarik hati dengan statistik yang diberikan oleh kementerian dalam soalan lisan saya tempoh hari, mengenai dengan kawasan yang telah dirizabkan sebagai Taman Negara iaitu di Semenanjung Malaysia seluas 431,453 hektar, Sabah seluas 265,819 hektar dan Sarawak seluas 118,910 hektar.

Apa yang menarik perhatian saya ialah bahawa kawasan-kawasan yang digazetkan di Semenanjung ini telah digazetkan atau dibuat pada tahun 1938 dan juga tahun 1939 iaitu lama sebelum ramai daripada kita di sini lahir - saya ingat, sebelum kita merdeka lagi - jadi menunjukkan betapa prihatinnya orang-orang putih zaman dahulu tentang penghidupan liar dan juga tumbuh-tumbuhan dan sebagainya.

Jadi, di sini saya nampak negeri Sarawak dan juga negeri Sabah yang begitu agak prihatin sedikit yang banyak telah menggazet kawasan-kawasan untuk dijadikan Taman Negara. Di Sarawak sahaja saya kira tidak kurang daripada lapan tempat telah digazet manakala di Sabah ada kira-kira lima.

Yang menarik perhatian saya ialah bahawa buat masa ini hanya Taman Negara Kinabalu dan juga Taman Negara Gunung Mulu sahaja yang telah diwartakan sebagai World Heritage Site oleh UNESCO makna kalau taman-taman negara lain

belum lagi diisytiharkan ataupun digazetkan sebagai World Heritage Site, jadi saya menyerulah kepada kementerian supaya mengambil satu langkah proaktif supaya menasihatkan kerajaan-kerajaan negeri umpamanya, untuk mendaftarkan atau menggazetkan kawasan ini sebagai World Heritage Site supaya dapat kita hulurkan kita punya heritage ini kepada generasi yang akan datang.

Jadi, saya juga ingin menyentuh tentang kawalan-kawalan yang diberikan di kawasan Taman Negara ini yang saya dapati begitu longgar. Saya dapati umpamanya di kawasan saya dan di beberapa tempat yang lain yang saya tahu, mudah sangat dicerobohi oleh orang-orang yang tidak bertanggungjawab untuk mendapatkan bekalan katakan binatang buruan.

Baru-baru ini dalam bulan puasa ini saya balik ke kawasan saya, saya lihat ada dijual daging kijang dengan harga RM60 se kilo, tetapi apabila berita sampai kepada saya, saya hendak pergi beli, sudah habis. Ini menunjukkan bahawa bekalan untuk barang-barang hutan ini begitu cepat habis. Jadi empat lima tahun dahulu kalau keluar lesen menembak yang mana saya sendiri pergi menembak, jadi kita senang dapat rusa ataupun kijang, tetapi pada masa ini sudah amat sukar untuk didapati. Dan yang menyedihkan saya dengar cerita di kawasan-kawasan yang paling sekali diminati oleh pemburu-pemburu ialah bukannya hutan lepas, tetapi di taman-taman negara inilah di mana di tempat ini pemburu tahu tempat ini tidak boleh berburu, jadi besar kemungkinan binatang ini banyak ada di situ. Jadi, di situlah tempat yang menjadi fokus atau tumpuan bagi pemburu-pemburu ini untuk berburu.

Jadi, dengan itu saya melihat kepada budget kita ini pula, bagi tahun 2001 peruntukan untuk Jabatan Perhilitan jumlahnya ialah RM29,846,579 tetapi pada tahun 2002 dikurangkan kepada RM27,222,440. Jadi, saya mengharapkan supaya ditambah, saya tidak berapa setuju ini, patut dipenaikkan lagi sebab memandangkan bahawa kita perlu melindungi lagi kawasan-kawasan Taman Negara ini.

Dan satu daripada bahan yang paling diminati sekali di dalam hutan kita ialah pokok gaharu yang boleh digunakan untuk dibuat air wangi yang boleh dieksport dengan harga yang tinggi. Saya dapati bahawa sekarang pokok gaharu di hutan-hutan biasa telah habis, jadi pencari-pencari gaharu ini telah masuk ke Taman Negara dan di Taman Negara. Di tempat saya, saya dimaklumkan bahawa orang-orang daripada Selatan Thailand pun datang mencari dalam kawasan Taman Negara di kawasan tempat saya.

Dengan itu saya berharaplah supaya peruntukan ini maknanya kalau sekiranya dapat dipertingkatkan lagi, saya percaya KSU mempunyai kuasa untuk membuat virement dan sebagainya supaya pengawasan di kawasan-kawasan Taman Negara ini dapat dipertingkatkan lagi dan kalau boleh menasihatkan kerajaan-kerajaan negeri supaya menambahkan kawasan Taman Negara kerana seperti mana dalam ucapan saya yang awal tadi, saya amat kesal bahawa di Tanah Melayu gazetnya dibuat dalam tahun 1938 dan juga tahun 1939 dan tidak ada lagi selepas daripada tarikh itu.

Jadi, apa salahnya ditambah terutamanya di tempat-tempat yang mempunyai sumber yang tidak boleh diperolehi daripada tempat lain, umpamanya di tempat saya bukanlah maknanya saya hendak membuat perbandingan tetapi kalau saya katakan bahawa ikan kelah ataupun ikan jelawat di kawasan Kuala Lipis itu kalau dibandingkan dengan kawasan ikan-ikan di tempat lain, saya rasa adalah tempat ikan yang paling sedap sekalilah. Saya katakan begitu kalau sekiranya ikan kelah ataupun patin daripada - minta maaf - katakan daripada Kelantan dibawa jual ke Kuala Lipis dengan harga RM8 maka orang tidak beli. Dia tidak laku. Tetapi kalau sekiranya ikan kelah daripada Kuala Lipis kalau jual di Kuala Lipis dengan harga RM120 satu kilo, RM200 satu kilo ataupun ikan patin dengan harga RM90 satu kilo, dia akan laku serta merta, cepat sahaja habisnya, sebab rasanya yang begitu sedap.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Adakah kena mengena dengan PAS?

Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad: Bukan, sebab PAS ada di Kelantan. Ini sebabnya. Kalau saya tanya begitu. Ini menunjukkan bahawa tempat ini, jadi yang saya kesalkan itu, maknanya tahun 1938, 1939 lepas daripada itu maknanya tidak ada lagi kita menggazetkan kawasan.

Jadi, yang keduanya, Tuan Pengerusi, saya bersetuju dengan Setiu bahawa kawasan lombong emas ini patut dipantau kegiatannya berhubung dengan penggunaan kimia yang boleh mencemari sungai dan juga pekerja-pekerja.

Saya mempunyai satu kawasan perlombongan emas di Penjong kira-kira dalam sepuluh ataupun tujuh kilometer daripada Kuala Lipis iaitu Pacific Resources Sendirian Berhad iaitu kawasan yang mempunyai lombong yang terbesar, saya kira yang ketiga terbesar di Asia ataupun nombor satu terbesar di Tenggara Asia, saya dapati bahawa pekerja-pekerja di tempat ini, pekerja-pekerja luar negeri sudah tidak begitu ramai, jadi yang ramai bekerja sekarang ialah pekerja-pekerja tempatan. Ini adalah satu perkara yang begitu baik kerana memberi kerja kepada penduduk tempatan, tetapi rungutan daripada pekerja tempatan, mereka memberitahu saya bahawa pekerja-pekerja daripada luar negara ini sudah balik ke Australia, di mana-mana tempat ada yang balik ke Singapura kerana mereka bimbang tentang keselamatan mereka, kerana penggunaan kimia yang tidak begitu terkawal hingga boleh membahayakan kesihatan dan sebagainya. Dan juga dari segi bahan-bahan ini masuk ke sungai dan mencemari sungai. Jadi, kalau sekiranya sungai di tempat saya di Kuala Lipis itu dicemari maka boleh dikatakan $\frac{3}{4}$ atau setengah daripada penduduk negeri Pahang ini mengambil bekalan air daripada Sungai Jelai, Sungai Lipis dan Sungai Pahang.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa cukup.

Tuan Haji Amihamzah bin Ahmad: Cukup ya. Boleh pergi kepada satu perkara lagi, Tuan Pengerusi? Tidak mengapalah, saya menghormati bulan puasa dan juga Tuan Pengerusi, dengan itu sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Padang Terap dan selepas ini Yang Berhormat Menteri akan menjawab.

3.10 ptg.

Tuan Zawawi bin Haji Ahmad [Padang Terap]: Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya ingin menyentuh Butiran 04100 berserta dengan Butiran 040200 dan 040400 serentak kerana ketiga-tiga Butiran ini mempunyai perkaitan yang erat antara satu dengan yang lain.

Tuan Pengerusi, kita bersyukur ke hadrat Allah s.w.t. kerana menjadikan negara kita sebuah tempat yang kaya dengan pelbagai sumber alam semula jadi, jika diuruskan dengan sempurna dan berhemat, sudah tentulah kita juga termasuk dalam Firman Allah [*Membaca sepotong ayat al-Quran*] yang bermaksud: Nescaya tiada di negara ini orang yang kebuluran, yang tidak mempunyai pakaian sempurna dan juga tidak ada orang yang sanggup tinggal di tempat-tempat kediaman yang tidak selamat.

Negara kita dianggap cukup bertuah kerana mendapat pengiktirafan sebagai salah sebuah wilayah mega kepelbagaian atau mega diversity. Ini adalah disebabkan 60% daripada spesies yang diketahui kewujudannya di dunia ini adalah terdapat di negara kita. Apa yang lebih membanggakan kita ialah pada sesi tahunan yang ke-24 di Cames Australia, Jawatankuasa Warisan Dunia atau International Union for Conservation of Nature (IUNCN) telah mengisytiharkan bahawa Taman Negara Kinabalu Sabah dan Taman Negara Gunung Mulu Sarawak adalah dianggap sebagai salah sebuah tapak warisan dunia.

Setakat ini, hanya 28 warisan dunia sahaja yang ada termasuk di negara kita. Saya ingin tahu sejauh manakah setakat ini kementerian ini mengambil langkah untuk menjaga khazanah yang amat berharga itu, supaya manfaatnya akan terus dinikmati oleh generasi insan, bukan hanya oleh mereka yang bermastautin di negara ini bahkan oleh seluruh generasi dunia kini dan masa hadapan.

Khazanah tersebut perlu dipelihara dengan sebaik-baiknya mungkin kerana kehilangannya tidak dapat dicari ganti. [*Membaca sepotong ayat al-Quran*] yang bermaksud: Sekiranya kamu bersyukur aku pasti akan menambahkan lagi nikmat itu tetapi sebaliknya jika kamu ingkar ingatlah bahawa sesungguhnya azabku adalah amat pedih sekali.

Kepelbagaian biologi atau bio-diversity boleh diertikan sebagai kekayaan dan kepelbagaian hidup sama ada yang biasa dijumpai, yang hampir pupus atau yang terancang. Para ahli sains dan ahli biologi kini menganggarkan terdapat tidak kurang daripada sepuluh hingga 30 juta spesies hidupan di dunia. Namun semakin dikaji,

semakin banyak pula spesies yang ditemui. Kini hanya sejumlah kira-kira 1.5 juta spesies sahaja yang ditemui dan dapat dinamakan. Ini bermakna masih banyak lagi spesies yang belum ditemui dan diketahui hakikatnya.

Saya ingin tahu, sejauh manakah pihak kementerian ini telah membuat kajian bagi mendapatkan penemuan-penemuan baru dalam bidang kepelbagaian biologi ataupun biodiversity di negara ini?

Tuan Pengerusi, berdasarkan kajian yang telah dibuat setakat ini, dan saya tidak tahu sama ada pihak kementerian ini terlibat secara langsung atau tidak, di negara kita dianggarkan baru terdapat kira-kira lebih daripada 12,500 spesies tumbuh-tumbuhan berbunga merangkumi spesies pokok, orkid, palma, rumput, buluh dan paku-pakis.

Selain dari itu terdapat pula jutaan spesies serangga, kulat dan mikroorganisma. Ini tidak termasuk 1,200 spesies kupu-kupu dan 12,000 spesies rama-rama, tidak kurang dari 300 spesies mamalia, 350 spesies reptilia, 165 spesies amphibia, 700 hingga 750 spesies burung dan lebih daripada 300 spesies ikan air tawar setakat ini dan ia masih banyak lagi yang belum ditemui.

Tuan Pengerusi, kita bukan hanya setakat boleh berbangga dengan khazanah berharga yang kita miliki itu, sebaliknya ia menuntut pengorbanan yang lebih ikhlas dari semua pihak untuk terus berganding bahu melindungi serta mempertahankan kewujudan dan keagungannya.

Bolehkah kementerian ini menjelaskan kepada Dewan ini, untuk pengetahuan Dewan yang mulia ini apakah program yang sedang diatur bagi melindungi spesies-spesies ini. Kita harus sedar bahawa kehadiran kepelbagaian biologi atau biodiversity di negara kita adalah suatu nikmat besar Allah S.W.T. kepada seluruh manusia khususnya kepada kita sendiri.

Mereka sentiasa memainkan peranan yang sangat penting bagi menjaga keseimbangan eko-sistem atau sistem interaksi antara tumbuh-tumbuhan dan haiwan termasuk semua organisma seni dengan alam sekitar. *[Membaca sepotong ayat]* Ayat ini bermaksud bahawa setiap spesies mempunyai peranan dan fungsi tertentu yang tidak semuanya diketahui oleh manusia.

Oleh itu, kita harus berwaspada dalam setiap usaha kita untuk membangunkan tempat-tempat tertentu. Kita tidak harus terjebak dengan konsep pembangunan material yang dicipta oleh negara-negara maju. Sebaliknya kita perlu belajar daripada pengalaman mereka yang telah kehilangan terlalu banyak kepelbagaian biologi akibat kerakusan mereka mengejar pembangunan tanpa batasan dan sempadan itu.

Dunia kini menghadapi kepupusan spesies serta kemusnahan eko-sistem. Dalam seratus tahun kebelakangan ini, ratusan spesies flora dan fauna telah dilaporkan sudah pupus langsung. Tahukah kita nilai setiap kepelbagaian biologi adalah setara, jika ia musnah atau di musnahkan sama ada secara tidak langsung atau tidak langsung ia nescaya tidak boleh diwujudkan semula.

Sedarkah kita bahawa kepupusan membawa kepada ketidakstabilan eko-sistem dan menggugat sistem ekologi, akibatnya dunia menghadapi perubahan iklim bumi, peningkatan paras air laut, kepanasan *atmosfera* melampau, pemusnahan lapisan ozon, banjir, kemarau serta lain-lain jenis bencana alam di luar dugaan.

Sejauh manakah fenomena ini boleh menyedarkan semua penghuni dunia tentang sistem pengurusan dan pemuliharaan kepelbagaian biologi. Malangnya semua negara di dunia termasuk negara kita, kesedaran ini seolah-olah masih lagi pada tahap yang kurang memuaskan.

Dalam kesempatan ini, saya ingin mengambil peluang untuk mengucapkan tahniah dan terima kasih kepada Jabatan Alam Sekitar, Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara....

Tuan Mohamad bin Sabu: Tuan Pengerusi, Padang Terap membuat ucapan akademik yang baik. Saya ingin tanya tentang eko-sistem ini dan juga keadaan alam ini hasil daripada tidak menjaga tempat-tempat yang dianggap sensitif. Saya dikirim gambar oleh penduduk Rawang iaitu mereka hujan lebat sedikit selalu ditenggelami banjir dan tidak dapat bergerak.

Di antaranya mereka mengirim gambar kepada saya iaitu Templer's Park telah diizinkan untuk dibuat rumah-rumah banglo di situ, di tarah bukit-bukit di situ sedangkan Templer's Park itu kawasan yang cukup berharga bagi memelihara terutama sekali udara dan alam sekitar di Lembah Klang ini. Apakah pihak kementerian bersetuju Templer's Park yang begitu cantik, yang indah itu sekarang ini diroboh bukit-bukit itu dan diizinkan buat perumahan di situ. Minta Padang Terap memberikan sedikit ulasan dan minta penjelasan daripada pihak kementerian. Tempat-tempat seperti itu untuk faedah orang ramai di Lembah Klang, janganlah diceroboh. Setuju atau tidak dengan pandangan saya itu?

Tuan Zawawi bin Haji Ahmad: Terima kasih Kuala Kedah dan saya memang bersetuju dan saya akansampai kepada penjelasan tentang itu.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat boleh gulung.

Tuan Zawawi bin Haji Ahmad: Ya, hendak gulung, sikit lagi. Hendak jawab ini, kemudian kita gulung.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Mana lebih mustahak? Kemukakan kepada Menteri mustahak atau jawab, terpulang kepada Yang Berhormat. Lagi seminit sahaja.

Tuan Zawawi bin Haji Ahmad: Ya, terima kasih. Kepada semua pihak-pihak NGO yang telah berusaha untuk menjaga kepentingan biodiversity ini. Malangnya kadang-kadang ada campur tangan politik seperti mana yang dibangkitkan oleh Kuala Kedah tadi kerana campur tangan politik serta tindakan-tindakan pihak yang tidak bertanggungjawab yang ingin mengaut keuntungan besar tanpa mementingkan kepentingan jangka panjang yang lebih besar, mereka memusnahkan banyak tempat yang menjadi tapak kepelbagaian biologi sama ada di gunung-ganang, di bukit-bukau, di hutan-hutan rimba, di tepi-tepi laut, malah di mana-mana sahaja, atas tiket pembangunan.

Projek Bakun, di Sarawak dan projek yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Kedah dan projek-projek tanah-tanah datar tinggi seperti Tanah Datar Tinggi Cameron, merupakan contoh yang jelas. Sedarkah kita berapa banyakkah kepelbagaian biologi yang telah termusnah akibat dari itu. Semuanya telah termusnah dan tidak dapat diganti lagi.

Akhirnya, Tuan Pengerusi, oleh sebab program-program penyelidikan dan pembangunan memainkan peranan yang cukup penting bagi kita, saya ingin mencadangkan supaya kementerian ini memperuntukkan peruntukan yang munasabah dan bagi penyelidikan berasaskan bioteknologi khas untuk meneroka lebih jauh akan rahsia kepelbagaian biologi atau biodiversity untuk memastikan polisinya sentiasa terkawal.

Selain itu saya juga ingin tahu adakah spesis-spesis kehidupan yang terancam telah diwartakan sebagai spesis yang dilindungi. Seterusnya saya ingin tahu adakah kementerian telah menyediakan bahan-bahan ilmiah sebagai bahan bacaan berkaitan dengan isu kepelbagaian biologi atau biodiversity terutamanya dalam bahasa Malaysia. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Menteri, sila.

3.24 ptg.

Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar [Dato' Law Hieng Ding]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Terlebih dahulu saya mengucapkan terima kasih kepada ahli-ahli Yang Berhormat bagi Batang Lepar, Tebrau, Cheras, Setiu, Padang Terap dan Lipis yang telah membangkitkan isu-isu yang melibatkan Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar ketika membahaskan Rang Undang-undang Perbekalan 2002 peringkat jawatankuasa dalam Dewan yang mulia ini.

Tuan Pengerusi, izinkan saya memberi penjelasan terhadap perkara-perkara yang telah disentuh oleh Ahli-ahli Yang Berhormat berkenaan. Pertama ialah mengenai bioteknologi atau bio-kepelbagaian, biologi, biodiversity.

Tuan Pengerusi, setelah Malaysia diisytiharkan sebagai salah sebuah negara mega kepelbagaian di dunia ini di antara 12 negara, pelbagai usaha telah dijalankan

atau dibuat untuk menentukan kepelbagaian ini selamat dijaga dan digunakan untuk faedah sepenuhnya rakyat kita.

Langkah-langkah yang telah diambil termasuk menyediakan dasar kepelbagaian kebangsaan. Itu juga telah diisytiharkan dan telah diumumkan pada tahun 1998. Dan selepas dari itu juga dalam penyediaan akta-akta iaitu termasuk Akta Keselamatan Biologi dan juga satu undang-undang iaitu *access* kepada sumber kepelbagaian dan perkongsian faedahnya sedang dalam penggubalan. Selain dari akta-akta yang sedang berjalan iaitu meliputi Akta Perlindungan Hidupan Liar 1972, Akta Taman Negara 1980, Akta Perhutanan Negara 1984 dan lain-lainnya.

Selain daripada itu kementerian saya akan mengadakan satu bio Malaysia 2002 yang akan berlangsung di Kuala Lumpur ini dari 1 Oktober hingga 4 Oktober tahun depan dan persediaan sedang berlangsung. Selain daripada itu juga kerajaan telah membuat cadangan akan mewujudkan satu kawasan yang dipanggil bio valley. Selain daripada itu juga berbagai usaha untuk bekerjasama dengan institusi-institusi dalam penyelidikan dan pembangunan di seluruh dunia sedang berjalan. Dan juga, tiga institut baru yang akan ditubuhkan di bawah Rancangan Malaysia Kelapan iaitu;

- i) genomics dan molecular
- ii) pharmaceutical dan deuceptical
- iii) agro forestry

Ketiga-tiga ini akan bertempat di tiga institusi pengajian tinggi di negara kita ini iaitu di Universiti Kebangsaan Malaysia, Universiti Pertanian Malaysia dan juga MARDI.

Tuan Pengerusi, memang kerajaan

Dr. James Dawos Mamit: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Mambong bangun.

Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya ingin menyentuh lagi tentang bio teknologi ini dan bagaimana negara-negara maju mencuri biji-biji benih kita dan membuat penstrukturan kepada gen-gen bahan-bahan yang dicuri daripada negara-negara seperti Malaysia.

Saya ingin menyentuh satu contoh beras Jasmin yang berasal daripada Thailand, namun biji benih padi ini dicuri oleh seorang saintis daripada Universiti of Florida. Nama saintis ini ialah Chris Darren. Dia telah pun membuat *genetic manipulation* di Florida dan kini padi Jasmin ini boleh ditanam di Amerika Syarikat. Sekiranya berlaku kes seperti ini di Malaysia, apakah perundangan yang kita boleh guna pakai untuk menyekat ataupun menangkap pencuri seperti ini membawa keluar biji benih daripada negara kita, kerana saya tahu Akta Bio Diversity dan Akta Bio Safety belum lagi diluluskan? Sekian.

Dato' Law Hieng Ding: Terima kasih Tuan Pengerusi. Memang perkara ini berlaku, bukan berlaku di negara kita sahaja. Dan juga mungkin di negara-negara yang lain. Oleh kerana ini adalah satu langkah yang sukar untuk menyekat semua keluar dari negara-negara yang asalnya tetapi memang kerajaan mengambil segala tindakan yang boleh untuk menjaga atau memantau kegiatan itu daripada berlaku. Oleh sebab itu, satu atau dua akta sedang dalam penggubalan iaitu Akta Keselamatan Bio Teknologi. Oleh kerana ini akan memerlukan masa yang sedikit panjang oleh kerana ini melibatkan beberapa kementerian yang akan menelitinya oleh kerana atas sedikit pandangan yang berlainan, kita sedang dalam penyelarasan. Jadi, rang undang-undang ini dijangka akan dibentangkan ke Dewan yang mulia ini pada persidangan yang akan datang. Dan saya berterima kasihlah di atas keprihatinan yang diberi oleh Ahli Yang Berhormat bagi Mambong.

Tuan Pengerusi, oleh kerana masanya kini bio teknologi dan juga mengenai taman-taman memang kerajaan akan meningkatkan penguatkuasaan di taman negara dan juga kementerian atau kerajaan menggalakkan kerajaan-kerajaan negeri mengisytiharkan atauewartakan lebih banyak lagi hutan-hutan menjadi sebagai taman. Usaha ini masih diteruskan.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Batang Lupal bangun.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih Dato'. Saya sedikit sahaja. Nampak Dato' sudah pergi ke taman-taman negara. Saya tidak sentuh. Saya pembahas yang pertama tadi. Persoalan saya tadi soalan dasar bio diversity negara. Adakah kita wujudkan untuk soalan eksploitasi, *conservation* dan *re-generation* ataupun *reservation of genes* sebagaimana yang disebut oleh Yang Berhormat bagi Mambong? Yang kedua yang saya sebutkan persoalan *patent* dan IPR (Intellectual Property Rights) saya sebutkan tadi kita hendak merealisasikan Convention Bio Diversity di mana Malaysia ialah salah satu daripada penandatangan. Dan apakah perundangan yang sejajar yang patut kita wujudkan dan adakah kerajaan akan mewujudkan dalam masa yang singkat ini untuk merealisasikan perkara ini kerana soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Mambong tadi ada hubung kait dengan soalan sama ada fleksibel atau tidak fleksibel dalam Konvensyen Bio Diversity 1994? Terima kasih.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Jawatankuasa*]

Dato' Law Hieng Ding: Tuan Pengerusi, seperti yang dijelaskan oleh saya iaitu dua akta di dalam penggubalan, setelah akta itu disiapkan mungkin penguatkuasaan yang lebih dijalankan. Dan selain daripada itu Tuan Pengerusi, pada masa ini usaha untuk kategorikan bio diversity negara telah dijalankan secara kecil-kecilan. Di bawah Rancangan Malaysia Kelapan Kementerian saya ini telah diperuntukkan lebih kurang RM3 juta untuk mewujudkan satu pangkalan data atau data bank kepelbagaian teknologi dan buat masa ini flora dan fauna negara dilindungi di bawah pelbagai undang-undang seperti saya sebutkan tadi. Saya harap dengan siapnya dua undang-undang ini penguatkuasaannya akan lebih ketat lagi. Terima kasih.

Keduanya Tuan Pengerusi, lebih baik saya jawab satu persatulah. Ahli Yang Berhormat bagi Cheras telah membangkitkan masalah iaitu satu kilang jana kuasa di Port Dickson. Semasa pertemuan Ahli Yang Berhormat dengan saya beberapa minggu yang lalu masalah telah ditimbulkan dan memang Jabatan Alam Sekitar sedang mengambil langkah-langkah untuk menyelesaikannya. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kelulusan penempatan di kilang jana kuasa itu adalah di bawah bidang kuasa pihak berkuasa tempatan dan saya harap ini akan mendapat kerjasama dari kerajaan negeri dan penduduk-penduduk di sana untuk mencari satu penyelesaian. Kalau Ahli Yang Berhormat ada mempunyai apa-apa bukti....

Tuan Tan Kok Wai: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Cheras bangun ya.

Tuan Tan Kok Wai: Ya, walaupun kilang itu bertapak di tempat itu adalah hak kerajaan negeri tetapi saya ingin bertanya Yang Berhormat Menteri, jika tanpa satu laporan EIA yang menyokong dan meluluskan penubuhan kilang itu bolehkah IPP itu dibenarkan bertapak di situ?

Dato' Lau Hieng Ding: Terima kasih Yang Berhormat. Ini perkara EIA adalah salah satu, oleh kerana dalam Perlembagaan, kuasa yang di bawah bidang kerajaan tempatan atau kerajaan negeri berasingan. Kelulusan mereka tidak tertakluk atau perlu menunggu kelulusan EIA. Mereka boleh membuat keputusan di bawah kuasa mereka. EIA adalah salah satu Mereka akan ikut atau tidak, terpulang kepada kilang atau pihak pemohon. Kalau pemohon menjalankan atau mendirikan kilang itu tanpa mematuhi kehendak undang-undang mereka akan diambil tindakan. Ini adalah salah satu tindakan saja bukan meliputi semua.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Ya, Cheras, Cheras, ya, sila.

Tuan Tan Kok Wai: Lagi soal projek perumahan sekiranya laporan EIA ini tidak menyokong projek tersebut, saya difahamkan Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan tidak akan mengeluarkan lesen pemaju kepada syarikat perumahan itu. Maka IPP itu adalah merupakan satu pembinaan yang lebih berpotensi menimbulkan berbahaya daripada kawasan perumahan. Macam mana satu IPP boleh dipersetujui oleh satu laporan EIA supaya ia diletakkan begitu dekat dengan kawasan

kediaman. Hanya 30 kaki sahaja dan mengapa kementerian tidak berusaha sedaya upaya untuk memastikan IPP itu tidak bertapak di situ?

Dato' Lau Hieng Ding: Tuan Yang di-Pertua, ini masalah saya telah sebut, masalah ini telah timbul dan kita akan mengambil tindakan termasuk siasatan dan sebagainya. Jikalau Ahli Yang Berhormat ada mempunyai butir-butir yang lain, saya harap mengemukakan kepada saya untuk siasatan dijalankan.

Tuan Tan Kok Wai: Jika ini telah pun menarik perhatian kementerian Yang Berhormat sejak lima tahun kebelakangan, melebihi lima tahun dan banyak kali jaminan diberikan bahawa kementerian akan berusaha mencari penyelesaian. Hari ini Yang Berhormat Menteri juga mengulangi lagi jaminan ini. Saya tidak percaya penduduk di sana akan menerima penjelasan ini kerana *if there is no ending* kepada jaminan tetapi penyelesaian tidak datang langsung maka apakah penyelesaian. Ini sudah melebihi lima tahun?

Dato' Lau Hieng Ding: Tuan Yang di-Pertua, saya sendiri akan mengambil tindakan terhadap masalah ini untuk mencari jalan bagaimana usaha ini diselesaikan.....[Tepuk] Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua, yang keduanya perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat bagi Tebrau. Beliau telah membangkitkan beberapa perkara iaitu pencemaran toksik kilang di sungai. Pencemaran dari kilang-kilang yang mengeluarkan bahan toksik dimasukkan ke sungai. Ini memang kerja Jabatan Alam Sekitar yang akan sentiasa menentukan kilang-kilang yang begitu tidak ditempatkan di tepi-tepi sungai dan jikalau telah wujud kilang-kilang ini, tindakan tetap akan diambil dengan melalui penguatkuasaan.

Ahli Yang Berhormat juga telah membangkitkan mengenai peranan berbagai agensi di bawah kementerian saya iaitu mengenai MINT, LPTA iaitu Lembaga Pelesenan Tenaga Atom.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, MINT ialah satu institusi yang menjalankan penyelidikan atau pembangunan di dalam teknologi nuklear untuk kegunaan keamanan. Bukan untuk membuat senjata. Ini telah jelas dan ini juga selaras dengan falsafah Kerajaan Malaysia untuk sentiasa menjaga keamanan. Sejak penubuhannya 30 tahun yang lalu, MINT telah berjaya menghasilkan banyak teknologi yang sudah pun digunakan atau dikomersilkan. Dan MINT akan terus menjalankan penyelidikan atau pembangunan di institusi itu untuk kegunaan keamanan. Contohnya untuk mengeluarkan isotop untuk kegunaan kesihatan atau perubatan, perindustrian dan pertanian.

LPTA pula adalah satu badan untuk menjaga atau mengeluarkan lesen atau melesenkan pengguna-pengguna yang terlibat dengan bahan-bahan nuklear.

Pembangunan zoo Tuan Yang di-Pertua, peruntukan di bawah Perbekalan tahun 2002 itu adalah untuk pembinaan satu zoo baru yang sedang berjalan dan dengan cadangan memberi bantuan kepada zoo-zoo negeri itu boleh ditimbangkan. Setakat ini hanya tiga zoo mendapat bantuan dari Kerajaan Pusat iaitu Zoo Negara di Hulu Klang, Zoo Taiping dan Zoo Melaka.

Tuan Yang di-Pertua, mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat mengenai perkhidmatan kaji cuaca, setakat persembahan melalui kaca televisyen, jabatan akan merunding dengan pihak televisyen bagaimana caranya atau standardnya boleh ditingkatkan.

Untuk Ahli Yang Berhormat jabatan ini telah di masa dahulu dan berapa tahun akan datang kementerian saya telah mengambil tindakan untuk meningkatkan perkhidmatan Jabatan Kaji Cuaca setaraf dengan antarabangsa.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Seputeh

Puan Teresa Kok Suh Sim: Terima kasih Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat Menteri. Saya ingin tanya Yang Berhormat Menteri kenapakah kerajaan tidak mengumumkan indeks kebersihan udara kepada kita dan sekarang saya juga ingin nak tahu, sama ada jerebu sudah ditiup balik ke Malaysia kerana saya duduk di pangsapuri, di tingkat yang tinggi, tiap-tiap pagi bila saya tengok ke luar saya lihat

Kuala Lumpur seolah-olah dalam keadaan yang penuh asap. Tetapi saya tidak ter baca dalam media atau apa-apa pun yang mengatakan bahawa jerebu sudah datang balik.

Jadi saya rasa adalah penting bagi kerajaan untuk mengumumkan indeks kebersihan udara dan memberitahu kepada kita macam mana mencegah diri daripada mungkin diserang oleh penyakit seperti dahulu kerana jerebu yang masuk semula ke Malaysia. Jadi soalan saya ialah sama ada udara kita bersih dan adakah jerebu sudah datang semula?

Dato' Lau Hieng Ding: Terima kasih Yang Berhormat bagi Seputeh. Mana ada jerebu sekarang. Hujan banyak. Tiap-tiap hari hujan. Banjir adalah, jerebu tidak ada. Terima kasihlah.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat bagi Setiu dalam membangkitkan sungai, itu saya sudah dijawab dan mengenai perlombongan emas. Ini untuk makluman ahli Yang Berhormat, adalah di bawah bidang Jabatan Tanah dan Galian. Walau bagaimanapun, Jabatan Alam Sekitar akan bersedia kerjasama dengan pihak Jabatan Tanah dan Galian.

Yang ketiganya, Ahli Yang Berhormat membangkitkan mengenai *remote sensing* yang memang menjalani mengambil gambar-gambar dari satelit melalui pelbagai satelit untuk kegunaan bukan sahaja untuk pihak kerajaan atau agensi-agensi kerajaan tetapi juga untuk kegunaan pihak swasta. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, *remote sensing* ini *ground receiving station*, dengan izin Tuan Pengerusi, pembinaannya atau pemasangannya sedang berjalan. Harap-harap akan disiapkan dalam masa pertengahan tahun depan. Dengan siapnya itu, penerimaan gambar-gambar melalui satelit akan dipertingkatkan lagi untuk kegunaan semua pihak.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat bagi Lipis.....[Disampuk]

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Setiu bangun Yang Berhormat.

Dato' Law Hieng Ding: Ya, silakan.

Tuan Pengerusi: Sila.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri. Berhubung dengan perusahaan emas tadi, satu isu yang saya bangkitkan ialah berhubung dengan bagaimana mereka, pengusaha-pengusaha ini memasak semula ataupun membersihkan kembali emas yang dibeli daripada pajak-pajak gadai, daripada surat-surat gadaian, biasa emas ini mereka kumpulkan balik dan mereka masak. Biasanya cara pengusaha-pengusaha ini lakukan secara tradisional di belakang-belakang rumah ataupun di kawasan-kawasan yang agak kata orang tidak melalui industri yang *proper*. Jadi, apa yang saya bangkitkan bahawa mereka masih menggunakan bahan-bahan yang melibatkan bahan-bahan toksik ataupun bahan-bahan kimia seperti mereka *mercury*, *cyanide* dan umpamanya.

Jadi, adakah pihak kementerian sedar bahawa perkara ini berlaku dan sebenarnya adakah pihak kementerian mempunyai unit khas untuk memantau bagaimana perkara ini boleh berlaku sebab kesannya ialah kepada masyarakat awam terutamanya bila mereka buang ke tanah, ke sistem air, ia akan melibatkan soal *underground water* dan soal sistem pengairan kita. Kalau pergi ke udara, ia menyebabkan keracunan dalam udara kita dan bahan yang terlibat ialah bahan-bahan yang agak cukup serius dia punya kesannya. Terima kasih.

Dato' Law Hieng Ding: Terima kasih Tuan Pengerusi. Ini perlombongan akan dibahagikan atas satu yang berlesen dengan satu yang tidak berlesen iaitu haram. Yang tidak berlesen itu agak sukar untuk menjalani kawalan. Kementerian memang tahu ada kegiatan atau aktiviti ini pun berlaku sebagai kecil-kecilan juga. Kalau mereka tidak dapat lesen, ini agak sukar untuk kita menjalani penguatkuasaan. Saya harap pihak berkuasa tempatan atau penduduk setempat akan memberi maklumat kepada jabatan saya atau jabatan berkenaan dan kita akan menjalani siasatan, terima kasih.

Selain daripada itu, Ahli Yang Berhormat bagi Lipis. Ini, mengenai Taman Negara, memanglah ini satu cadangan yang baik. Memang jadi hasrat kerajaan atau kementerian akan meningkatkan penguatkuasaan untuk menjamin mereka akan selamat dan juga semua tidak diceburi oleh pihak-pihak yang tidak diingini. Seperti

yang saya katakan, memang satu dasar kerajaan untuk menggalakkan kerajaan negeri untuk mewartakan lebih banyak lagi hutan-hutan menjadi satu Taman Negara dan juga kita memang menggalakkan penyelidikan dan pembangunan dalam bidang ini, dalam bidang kepelbagaian termasuklah ikan kelah dan lain-lain. Jikalau mana-mana pihak yang berminat menjalani pembangunan atau penyelidikan dalam bidang ini, kementerian memang mengalu-alukan mereka dan juga boleh membimbangkan dengan memberi peruntukan untuk menjalani penyelidikan dalam bidang itu.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat bagi Padang Terap, saya ucapkan terima kasihlah mengenai kepelbagaian. Memang benar Kerajaan Malaysia adalah salah satu dari 12 buah negara diisytiharkan sebagai lengkap kepelbagaian dunia di sini. Seperti yang dicadangkan oleh saya di awal ucapan saya, memang kerajaan mengambil tindakan serius terhadap pelbagai langkah untuk melindungi atau meningkatkan kegunaan kepelbagaian untuk faedah rakyat kita. Seperti yang Ahli Yang Berhormat sedia maklum, Taman Kota Kinabalu dan juga Gua Mulu telah diisytiharkan sebagai *heritage* dunia dan begitu juga Taman Negara sedang dalam permohonan atau menjalani kegiatan untuk menjadi *heritage* dunia juga.

Ahli Yang Berhormat juga membangkitkan mengenai kepupusan spesies. Memang spesies-spesies yang menghadapi ancaman dengan merbahayanya akan menghadapi kepupusan itu atau kita di bawah Jabatan Perhilitan ataupun senarai spesies-spesies diangkat, *in danger* dengan izin Tuan Pengerusi dan juga memang Malaysia mempunyai beribu-ribu spesies. Apa yang kita ketahui, namanya atau spesiesnya hanya sebahagian kecil sahaja. Oleh sebab itu, kerajaan memang menggalakkan penyelidik-penyelidik menjalani penyelidikan dalam bidang ini. Untuk makluman, saya sendiri menggalakkan memberi peruntukan untuk menjalani, menyenaraikan nama-nama spesies, pelbagai spesies, flora fauna di negara ini termasuk pokok-pokok, bunga-bunga, ikan, macam-macam saya suka, serangga dan juga penyelidikan.

Tuan Pengerusi, mengenai program kementerian, memang seperti yang saya katakan, kebanyakan terus mengambil lebih banyak lagi program untuk mempertingkatkan dalam bidang ini. Saya harap semua pihak akan memberi sokongan dan kerjasama untuk kemajuan kita khususnya di masa sekarang yang kemelesetan ekonomi. Saya harap dengan ini, adalah satu aktiviti yang selaras dengan apa yang dipanggil k-ekonomi dalam bidang ini.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Setiu bangun.

Dato' Law Hieng Ding: Baik.

Tuan Haji Che Ghani bin Che Ambak: Terima kasih Tuan Pengerusi. Dalam persoalan yang saya timbulkan tadi, berhubung dengan - bolehkah tidak Yang Berhormat namakan siapakah kontraktor yang terlibat dalam membawa toksik ataupun bahan buangan daripada Singapura di'*dumping*' ataupun dibuang ke kawasan Johor Bharu? Terima kasih. Yang Berhormat tidak jawab.

Dato' Law Hieng Ding: Terima kasih Yang Berhormat bagi Setiu. Tuan Pengerusi, oleh kerana ini kita akan beritahu nama iaitu syarikat yang terlibat itu, pembuangan toksik di Johor, Yang Berhormat maksudkan itu ialah di Johor. Tetapi oleh kerana siasatan masih berjalan, oleh sebab itu tidak elok sekarang saya sebutkan nama yang berkaitan. Tuan Pengerusi, itu sahaja yang saya cakap di sini. Kalau ada apa-apa yang saya tidak jawab.....

Tuan Chang See Ten: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Gelang Patah, dia kata itu sahajalah, sudahlah.

Dato' Law Hieng Ding: Memang kementerian saya.....

Tuan Pengerusi: Kita hendak masuk perkara yang panjang sikit ya.

Dato' Law Hieng Ding: Tuan Pengerusi, akhir sekali saya ucapkan terima kasih sekali lagi kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan isu-isu yang sangat berguna dan melibatkan kementerian saya. Sekiranya ada pandangan, teguran atau cadangan daripada Ahli-ahli Yang Berhormat yang berkenaan yang tidak sempat disentuh di dalam jawapan saya, perkara-perkara yang dibangkitkan itu akan

saya berikan perhatian dan tindakan yang sewajarnya akan diambil. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM328,634,150 untuk Maksud B.46 di bawah Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM328,634,150 untuk Maksud B.46 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM1,312,873,950 untuk Maksud P.46 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 2002 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM1,312,873,950 untuk Maksud P.46 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 2002.

Maksud B.28, B.29, B.30, B.31 dan B.32 [Jadual] –

Maksud P.28, P.31 dan P.47 [Anggaran Pembangunan 2002] –

Tuan Pengerusi : Ya, Yang Berhormat bagi Parit Sulong.

3.57 ptg

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad [Parit Sulong]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Dalam perbincangan ini saya merujuk kepada P.28 Butiran 02900 – Penyertaan Ekuiti Dalam Projek Strategik, khususnya Butiran Kecil 006 – Dana Modal Teroka Untuk Perolehan Teknologi dan Butiran Kecil 008 – Projek Tabung Modal Teroka dengan peruntukan RM500 juta.

Tuan Pengerusi, dana ini menerima peruntukan RM190 juta di dalam Belanjawan 2002. Saya harap Kementerian Kewangan akan memberikan perincian sewajarnya mengenai dana ini. Untuk apakah dana ini diwujudkan? Siapakah yang menguruskannya? Siapakah yang boleh menggunakannya dan bagaimanakah pula cara mendapatkannya?

Saya juga merujuk kepada Projek Tabung Modal Teroka yang menerima peruntukan RM500 juta. Sekali lagi, Tuan Pengerusi, saya ingin tahu siapakah yang menguruskan projek ini? Tabung Modal Teroka ini dikhaskan untuk projek bentuk apa, dan apakah status terakhir perkembangannya?

Seterusnya Tuan Pengerusi, saya menjurus kepada soal Pengkalan Data Insurans iaitu merujuk kepada B.29 Butiran 03000 mengenai Bayaran Tuntutan Insurans dan Pampasan. Secara spesifiknya, Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada inisiatif industri insurans Malaysia menubuhkan pengkalan data pusat untuk anggaran tuntutan insurans motor (*central database for motor insurance claim estimation*) di negara ini. Pengkalan data pusat yang dicadangkan adalah untuk mengurangkan *subjectivity* ke atas penilaian (*estimation*) kos pembaikan kenderaan yang rosak akibat kemalangan jalan raya. Inisiatif ini dilaksanakan atas dorongan Bank Negara Malaysia.

Persatuan Insurans Malaysia (PIAM) telah diberi tanggungjawab memilih sistem pangkalan data pusat yang paling sesuai dengan projek berkenaan. PIAM telah memilih sistem MRC – Motordata Research Consortium yang dipasarkan oleh Motordata Research Consortium Sdn.Bhd. PIAM memilih sistem ini untuk mewujudkan pangkalan data pusat yang memuatkan butir-butir terperinci tentang harga setiap barang gantian kenderaan serta tempoh pembaikan kerosakan bagi sesebuah kenderaan yang terbabit dalam kemalangan jalan raya.

Tetapi, Tuan Pengerusi, untuk menyediakan satu pangkalan data pusat yang bersepadu atau *comprehensive*, untuk anggaran tuntutan insurans motor, satu lagi sistem perlu digabungkan dengan sistem MRC ini. Sistem yang diperlukan adalah sistem penilaian untuk menentukan kos pembaikan sesuatu kenderaan yang terlibat di dalam kemalangan jalan raya, berdasarkan kos barang gantian dan tempoh pembaikan yang ditetapkan menerusi sistem MRC tadi.

Kini terdapat tiga syarikat yang memperkenalkan sistem penilaian tersebut di Malaysia. Mereka adalah Pac Total Solution Sdn.Bhd yang memperkenalkan sistem GTS, Merimen Sdn.Bhd. dan juga Oneworks Sdn.Bhd. Menurut Jabatan Pengawalan Insurans, "penanggung-penanggung insurans dan lain-lain pihak yang terlibat dalam proses tuntutan insurans bagi pembaikan kenderaan adalah bebas memilih sistem penilaian yang hendak digunakan" dengan syarat sistem penilaian itu dihubungkan dengan pangkalan data pusat MRC.

Pendirian Jabatan Pengawalan Insurans seperti di atas tadi adalah amat baik. Ia memberikan peluang kepada ketiga-tiga syarikat yang menyediakan sistem penilaian yang diperlukan untuk pangkalan data pusat MRC untuk berurusan dengan penanggung-penanggung insurans di negara ini.

Soalnya bagaimanakah syarikat-syarikat pembekal sistem penilaian ini dapat berurusan secara adil apabila PIAM telah mewajibkan bahawa pangkalan data pusat MRC yang digabungkan dengan sistem penilaian GTS adalah, dengan izin "pangkalan data tunggal untuk industri insurans" di Malaysia?

PIAM, Tuan Pengerusi dikatakan mengambil keputusan berkenaan untuk mengelakkan penanggung-penanggung insurans di negara ini menggunakan penilaian kos pembaikan kenderaan yang berbeza dari yang ditentukan oleh pangkalan data pusat MRC yang menggunakan sistem penilaian GTS.

Niat sedemikian memang baik. Sebab itulah ianya disokong penuh oleh Bank Negara Malaysia. Tetapi tidakkah PIAM dan Bank Negara Malaysia sedar bahawa keputusan berkenaan telah menutup peluang syarikat-syarikat seperti Oneworks Sdn. Bhd. dan Merimen Sdn.Bhd. untuk memasarkan sistem penilaian mereka kepada penanggung insurans di Malaysia? Pada waktu yang sama tidakkah PIAM dan Bank Negara Malaysia sedar bahawa keputusan tersebut juga telah menjadikan GTS memonopoli sistem penilaian di negara ini?

Apakah Bank Negara Malaysia berpuas hati dengan keputusan PIAM memilih sistem GTS? Apakah Bank Negara Malaysia benar-benar yakin bahawa sistem penilaian yang dikemukakan oleh Oneworks atau Merimen Sdn Bhd memang tidak serasi dengan pangkalan data pusat MRC? Tidak bolehkah Bank Negara Malaysia mengarahkan pangkalan data pusat MRC untuk menggunakan sistem penilaian ketiga-tiga pembekal sistem berkenaan, iaitu GTS, Oneworks dan Merimen, dengan syarat ketiga-tiganya memberikan maklumat dan penilaian kos pembaikan kenderaan yang *standard*.

Tuan Pengerusi, saya membuat cadangan ini kerana adalah kurang adil, dari pandangan saya, untuk PIAM mewajibkan seluruh penanggung insurans di negara ini hanya menggunakan pangkalan data pusat untuk anggaran tuntutan insurans motor yang menggunakan sistem penilaian GTS sahaja. Saya juga membuat cadangan di atas kerana adalah kurang adil untuk Bank Negara Malaysia nampaknya untuk mengeluarkan satu surat pekeliling bertarikh 18 Julai 2001, mengarahkan semua penanggung insurans menggunakan pangkalan data MRC yang menggunakan sistem penilaian GTS dalam menentukan kos pembaikan kenderaan mulai 1 Oktober 2001. Oleh itu Tuan Pengerusi, saya berharap moga-moga Bank Negara Malaysia mengkaji semula sokongannya ke atas PIAM merestui GTS memonopoli pembekalan sistem penilaian bagi menentukan anggaran tuntutan insurans motor di negara ini. Saya percaya kepelbagaian akan menyebabkan kewujudan satu *price* yang lebih kompetitif. Pangkalan data pusat MRC ini hendaklah dibolehkan untuk menggunakan ketiga-tiga sistem penilaian yang terdapat di Malaysia, dengan syarat, seperti saya katakan tadi, dia menggunakan satu *standard pricing* atau satu *pricing system* yang *standard* supaya mewujudkan sebagaimana yang saya katakan tadi, situasi yang lebih kompetitif dan lebih menguntungkan kepada pihak penuntut-penuntut insurans dan juga pengguna-pengguna secara amnya. Tuan Pengerusi, saya menyokong. Terima kasih

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat bagi Kemaman.

4.05 ptg.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof [Kemaman]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin membahaskan Butiran 020000 - Perkhidmatan Analisis Ekonomi dan Sumber. Pada minggu lepas Gabenor Bank Negara mengumumkan bahawa pertumbuhan ekonomi negara untuk suku tahun ketiga tiga tahun ini ialah -1.3%

berdasarkan perbandingan tahun ke tahun setelah mengalami pertumbuhan +3.1% pada suku tahun pertama dan 0.5% pada suku tahun kedua. Sekali lagi saya ingin mempersoalkan kredibiliti pengumuman ini kerana berdasarkan angka rasmi Jabatan Perangkaan Negara yang boleh didapati dari laman web rasminya. Untuk suku tahun pertama KDNK tahun 2000 ialah sebanyak RM81.1 bilion berbanding dengan tahun 2001 sebanyak RM82.2 bilion.

Pertumbuhan sebanyak RM1.1 bilion atau *positive growth* setinggi 1.35%, bukan 3.1% seperti mana yang diumumkan. Untuk suku tahun kedua KDNK untuk tahun 2000 ialah RM84.7 bilion berbanding dengan tahun 2001 sebanyak RM82.7 bilion. Penguncupan sebanyak RM2 bilion atau *negative growth* sebanyak 2.36%, bukan -0.5% seperti mana yang diumumkan oleh Perdana Menteri dan juga Menteri Kewangan. Untuk suku tahun ketiga KDNK tahun 2000 ialah RM87.5 bilion berbanding dengan tahun 2001 sebanyak RM83.6 bilion. Penguncupan ekonomi sebanyak RM3.9 bilion atau *negative growth* sebanyak 4.5%, bukan -1.3% seperti mana yang diumumkan oleh Gabenor Bank Negara minggu lepas.

Saya ingin tahu apakah asas urjuran ekonomi yang digunakan oleh Bank Negara berbanding dengan angka yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Negara untuk membuat perkiraan unjuran-unjuran ekonomi negara. Bank Negara sebagai sebuah institusi pengawalan kewangan dan ekonomi negara tidak seharusnya dibiarkan menjadi alat propaganda kerajaan dengan memberi maklumat-maklumat yang tidak tepat dan mungkin palsu kepada masyarakat secara amnya dan peniaga baik dalam negara mahu pun luar negara secara khususnya.

Kalau negara menghadapi kemelesetan ekonomi, beritahu sahaja, tidak perlu menjaga ego sesiapa yang gagal memulihkan ekonomi semenjak tahun 1998. Dua hari lepas Amerika Syarikat telah dengan secara rasminya mengumumkan negara mereka sudah mengalami kemelesetan ekonomi, hanya Menteri Kewangan Malaysia sahaja yang masih memutar belitkan kenyataan unjuran ekonomi negara. Saya hendak tahu kenapa, apakah beliau takut rakyat tahu bahawa beliau gagal memulihkan ekonomi seperti mana yang dijanjikan oleh beliau. Untuk suku tahun keempat dianggarkan KDNK 2001 menguncup sebanyak RM7 bilion atau *negative growth* sebanyak 8.5% berbanding dengan tahun 2000 atau mungkin teruk lagi dengan kejatuhan harga petroleum di pasaran antarabangsa ke USD17 satu tong dari USD30 satu tong dan penurunan eksport sebanyak 12.7% yang menyebabkan lebihan dagangan jatuh sebanyak RM1.3 bilion atau 23% untuk bulan Oktober tahun ini.

Secara keseluruhannya negara akan mengalami pertumbuhan ekonomi yang negatif sebanyak RM12 bilion atau *negative growth* sebanyak 3.6% untuk tahun 2001. Secara rasminya negara baik dari segi perbandingan tahun ke tahun mahu pun suku tahun ke suku tahun negara sudah mengalami kemelesetan ekonomi tetapi masih disorok dari pengetahuan umum demi menjaga maruah dan ego Menteri Kewangan juga Perdana Menteri dan Kerajaan Barisan Nasional.

Tuan Pengerusi, Butiran 010300 - Pengurusan Perolehan Kerajaan dan 080600 - Pembelian Petrol. Dengan kejatuhan harga petroleum sehingga USD17 satu tong di pasaran antarabangsa apakah kerajaan berupaya mempertahankan polisi pertukaran mata wang asing pada kadar sekarang. Apakah kerajaan mempunyai rizab luar negara yang mencukupi untuk mempertahankan polisi ini. Apakah kerajaan sekali lagi membuat pinjaman melalui pengeluaran bon dollar seperti mana yang dilakukan pada bulan Jun lepas untuk menampung keperluan rizab luar negara demi mempertahankan polisi ini. Apakah Petronas berupaya menyelenggara hutangnya sebanyak RM40.7 bilion yang mana 70% daripadanya iaitu lebih kurang RM28 bilion akan matang dalam masa lima tahun ini. Mengapa Petronas hutang begitu besar.

Tuan Pengerusi, Butiran 16000 - Pembiayaan Funding Gap Keretapi Tanah Melayu Berhad. Saya ingin tahu apakah kerajaan akan meneruskan hasratnya untuk menukarkan Keretapi Tanah Melayu di Tanjung Pagar yang mempunyai pajakan selama 999 tahun dengan 12 keping tanah di Centern Way yang hanya mempunyai pajakan selama 99 tahun sahaja. Saya berharap kerajaan membatalkan hasrat ini kerana ia melibatkan penggadaian daulat negara yang mana tanah di Tanjung Pagar dianugerahkan kepada Keretapi Tanah Melayu oleh Queen Victoria selama 999 tahun. Apa-apa perancangan yang hendak dilaksanakan di atas tanah tersebut boleh diteruskan, tetapi hak miliknya mestilah terus berada di dalam tangan Keretapi Tanah Melayu melainkan tanah yang ditukarkan mempunyai pajakan yang sama iaitu 999 tahun juga.

Apakah funding gap ini untuk membiayai kos pengurusan yang diswastakan kepada Mara Unggul Sendirian Berhad yang mana Mara Unggul membuat keuntungan tetapi Keretapi Tanah Melayu mengalami kerugian. Butiran 021300 - Bayaran Subsidi Faedah Kepada Bank Pembangunan dan Infrastruktur Malaysia Berhad. Pada sesi Parlimen persidangan yang lepas saya mengungkitkan bagaimana Bank Pembangunan telah disalahgunakan untuk membiayai pinjaman-pinjaman kepada syarikat-syarikat seperti Time Engineering sebanyak RM860 juta, KL Monorel - RM600 juta, West Sport - RM350 juta, Putra, Star Cyber View, Putrajaya dan sebagainya tiap-tiap satu syarikat - RM300 juta dan banyak lagi yang mana syarikat-syarikat ini mempunyai kaitan sama ada dengan bekas Menteri Kewangan atau UMNO sendiri. Di mana faedah yang dikenakan ke atas pinjaman kepada syarikat-syarikat ini pada tahap minimum atau tidak dikenakan faedah langsung.

Sekarang jelas kerajaan menggunakan wang rakyat sebanyak RM402 juta lebih sebagai subsidi untuk membiayai kadar faedah terhadap pinjaman-pinjaman yang dibuat oleh syarikat-syarikat kroni ini. Saya ingin tahu apakah syarikat-syarikat ini masih berupaya menyelenggarakan pinjaman-pinjaman mereka. Berapa banyak Bank Pembangunan terpaksa menanggung NPL. Apakah dengan peningkatan modal berbayar Bank Pembangunan sebanyak RM300 juta seperti mana yang termaktub di dalam Butiran 04500. Bank Pembangunan akan berada dalam kedudukan kewangan yang kukuh untuk menanggung pinjaman yang begitu besar kepada syarikat-syarikat ini. Kenapa kerajaan memperuntukkan RM75 juta kepada Cyber View seperti mana yang termaktub dalam Butiran 13000.

Tuan Pengerusi, Butiran 021200 - Bayaran Untuk Tanggungan Kumpulan PERWAJA sebanyak RM1.348 bilion. Sedang kita membincangkan kegawatan yang dialami oleh PERWAJA yang menelan begitu banyak wang rakyat untuk penerusan operasinya, syarikat yang diberi penswastaan pengurusan operasinya iaitu Maju Holding sedang menikmati durian runtuh kerana semua transaksi perniagaan dalam syarikat PERWAJA dikuasai oleh kumpulan syarikat-syarikat ini. Sebagai contoh, semua perbekalan alat-alat ganti kilang diberi kepada syarikat Maju Alat Ganti. Semua perbekalan kimia diberi kepada Syarikat Maju Agad. Perbekalan besi buruk dan biji besi diberi kepada syarikat Purnama. Perbekalan pemasangan dan penyelenggaraan alat-alat dan barangan-barangan elektrik dan elektronik kepada syarikat Capital Network. Perbekalan pekerja kontrak dan buruh kasar kepada syarikat Black Rock. Pembelian *reject billet* dengan izin kepada Syarikat Maju Steel juga PERWAJA Steel memotong gaji pekerja setiap bulan kerana penggunaan Koperasi PERWAJA, tetapi sehingga hari ini koperasi tidak menerima bayaran sehingga RM3 juta. Sedangkan PERWAJA memotong gaji pekerja-pekerja mereka.

PERWAJA juga tidak membayar hutang Majlis Daerah Kemaman sebanyak RM4 juta. Difahamkan PERWAJA memperolehi pendapatan antara RM25 hingga RM30 juta sebulan. Tetapi kebanyakannya pembayaran diutamakan kepada syarikat-syarikat Kumpulan Maju Holding sahaja. Jadi, saya minta Menteri Kewangan..

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, minta gulung Yang Berhormat, masa sudah cukup.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Okay. Jadi saya meminta Menteri kewangan menyiasat perbuatan-perbuatan yang tidak bertanggungjawab ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ya, Hulu Rajang.

4.15 ptg.

Tuan Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin menyentuh hanya satu perkara iaitu Butiran 02903, di bawah Maksud Pembangunan P.28 – Perbendaharaan iaitu Projek Hidro Elektrik Bakun, Sarawak, di mana ada anggaran berjumlah RM700 juta bagi tahun 2002.

Saya ingin tahu sama ada jumlah ini untuk membina Empangan Bakun atau seperti dengan RM200 juta dalam peruntukan tambahan 2001 iaitu untuk membayar balik Kerajaan Negeri Sarawak bagi kos penempatan semula di Bakun.

Sementara membincangkan topik Bakun HEP - *Hydro Electric Project*, saya ingin menyentuh beberapa perkara. Pakej I iaitu *diversion tunnel* pun sudah siap dan sekarang kerja untuk Pakej II iaitu *coffer-dam* sedang dijalankan dan kerja ini telah

diberi kepada penender yang paling rendah iaitu Global Applied iaitu dengan harga yang sudah di *adjust* kepada RM74.8 juta. Jika dibandingkan dengan penender-penender yang lain berjumlah RM160 juta iaitu Lo & Lo, RM190 juta – Hock Sing Lee, RM200 juta – PPAS Work dan RM220 juta iaitu IJM.

Saya ingin tahu apakah justifikasi keputusan tersebut dahulu? Saya difahamkan empangan ini ataupun *coffer-dam* telah *over topple* ataupun dengan izin, diruntuhkan sebanyak tujuh kali oleh banjir yang teruk. Adakah kerajaan akan membiayai kos yang diakibatkan oleh runtuhannya ini? Jika ya, saya difahamkan bahawa kosnya nanti akan sampai RM200 juta juga jika kerajaan membiayai kos ini.

Jika ya, maka ini tidak adil kepada syarikat-syarikat yang ikut menender dengan harga tinggi. Jika begitu, lebih baik kerja tersebut diberi terus kepada syarikat yang memberi harga yang lebih praktikal dan menanggung segala risiko....

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Ya, ada yang bangun Yang Berhormat.

Tuan Billy Abit Joo: Ya, sekejap.

Tuan Pengerusi: Ya. Baik, Batang Lupar.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Ha, ini soalan, saya hendak tanya satu sahaja, Tuan Pengerusi, dengan penjelasan daripada kawan saya Yang Berhormat bagi Hulu Rajang ini. Saya juga mengetahui sedikit, jadi minta penjelasan yang jelas lagi daripada Yang Berhormat yang mana apabila pihak penender-penender ini masuk kepada kementerian dahulu, difahamkan bahawa semua syarikat ini memberi satu jaminan bahawa selepas pembinaan ini siap, jaminan satu peringkat masa yang tertentu yang mereka akan membaiki semula ke atas kerosakan-kerosakan yang dibuat tetapi Global Apply.. kah atau supply?

Tuan Billy Abit Joo: *Applied.*

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: ...Applied ini, ia mempunyai satu cadangan bahawa tidak ada *guarantee* daripada mereka apabila rosak selepas disiapkan dan diserahkan kepada kerajaan. Jadi, siapa yang buat *guarantee* ini? Apa jenis punya kontrak yang bina satu perkara tetapi tidak ada jaminan ini. Macam mana pandangan Yang Berhormat. Betulkah ini?

Tuan Pengerusi: Ya, Hulu Rajang.

Tuan Billy Abit Joo: Terima kasih saudara Yang Berhormat bagi Batang Lupar *[Ketawa]* Saya tidak berapa pasti, Tuan Pengerusi, itulah sebabnya saya menanya, sama ada kerajaan akan menanggung ataupun membiayai kos tambahan ini atau saya tidak berapa pasti apa *understanding* di antara Global Applied dengan kerajaan.

Soalan saya di sini, jika kosnya sampai RM200 juta, tidakkah lebih baik diberi kepada syarikat yang memberi tender yang lebih dua atau tiga kali lagi. Ini bermakna kos akan lebih tinggi. Jadi, saya harap kerajaan akan memikirkan tentang pemberian tender ini. Kita tidak mahu perkara begini berlaku lagi.

Perkara ketiga iaitu *main dam* dalam proses menerima tender sekarang. *Date line* untuk tender teknikal ini adalah pada 9 Februari 2002. Saya ingin tahu, berapakah jumlah ataupun apakah nama syarikat yang telah disenaraipendekkan untuk pakej ini dan saya percaya pihak yang bertanggungjawab telah membuat pertimbangan dengan mendalam sebelum membuat keputusan nanti. Jangan nanti jadi seperti *coffer-dam* yang dahulu.

Saya ingin tahu, apakah kriteria untuk memilih *short list* ini dan nanti apakah kriteria untuk memilih mana syarikat yang berjaya, sama ada ia kekuatan kewangan konsortium-konsortium tersebut dan sebagainya. Bagaimanakah Bakun HEP ini nanti dibiayai? Ini belum diperjelas. Sebab ongkosnya tinggi dan siapakah yang akan memegang ekuiti dalam Bakun HEP ini nanti.

Saya juga ingin menekankan sekali lagi mana pun syarikat yang berjaya mendapat kontrak, usaha harus diberi untuk melibatkan orang tempatan. Kerja-kerja Bakun adalah *catalyst* ataupun pemangkin untuk mengubah cara hidup orang Bakun

yang baru dipindahkan dari kawasan Hulu Baloi. Jika tidak, mereka akan menghadapi masalah untuk hidup terus di kawasan penempatan semula ini.

Setakat ini sangat minimum penglibatan orang tempatan di Bakun. Mungkin ini disebabkan oleh perangai dan olah laku syarikat di Bakun yang tidak menggalakkan. Konsortium yang berjaya nanti haruslah prihatin kepada usaha orang tempatan. Mereka masyarakat di Bakun sudah mengatur strategi dan *position themselves*, dengan izin, untuk terlibat dan telah berjumpa dengan para Menteri dan sebagainya.

Dalam memikirkan pemberian kontrak seterusnya, saya harap kerajaan akan menolak terus penglibatan syarikat yang tidak bertanggungjawab dan yang tidak menunaikan janji mereka. Ada syarikat yang masih berhutang dengan orang Bakun iaitu sebanyak RM5 million yang dijanjikan untuk Bakun Trust Fund. Cek ini telah diberi kepada Menteri sendiri di Sibu tempoh hari.

Projek ini menguntungkan negara dan kita harap akan juga membawa manfaat kepada mereka di Sarawak amnya dan Bakun ataupun Belaga khususnya.

Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ya, Kubang Kerian.

4.23 ptg.

Tuan Husam bin Haji Musa [Kubang Kerian]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya bermula dengan Butiran 02400 – Lembaga Pembangunan Langkawi bersekali dengan 050000 yang diperuntukkan RM136 juta campur RM4 juta bagi Lembaga Pembangunan Langkawi.

Saya merujuk kepada Laporan Tahunan 1998 Lembaga Pembangunan Langkawi. Saya inginkan penjelasan daripada kementerian ini dalam beberapa perkara. Di dalam nota kepada laporan tahunan ini, muka surat 40, *item number* 13, dicatatkan oleh Ketua Audit Negara Malaysia iaitu pembelian harta tetap sebanyak RM247,412,649 yang dinyatakan dalam penyata aliran tunai adalah tidak tepat kerana berdasarkan pengiraan audit jumlah sepatutnya adalah sebanyak RM4,606,000 dan kertas kerja sokongan penyata aliran tunai serta butir-butir penjelasan tidak dapat dikemukakan untuk diaudit.

Saya ingin penjelasan terhadap nota audit ini. Dan dalam item 15 dan 16, Ketua Audit menulis, "Saya tidak dapat mempertimbangkan draf akaun dan draf laporan Juruaudit bagi syarikat subsidiary yang tidak diaudit oleh saya. Oleh yang demikian saya tidak dapat memastikan bahawa akaun berkenaan adalah dalam bentuk dan kandungan yang wajar bagi tujuan menyediakan Penyata Kewangan Yang Disatukan". Adakah perkara ini masih berlaku dan adakah perubahan telah dibuat.

Dalam perkara 16, Ketua Audit mencatatkan, "Memandangkan akaun syarikat subsidiary belum ditandatangani oleh Juruaudit sehingga hari ini, saya tidak dapat melaporkan sama ada laporan Juruaudit akan tertakluk kepada sebarang pemerhatian Seksyen 1743, Akta Syarikat 1965 yang boleh menjejaskan Penyata Kewangan Yang Disatukan."

Itu adalah sebahagian daripada apa yang dicatat oleh Ketua Audit Negara terhadap Lembaga Pembangunan Langkawi dan saya tidak ingin pergi kepada satu persatu nota-nota yang telah dibuat yang menimbulkan kesangsian umpamanya perkara 3 hasil operasi syarikat, syarikat bersekutu tidak diakaunkan secara equiti di dalam Akaun Disatukan dan Ketua Audit Negara ini bertentangan dengan standard perakaunan antarabangsa 28.

Saya cuma ingin mendapatkan penjelasan dan komitmen daripada Kementerian Kewangan bahawa jumlah yang kita peruntukkan sebesar RM136 juta campur RM4 juta ini akan digunakan sebaik-baiknya dan pengurusan masa lalu Langkawi ataupun LADA ini harus kita semak dengan sebaik-baik. Saya berharap dapat penjelasan terhadap nota-nota Ketua Audit yang ada dalam laporan tahunan tersebut.

Saya pergi kepada 020200 - Pengurusan Pinjaman dan Pelaburan, dalam hal ini terutama sekali penjelasan-penjelasan yang saya hendak dapat berkenaan dengan pinjaman yang diberikan oleh Kumpulan Wang Simpanan Pekerja atau pun EPF, yang pertama ialah pinjaman kepada Sistem Transit Aliran Ringan Sendirian Berhad seperti yang dicatatkan dalam Laporan Tahunan EPF tahun 2000 iaitu EPF telah membeli

ekuiti sebanyak 20% dalam STAR dengan nilai RM135 juta dan memberikan pinjaman kepada STAR sebanyak RM 632 juta yang kedua-duanya berjumlah RM767 juta.

Mengikut laporan tahunan 2000, RM135 juta telah diuntukkan sebagai 'rosot' nilai kekal EPF dalam STAR menjadikan nilai pinjaman dan ekuiti EPF dalam STAR turun daripada RM767 juta hanya kepada RM332 juta. Saya ingin penjelasan mengapakah ataupun untuk apakah rosot nilai kekal EPF dalam STAR sebanyak yang tersebut ber laku.

Kedua berbalik kepada EPF juga ialah saya inginkan penjelasan mengenai nilai saham EPF dan Malaysia Building Society Berhad. Mengikut laporan EPF tahun 2000 juga iaitu nilai saham EPF sebanyak RM706 juta nilai buku telah merosot kepada nilai pasaran semasa hanyalah kepada RM157 juta iaitu kemerosotan sebanyak setengah bilion ringgit ataupun RM549 juta. Rosot nilai kekal EPF dalam MBSB sahaja berjumlah lebih daripada RM109 juta. Apakah makna dan sebab bagi rosot nilai kekal yang begitu besar dalam MBSB yang dialami oleh EPF.

Yang ketiga, ialah dalam laporan tahunan EPF 2000, beberapa tindakan sivil telah diambil oleh pelbagai pihak terhadap EPF. Ada dua tuntutan sivil yang besar dengan jumlah yang sangat besar iaitu RM592 juta ringgit dan RM401.8 juta seperti yang dicatatkan dalam nota-nota kepada akaun EPF tahun 2000 muka surat 88 dan 89.

[Timbalan Yang di-Pertua [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]
mempengerusikan Jawatankuasa]

Saya ingin mendapatkan penjelasan dan latar belakang kedua-dua kes sivil tersebut dan keputusan mahkamah mengenainya dan mengapakah tindakan ini diambil kepada EPF dan sudah tentu jika tindakan sivil ini berjaya satu kerugian besar akan dialami oleh EPF sejumlah yang telah saya sebutkan.

Kemudian pinjaman yang tidak berbayar begitu besar. Pada muka surat 79 saya ingin penjelasan mengenai item peruntukan khusus iaitu baki setakat 1 Januari tahun 2000. Peruntukan Kerugian Pinjaman yang diperuntukkan oleh EPF dalam laporan tersebut yang berjumlah untuk 1 Januari 2000 pada waktu tersebut ialah RM1.3 bilion.

Adakah pinjaman-pinjaman ini diberikan tanpa jaminan kerajaan seperti sepatutnya. EPF juga memberikan pinjaman gadaijanji bersih sejumlah RM3.4 bilion meliputi RM 1.7 bilion akan diterima dalam masa 12 bulan dan RM1.7 bilion akan diterima selepas 12 bulan.

Saya ingin penjelasan sejauh mana pinjaman gadai janji ini akan dapat dipungut seperti yang dijadualkan. Juga sama ada pinjaman gadaijanji ini mempunyai jaminan kerajaan ataupun tidak. Dan untuk apakah pinjaman gadai janji ini diberikan. Mengikut nota yang ada dalam laporan tersebut, daripada RM3.4 bilion pinjaman gadaijanji ini RM1 bilion adalah pinjaman tidak berbayar ataupun pinjaman yang tertunggak.

Yang akhir berkenaan EPF ialah penurunan nilai saham pelaburan. Saya telah bercakap dalam peringkat Jawatankuasa kementerian ini pada masa yang lalu tentang nilai saham tersiar jangka pendek EPF yang telah merosot walaupun pada waktu itu tidak mendapat pengesahan daripada kementerian. Tetapi mengikut buku laporan ini, nilai buku daripada RM1.46 bilion ringgit telah turun kepada RM764 juta.

Satu persoalan yang telah dikemukakan oleh orang ramai adakah pada waktu itu EPF telah digunakan untuk menampung kaunter-kaunter tertentu pada waktu pasaran saham Kuala Lumpur mengalami kejatuhan dan kementerian telah menafikan tetapi nilai saham tersiar jangka pendek yang telah mengalami penurunan yang demikian besar iaitu separuh daripada nilai asalnya sejumlah RM700 juta adalah memang menimbulkan kesangsian dan memerlukan penjelasan daripada kementerian.

Begitu juga dengan nilai saham tersiar harga jangka panjang dalam Malaysia telah merosot dari nilai buku sebanyak RM33.5 bilion pada hanya RM23 bilion iaitu kemerosotan RM10 bilion. Ini sudah tentu menimbulkan keraguan dan juga kebimbangan kepada pencarum.

Lebih-lebih lagi apabila Suruhanjaya Sekuriti telah pun memberikan arahan kepada semua syarikat-syarikat yang tersenarai di Bursa Saham Kuala Lumpur sama ada Papan Pertama atau Papan Kedua supaya meningkatkan modal berbayar mereka

dan sehingga hari ini 62 syarikat di Papan Pertama masih lagi belum memenuhi syarat tersebut dan 166 syarikat di Papan Kedua juga belum memenuhi syarat ini. Adakah EPF turut melabur dalam senarai syarikat yang mungkin akan digantung daripada kedua-dua papan Suruhanjaya Sekuriti dan apakah langkah-langkah yang diambil oleh EPF bagi mengelakkan perkara ini.

Saya beralih kepada perkara yang lain iaitu berkaitan dengan Perbadanan Nasional Berhad yang di bawah 030200 - Penyelarasan Menteri Kewangan Diperbadankan penswastaaan dan perusahaan awam. Ada beberapa perkara yang saya ingin penjelasan yang telah saya bangkitkan di bawah Kementerian Pembangunan Usahawan tetapi diminta dibangkitkan semula di bawah Kementerian Kewangan kerajaan Perbadanan Nasional Berhad di bawah kuasa mutlak Kementerian Kewangan iaitu yang pertama ialah pelaburan oleh PNS dalam TBVI sebanyak RM8 juta iaitu sebuah syarikat yang ditubuhkan di antara PNS dengan sebuah syarikat tempatan untuk mengimport filem daripada Hong Kong tetapi syarikat ini tidak mendapat permit ataupun lesen pengimportan filem daripada pihak berkuasa Hong Kong yang menyebabkan pelaburan RM8 juta adalah hangus.

Tetapi malangnya kemudian rakan kongsi yang sama menubuhkan sebuah syarikat lain dan PNS sekali lagi melaburkan wangnya sebanyak RM50 juta. Saya ingin mendapat penjelasan mengapakah keputusan yang begini tidak bijaksana diambil oleh PNS.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, masa Yang Berhormat sudah cukup.

Tuan Husam bin Haji Musa: Oleh kerana masa terhad, saya pergi kepada perkara yang terakhir berkenaan dengan PERNAS. PERNAS telah pun diswastakan melalui MPO pada tahun 1996 dan sepatutnya telah dimeteraikan pada masa tersebut tetapi saya ingin mengetahui pemeteraian itu tidak dilaksanakan bagi sepatutnya di mana pihak MPO tidak membayar sejumlah RM495 juta saham yang dibeli bagi menguasai PERNAS International Holding Berhad dan pada akhirnya syarikat ini telah mengatakan tidak mampu untuk meneruskan penswastaaan tersebut dan seterusnya menyerahkan kembali kepada PERNAS sedangkan sepanjang masa mereka menguruskan syarikat ini mereka telah melaksanakan pembahagian dividen yang besar daripada hanya sejumlah RM20 juta satu tahun sebelum menjadi RM80 juta setahun bermula daripada 1997 sehinggalah tahun terakhir tahun 2000, walaupun syarikat PERNAS International Holding mengalami kerugian *[Disampuk]* saya hendak habiskan ayat.

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Saya ada di sini Yang Berhormat, Pengerusi seorang sahaja Yang Berhormat.

Tuan Husam bin Haji Musa: Mengapakah syarikat ini dipulangkan kepada kerajaan sedangkan sepatutnya bermula daripada 1996, perkara ini telah ditamatkan tetapi gagal dimuktamadkan dan tidak ada apa-apa tindakan diambil oleh kementerian.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Kinabatangan. Saya nampak dia dan dia dahulu bangun.

4.35 petang

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Cantik *[Ketawa]*. Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya sedikit satu perkara iaitu Butiran 040100 iaitu B.28 - Pengurusan Wang Amanah. Ini masih segar dalam ingatan kita, pengurusan dana amanah di mana terdapat di beberapa negeri-negeri di negara kita ini mungkin enam hingga lapan dana yang diwujudkan, diurus di bawah negeri masing-masing.

Saya sendiri terlibat secara langsung khususnya di Sabah contohnya, untuk berkempen dari kampung ke kampung meminta rakyat supaya melabur dalam dana-dana tersebut. Dan dengan apa ini keberkesanan kempen tersebut maka berduyun-duyunlah rakyat di negeri yang terlibat untuk melabur dalam dana-dana di peringkat negeri tersebut.

Malangnya pada ketika itu mungkin dorongan atau rangsangan kerajaan negeri untuk mewujudkan dana tersebut untuk – apa ini mungkin bukan untuk bersaing tetapi melihat bahawa dana-dana yang diuruskan diperingkat Persekutuan telah

menampakkan hasil yang lumayan, maka mungkin tersilaplah langkah-langkah tersebut sehingga dana-dana yang diurus oleh negeri-negeri ini telah mengalami kerugian yang begitu jelas. Khususnya di Sabah di mana kadar apa ini, dana ini dikeluarkan dengan wang RM1 sekarang dana tersebut hanya tinggal 17 sen. Manakala di Johor pula daripada RM1 ianya tinggal lebih kurang 12 hingga 14 sen. *[Disampuk]* Bertenang dulu.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ada yang berdiri Yang Berhormat Shah Alam. Sila

Dato' Ir. Mohd Zin bin Mohamed: Terima kasih Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat dari Kinabatangan yang prihatin tentang nasib pemegang dana amanah saham yang ditaja oleh kerajaan negeri. Adakah Yang Berhormat ingin mencadangkan kepada pihak kerajaan ini supaya harga itu dikembalikan kepada harga asal yang dikeluarkan. Kalau contoh dahulu harga RM1 tapi hari ini jadi 30 sen, boleh tak ingin cadangkan kepada kerajaan supaya macam ASB juga kepada RM1 ini untuk bantu kepada orang miskin, sesuai dengan nak sambut Syawal ini, boleh tak.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Ini nak cakap ni.. belum habis ni *[Ketawa]*. Seperti contohnya amanah negeri di Sarawak, ia macam ASN atau ASB. Kalau dia RM1 kurang 30 sen kerajaan negeri akan tanggung. Jadi hari ini saya ingin mengambil kesempatan ini khususnya kepada kerajaan dan Kementerian Kewangan sudah tiba masanya kerajaan ini membela untung nasib masyarakat pelabur-pelabur di negeri-negeri ini yang kebanyakan mereka telah hampir bankrap kerana melabur di dalam dana-dana di peringkat negeri ini. Sehingga ada di kalangan mereka di minta oleh bank dan mereka ini dalam senarai untuk *[Disampuk]* yes NPL. Jadi saya memintalah kepada kerajaan kalau dapat, kalau boleh berunding atau berurusan dengan pihak bank-bank agar tindakan tidak dikenakan kepada peminjam-peminjam ini khususnya bagi dana-dana di peringkat negeri yang mereka turuti.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Parit Sulong

Datuk Ruhanie bin Haji Ahmad: Terima kasih Tuan Pengerusi dan terima kasih Yang Berhormat dari Kinabatangan. Adakah Yang Berhormat sedar bahawa sekarang peguam-peguam membuat *business* yang paling besar oleh kerana ramai pencarum-pencarum kepada dana ini sekarang sedang dikenakan tindakan undang-undang dan sehinggakan ramai orang kampung sekarang ini dia terima surat dia takut dan menggigil oleh kerana keadaan sedemikian. Terima kasih.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Ya, saya amat setuju pandangan Yang Berhormat di mana perkara ini berlaku. Justeru itu kalau syarikat-syarikat pelaburan yang besar di negara ini boleh kita pulihkan imej mereka melalui Danaharta, jadi saya memintalah dengan apa ini dalam bulan Ramadan ini, Kementerian ini jugalah dapat mengambil alih kalau boleh semua dana-dana yang dikelolakan di peringkat negeri masing-masing agar pelabur-pelabur khususnya masyarakat di luar bandar dan di kampung-kampung, mereka ada keyakinan dan mereka terasa bahawa diri mereka dibela oleh kerajaan, kerana mereka pada satu ketika saya sendiri turut terlibat, rasa saya macam bersubahat dalam keadaan ini, walaupun saya tidak menduga bahawa ekonomi pada suatu ketika dahulu begitu stabil dan hebat tiba-tiba ekor daripada masalah global jadi ekonomi di seluruh negara juga melibatkan negara kita.

Saya percaya tidak ada mana satu kerajaan pun atau mana-mana satu pembangkang pun dalam dunia ini yang mahu melalui zaman-zaman kerugian bahkan mereka ingin melihat pelaburan-pelaburan yang mereka usahakan akan menikmati keuntungan tetapi kadang-kadang pepatah Melayu menyatakan malang tidak berbau. Dan pada hari ini berlakulah kerugian-kerugian daripada dana-dana yang diuruskan melalui negeri-negeri yang berkenaan. Maka pada saya nasi belum menjadi bubur kerana kerajaan negeri masih boleh bergantung penuh kepada Kerajaan Persekutuan dan saya percaya Kerajaan Persekutuan lebih prihatin lebih konsisten ke arah untuk melihat bahawa pembangunan ekonomi dapat berjalan seperti apa yang telah diilhamkan oleh kerajaan.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Batang Lupar.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar : Terima kasih kepada Yang Berhormat dari Kinabatangan sebut Sarawak itu ada jaminan macam ASB juga. Itulah kita dapat menang 11 orang yang kalah hilang cengkeram daripada KeAdilan dulu sebab kita jaga rakyat ini. Jadi adakah Yang Berhormat, benarkah cerita ini bahawa

Kerajaan Pusat telah melarang kerajaan-kerajaan negeri menubuhkan dana trust ini, amanah ini, di tiap-tiap kerajaan negeri di larang tetapi menubuhkan juga dan apakah mekanisme sama ada negeri-negeri mesti bertanggungjawab terus supaya duit ini dikembalikan kepada tahap yang dahulu juga iaitu RM1 balik ke RM1 juga sebagaimana yang dibuat oleh ASB.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Terima kasih Yang Berhormat supaya kerajaan kalau boleh bukan saja memulihkan tabung ataupun dana yang telah diuruskan oleh negeri-negeri ini, tapi juga kalau boleh berunding dengan pihak-pihak tertentu untuk menyelamatkan dana-dana ini agar tidak tersungkur di bumi nyata ini, kerana kita percaya masih ada ruang dan juga masih ada jalan pemulihan yang boleh dilakukan oleh kedua-dua perbadanan ini sama ada untuk negeri atau persekutuan untuk memastikan dana ini, kalau boleh bukan sahaja kekal tahap RM1 bahkan mungkin bertambah kerana dengan kekuatan ekonomi yang sedia ada dengan pengurusan yang tepat.

Saya percaya negeri-negeri pada ketika itu amat mungkin mereka gelojoh ataupun mereka melihat bahawa kedudukan ekonomi negara ketika itu kukuh maka mereka melihat peluang itu ada. Mereka sebetulnya dan saya dapat mengetahui mereka telah dinasihatkan agar jangan membuka dana-dana seperti begini tetapi kerajaan-kerajaan negeri masih juga berkeyakinan dan akhirnya mereka *over confidence* dengan langkah-langkah yang telah mereka lakukan.

Sebagai yang akhir saya meminta kerajaan khususnya Kementerian Kewangan agar dapat mengambil tindakan-tindakan yang sewajarnya dan memastikan bahawa dana-dana yang dikelolakan di peringkat-peringkat negeri akan pulih dan akan rakyat akan terus menyokong kerajaan yang sedia ada ini dan mereka juga akan menerima pulangan yang baik. Sekian dan saya menyokong.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Wangsa Maju dahulu.

4.45 ptg.

Dato' Zulhasnan bin Rafique [Wangsa Maju]: Tuan Pengerusi, izin kan saya untuk merujuk kepada Kepala Bekalan 020000 – Perkhidmatan Analisis Ekonomi dan Sumber di bawah perenggan 020300 – Pengurusan Penganalisan Ekonomi di mana Anggaran Perbelanjaan pada tahun 2002 adalah RM3.375 juta.

Tuan Pengerusi, seperti mana yang kita sedia maklum Kerajaan Malaysia di bawah Kementerian Kewangan telah melantik Institut Kajian Strategik dan Antarabangsa (ISIS) Malaysia pada tahun 2000 yang lalu untuk mendrafkan satu pelan induk k-ekonomi untuk negara. Draf pelan induk k-ekonomi itu dijadualkan diserahkan kepada pihak kementerian pada tahun ini untuk pertimbangan dan seterusnya diasimilasikan sebagai dasar k-ekonomi negara yang akan diimplementasikan secepat mungkin. Saya minta pihak kementerian memberi penjelasan mengenai status pelan induk k-ekonomi ini sama ada ia telah pun siap dan dipertimbangkan.

Dalam pada itu saya minta pihak kementerian memberitahu mengenai perancangan implementasi Dasar K-Ekonomi Negara dan bilakah dasar ini dijangka akan digubal. Kita semua mengetahui pentingnya pengetahuan yang telah menjadi satu faktor utama di dalam pengeluaran di alaf baru ini. Anjakan paradigma dari ekonomi lama yang berasaskan faktor modal, buruh dan tanah semata-mata telah pun berlaku di peringkat global. Finland, Ireland, New Zealand, Britain malah Singapura telah merangka pelan kemajuan k-ekonomi untuk negara mereka agar dapat menyelaraskan struktur daya saing. Laporan World Competitiveness Report 2000 dengan izin, telah menunjukkan Finland dan Ireland sebagai contoh telah melonjak jauh ke hadapan akibat dari peningkatan daya saing mereka yang disebabkan oleh ketangkasan kedua-dua negara ini kerana mengasimilasikan satu Dasar K-Ekonomi yang eksklusif untuk keperluan negara mereka.

Tuan Pengerusi, masanya sangat sesuai untuk Malaysia melonjakkan dirinya di hadapan di dalam persaingan global ini. Kita tidak boleh hanya mengharapkan kepada sistem ekonomi yang sedia ada untuk meningkatkan daya saing kita. Sistem yang ada kini terlalu bergantung kepada teknologi dari luar dan eksport ke beberapa negara besar sahaja. Kita sendiri sedia maklum masalah yang sedia dihadapi oleh negara berikutan kelembapan ekonomi dunia dan serangan pengganas terhadap Amerika Syarikat pada 11 September lalu, kejatuhan permintaan eksport barangan amat membimbangkan dan mungkin menghalang pertumbuhan ekonomi di masa

hadapan. Tidak dapat lagi bergantung kepada syarikat-syarikat *multi-national* dengan izin, untuk mendapatkan pesanan kerana mereka sendiri tertakluk kepada permintaan dari luar.

Oleh yang demikian, kita wajar mengalih tumpuan industri sedia ada kepada industri yang lebih menggunakan kepakaran dan teknologi tinggi. Kita wajar mempertingkatkan industri-industri R&D, *bio-technology*, perkhidmatan dan pembuatan yang lebih menggunakan pengetahuan dalam teknik dan cara pengeluaran untuk mengurangkan kos seterusnya meningkatkan produktiviti. Syarikat-syarikat *multi-national* dengan izin, yang melabur dan beroperasi di negara ini juga wajar disarankan dan diberikan insentif untuk menjalankan kajian produk mereka di negara ini agar cita-cita *transfer technology* dengan izin, dapat dicipta. Ini tidak bermakna industri sedia ada wajar dilupakan. Saya menaruh keyakinan kepada industri *electronic* dan pembuatan akan kembali aktif dalam masa terdekat ini dan juga menyokong penuh segala usaha untuk mempertingkatkan pengeluaran makanan dalam negara bagi mengimbangi import makanan yang kini berjumlah RM13 bilion setahun.

Apa yang penting ialah untuk memperkenalkan cara-cara lebih berkesan atau teknologi baru untuk menambahkan pengeluaran dan mengurangkan kos sedia ada dalam industri-industri terbabit. Dalam hal ini Tuan Pengerusi, kita wajar mengucapkan syabas dan tahniah kepada kerajaan yang memang telah pun menerapkan unsur-unsur penyatuan atau 'K' ini dalam beberapa Projek Aplikasi Perdana Kerajaan iaitu Government Flagship Application Project dengan izin, seperti e-kerajaan, e-dagang, e-kesihatan, Koridor Raya Multimedia, serta banyak lagi.

Kerajaan juga telah menawarkan berbagai insentif kepada sektor swasta dan pelabur asing yang ingin melabur di dalam sektor-sektor berasaskan pengetahuan dan IT ini. Tetapi dengan mengadakan satu pelan induk yang dapat dijadikan sebagai dasar k-ekonomi negara, tidak salah jika saya nyatakan di sini segala usaha yang telah dan akan dilaksanakan akan difokuskan secara langsung terhadap pencapaian status Malaysia sebagai sebuah negara maju k-ekonomi menjelang 2020.

Apa yang saya kawatir di sini ialah sekarang kerajaan sendiri telah menerapkan berbagai-bagai aktiviti dan strategi untuk meningkatkan daya saing negara ini. Dengan adanya pula satu pelan induk keekonomi, ada kemungkinan dasar dan strategi dalam pelan induk ini akan bertindan atau bercanggah dengan strategi sedia ada. Saya minta penjelasan pihak kementerian tentang, apakah kesan implementasi pelan induk ini kelak kepada aktiviti sedia ada yang telah dan akan dilaksanakan oleh kerajaan sama ada ia akan disesuaikan dengan pelan induk ini.

Saya juga berharap pihak kementerian dapat memberi sedikit penjelasan tentang pelan induk k-ekonomi ini dan bagaimana ia akan menggubal hala tuju ekonomi negara dari sebuah ekonomi berasaskan pengeluaran iaitu p-ekonomi ke sebuah ekonomi berasaskan pengetahuan itu iaitu k-ekonomi. Saya melihat keekonomi sebagai satu landasan yang sangat sesuai untuk meningkatkan pembangunan negara ke arah satu ekonomi yang berdaya maju di samping membentuk satu masyarakat Malaysia yang berpengetahuan, berdaya saing serta mempunyai jati diri yang tinggi dan berhemat.

Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kota Melaka.

4.50 ptg.

Tuan Kerk Kim Hock [Kota Melaka]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya merujuk kepada Maksud Bitiran 010000 - Perkhidmatan Kewangan. Terlebih dahulu Tuan Pengerusi, saya ucapkan tahniah kepada Tuan Pengerusi juga oleh kerana telah dapat kemudahan-kemudahan yang baru melalui *Statute Paper* yang kita dimaklumkan di sini. Dan saya juga ingin meminta kerjasama Yang Berhormat Timbalan Menteri supaya demi prinsip *accountability* dan *transparency* memberitahu Dewan yang mulia ini, apakah kedudukan sebenarnya berkenaan dengan kemudahan-kemudahan yang diperoleh oleh Menteri, Timbalan Menteri dan juga Setiausaha Parlimen.

Ini oleh kerana pada 8 Ogos tahun ini saya telah dedahkan bahawa kemudahan-kemudahan telah dinaikkan secara senyap-senyap, walaupun saya tahu ini adalah satu kebenaran tetapi sehingga hari ini tiada sesiapa Menteri pun ingin

mengesahkan. Jadi nampaknya ada emolumen di sini, saya harap hari ini juga Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh ya, demi prinsip yang saya katakan memberitahu Dewan ini sebenarnya berapa yang mereka dapat, adakah seperti yang saya dedahkan pada 8 Ogos tahun ini, Okay? Jadi ini perkara yang pertama.

Oleh kerana saya rasa kalau Dewan boleh diberitahu, minggu lalu kita dapat *Statute Paper*, Tuan Speaker, Tuan Pengerusi Dewan Negara semua dapat kemudahan baru, mengapa apabila Menteri dapat, kita semua tidak dimaklumkan. Mengapa hendak sembunyi-sembunyikan? Saya rasa cuma di Malaysia ini di mana rakyat yang tidak diberitahu, ada kemudahan-kemudahan yang baru yang sebenarnya kemudahan-kemudahan yang telah diluluskan.

Perkara yang kedua Tuan Pengerusi ialah berkenaan dengan EPF di mana saya ingin bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, apakah sebabnya kerajaan telah mengadakan satu polisi yang baru di mana pelaburan akan diasingkan antara haram dan halal. Oleh kerana kita dimaklumkan di Dewan ini bahawa pelantikan tiga orang Perunding Syariah telah dibuat dan Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan, 'Dato' Chan Kong Choy' telah menyatakan pada 28 November bahawa pelantikan telah dibuat. Sebenarnya pelantikan cuma dibuat pada 1 Disember. Jadi kalau ini faktanya, ini bermakna bahawa Yang Berhormat Timbalan Menteri pada hari itu telah mengelirukan Dewan dan beliau harus meminta maaf kepada Dewan ini. Tetapi apakah yang mustahak ialah bahawa RM10 juta *contributor* EPF, bilangan yang banyak juga merupakan orang yang bukan Islam.

Jadi saya rasa kalau ada apa-apa sebabnya pun, oleh kerana tekanan dari PAS juga atau ada motif lain hendak menukarkan polisi ini, kena jaga juga keinginan orang yang bukan Islam. Sama ada Menteri, Timbalan Menteri faham, tahu bahawa apabila Perdana Menteri mengisytiharkan negara ini adalah sebuah negara Islam, banyak jaminan telah dibuat bahawa semua status itu akan kekal. Tetapi apabila polisi *investment* - pelaburan EPF ditukar bukannya ini telah bercanggah dengan jaminan yang telah diberikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan ini lagi akan membimbangkan rakyat di Malaysia. Dan ini telah membuktikan juga bahawa apa yang diutarakan oleh DAP adalah benar bahawa sekiranya pengisytiharan itu dibuat, negara kita akan lagi ke arah di mana kita akan memperlihatkan lebih banyak polisi Islamisasi. Dan saya tidak kira, apakah sebabnya sama ada oleh kerana ancaman politik daripada PAS tetapi kerajaan yang dilantik itu tidak diberikan mandat untuk membuat atau menuju ke arah membina sebuah negara Islam.

Jadi ini satu perkara yang serius dan saya hendak minta penjelasan dari Yang Berhormat Timbalan Menteri, adakah perubahan ini telah dibuat oleh kerana tekanan atau ini adalah selaras dengan pengumuman yang telah dibuat oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri bahawa sekarang Malaysia adalah sebuah negara Islam.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, Arau berdiri Yang Berhormat, minta penjelasan. Sila.

Puan Hajah Mastika Junaidah binti Husin: Tuan Pengerusi, saya hendak mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat, terima kasih Yang Berhormat bagi Kota Melaka memberi peluang kepada saya.

Saya lihat DAP banyak membangkitkan fasal negara Islam. Bimbang dan juga dengan kenyataan itu merasakan bahawa tidak selesai dengan apa yang disebut oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan menyentuh tadi berkenaan dengan soal syariah dalam EPF.

Saya hendak tanya Yang Berhormat Kota Melaka, apabila kerajaan mengadakan perbankan Islam, kita dapati bahawa orang bukan Islam banyak menggunakan perbankan Islam menjadi klien kepada perbankan Islam, maknanya walaupun disebut sebagai perbankan Islam tetapi dari segi perjalanannya, dari segi perniagaannya sebenarnya kita dapati setelah kita laksanakan, yang bukan Islam merasakan ia merupakan satu alternatif yang mereka sendiri berminat untuk mengambil bahagian. Jadi apa Yang Berhormat terlalu bimbangkan negara Islam, terlalu bimbangkan pelaksanaan negara Islam, mungkin Yang Berhormat tidak faham bahawa negara Islam sebenarnya dalam Islam sebagai, *Islam is a way of life* dan pengamalan-pengamalan orang Islam itu ialah kepercayaan kita kepada Tuhan tetapi dalam cara hidup, ia boleh memberikan sesuatu yang baik yang diberikan kepada umat dan semua umat boleh ambil bahagian Orang yang bukan Islam pun boleh ambil bahagian.

Saya rasa tidak ada nampaknya kebimbangan Yang Berhormat bangkitkan itu mungkin *just* dari segi perasaan sahaja tetapi dari segi praktikal kalau kita lihat apa yang saya sebut tadi, perbankan Islam lebih banyak orang yang bukan Islam memberi sokongan daripada yang Islam. Adakah Yang Berhormat sedar itu?

Tuan Kerk Kim Hock: Ha, itulah masalahnya apabila orang-orang dari Barisan Nasional tidak faham kebimbangan orang bukan Islam. Kalau Yang Berhormat menggunakan *defense* bahawa kita telah memperlihatkan begitu banyak program Islamisasi, tidak ada masalah, mengapa kita hendak bimbang. Inilah masalahnya.

Apabila penjelasan demikian diberikan, orang lagi bimbang. Itu sebabnya kita kena bantah *and I tell you*, dengan izin, DAP akan kata bahawa dalam pilihan raya yang akan datang, inilah satu *battle* yang mustahak sekali bagi orang untuk memberhentikan program atau cadangan untuk melaksanakan sebuah negara Islam di Malaysia ini.

Saya rasa Yang Berhormat bagi Arau, dia tidak faham kebimbangan orang bukan Islam. Saya telah kata banyak kali, jangan dengar sahaja apa-apa yang dikatakan oleh pihak MCA, mereka langsung pun tak tahu apakah konsep *zimmi* dan mereka sedia menerima sebutan bahawa mereka adalah *zimmi* tetapi tanyalah orang-orang yang faham apakah konsep *zimmi* itu. Jadi jangan selalu gantung kepada *feedback* daripada MCA sahaja. Saya tidak tahu sama ada dia faham atau tidak *zimmi* itu.

Tetapi satu perkara yang akhir sekali, Tuan Pengerusi, iaitu saya merujuk kepada Butiran 040000....

Seorang Ahli: [Menyampuk]

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ya, teruskan Kota Melaka.

Tuan Kerk Kim Hock: [Ketawa] Dia *team B*, saya tak mahu kacau. kalau *team A* saya kacau.

Saya merujuk kepada Butiran 040000 – Perkhidmatan Perakaunan iaitu berkenaan dengan pengurusan wang amanah dan Yang Berhormat Timbalan Menteri pernah memberitahu Dewan ini bahawa melalui cabutan khas nombor ramalan RM215 juta telah dikutip untuk tiga tujuan iaitu untuk *Formula 1 racing*, untuk tabung pembayaran pampasan kepada pemusnahan khinzir dan juga satu dana khas.

Saya harap bahawa Yang Berhormat Timbalan Menteri akan memberitahu saya butir-butir, berapakah jumlah yang telah dikutip dan apakah tujuan dana khas itu dan dalam hubungan ini, saya juga menyeru supaya kerajaan boleh membuat lagi cabutan khas nombor ramalan untuk memungut kutipan supaya kita dapat membantu sekolah-sekolah menengah persendirian Cina.

Dahulu memang kerajaan memberikan *excuse* bahawa oleh kerana sekolah-sekolah ini bukan sekolah kerajaan, kita tidak boleh buat apa-apa tetapi sekarang selepas pilihan raya tahun 1999, untuk menawan hati orang Cina, kerajaan negeri telah memberikan peruntukan khas.

Baru-baru ini Kerajaan Negeri Melaka telah memperuntukkan sebanyak RM150 ribu kepada Pay Fong Middle School, tahun lalu RM100 ribu. Dahulu kata tidak boleh tetapi sekarang boleh. Dia tidak ingin beri banyak oleh kerana kata tidak ada wang. Jadi kalau tidak ada wang, kita buatlah, saya sokong cabutan khas, nombor ramalan. Di Malaysia ada 60 buah sekolah menengah persendirian Cina dan setiap tahun *average* sebuah sekolah memerlukan RM1 juta dan RM1 juta itu semua wang datang daripada komuniti Cina dan bukan senang, bukan orang cuma duduk di rumah dia beri sahaja. Kalau Yang Berhormat hendak tahu cara mereka mendapatkan wang ini bukan senang, bila ada orang mati, kena pergi sana, kita kena menziarahi, ada orang kahwin pun kena minta wang, banyak cara, bukan senang.

Jadi, saya kata bahawa sekarang tidak ada alasan lagi, memang boleh membenarkan kerajaan memberi peruntukan, maka saya meminta supaya cabutan khas, nombor ramalan dibuat dan memberikan pungutan itu kepada sekolah menengah persendirian Cina.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Masa Yang Berhormat sudah cukup Yang Berhormat. Sila Tambun.

5.01 ptg.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah [Tambun]: Tuan Pengerusi, terima kasih. Saya ingin menyentuh di bawah Program Perkhidmatan Kewangan, Program Perkhidmatan Perakaunan dan Aktiviti Pengurusan Audit Dalam.

Tuan Pengerusi, tahun ini kita meluluskan belanjawan sebanyak RM100 bilion. Tetapi belanjawan ini tidak akan menjadi bermakna sekiranya pelaksanaan belanjawan tidak dilakukan dengan baik dan sebelum ini kita sedar bahawa pelaksanaan beberapa pakej yang disediakan oleh kerajaan telah tidak dilaksanakan dengan baik.

Sehubungan dengan itu, antara perkara yang kritikal yang harus kerajaan memberi perhatian adalah ke atas sistem pelaksanaan tersebut. Dalam erti kata lain, antara sistem yang perlu diperhatikan oleh kerajaan adalah sistem perakaunan dalam agensi-agensi kerajaan.

Melihat kepada Laporan Ketua Audit Negara pada setiap tahun, kita rasa agak malu apabila kita dapati tidak terdapat pengurangan dari segi agensi-agensi kerajaan yang melakukan perbelanjaan tidak mengikut prosedur serta terdapat banyak *discrepancy* di dalam akaun agensi-agensi kerajaan. Begitu juga kita sering mendengar tentang kelewatan agensi kerajaan dan jabatan kerajaan mengeluarkan penyata kewangan dan laporan tahunan.

Tuan Pengerusi, mengemaskinikan rekod perakaunan adalah perkara pertama untuk kita dapat mengesan perbelanjaan sesuatu agensi. Pihak Kabinet telah memutuskan untuk membuat pemantauan pada satu *period* kepada satu *period* untuk memastikan belanjawan dilaksanakan dengan baik tetapi jika rekod perakaunan tidak kemas, maka tentulah sukar bagi pihak Kabinet untuk membuat pemantauan. Seperti mana saya nyatakan tadi, terdapat banyak agensi kerajaan sebenarnya tidak begitu menekankan kepada sistem perakaunan yang kemas dan *updated*.

Saya ingin mendapat penjelasan daripada pihak kementerian, sebenarnya apakah sebab satu perkara yang cukup penting dalam mana-mana organisasi tidak dapat dilaksanakan dengan begitu baik, di manakah masalahnya dan tidakkah boleh kita mempunyai satu kerajaan yang mempunyai sistem rekod perakaunan yang terkini.

Bila kita pergi ke Perpustakaan Parlimen, kita dapati penyata jabatan dan agensi kerajaan, kalau tahun 2001 yang berakhir pada 31 Disember tahun 2000. Tidakkah boleh kita capai kepada tahap itu, apakah masalahnya Adakah masalah kerana kita tidak mempunyai orang ataupun sistem kita tidak betul, ataupun kita gagal untuk menggunakan ICT dalam menjana rekod-rekod kerana kita tahu dari segi pentadbiran kerajaan ia mempunyai *layer*, hierarki daripada kementerian kepada peringkat negeri dan kepada peringkat daerah, mungkin dengan kita tidak menggunakan ICT maka sukar untuk maklumat-maklumat dijanakan untuk menghasilkan rekod perakaunan yang terkini.

Di samping itu, selain daripada rekod perakaunan dalam bentuk penyata hasil dan juga kunci kira-kira, saya berharap kerajaan juga menekankan kepada penyata aliran wang tunai supaya kita tahu secara terkini di manakah wang tersebut pergi. Di samping itu, disokong oleh laporan, dengan izin, *progress report*, sekurang-kurangnya di peringkat bulanan.

Saya percaya sekiranya kita dapat melakukan perkara ini, pihak Kabinet akan dapat memantau pelaksanaan belanjawan dan pada akhir tahun hadapan, belanjawan sebanyak RM100 bilion dan sudah tentunya ada juga belanjawan tambahan dan sebagainya akan dapat dibelanjakan sepenuhnya. Dan, kita perlu ingat bahawa, dengan izin, *government spending* ataupun perbelanjaan kerajaan adalah faktor kritikal dalam menentukan kita mencapai KDNK positif.

Perkara kedua, mengenai dengan aktiviti Perolehan Kerajaan. Kita tahu sekarang pihak negara maju sedang dalam proses untuk memperjuangkan satu sistem *transparency* ke atas Perolehan Kerajaan. Dan sebagai sebuah negara membangun, pada peringkat ini kita belum lagi bersetuju supaya Perolehan Kerajaan dibuka secara begitu *transparent* untuk dilihat oleh seluruh dunia kerana kita tahu sistem itu akan akhirnya mengakibatkan kepada Perolehan Kerajaan dikuasai oleh syarikat-syarikat *multi-national*.

Apa yang saya ingin sentuh mengenai dengan perolehan kerajaan ialah saya lihat di negara membangun, Jepun dan juga Korea, Perolehan Kerajaan digunakan

dengan begitu penting untuk mengatur strategi bagi membawa syarikat-syarikat tempatan kepada peringkat boleh bersaing di peringkat antarabangsa. Maka lahirlah syarikat seperti Mitsui, Mitsubishi, Hyundai dan sebagainya.

Dari Program Perolehan Kerajaan itu, saya amat berharap bahawa Perolehan Kerajaan dapat digunakan juga dalam bentuk begitu kerana kita perlu terima hakikat kalau kita sekadar mempunyai kekuatan domestik tidak cukup dalam dunia global hari ini. Kita perlu mempunyai syarikat-syarikat kita yang dapat bersaing di peringkat antarabangsa dan Perolehan Kerajaan adalah salah satu daripada tempat di mana kita boleh mengatur strategi tersebut.

Sehubungan dengan itu saya ingin memberi pandangan saya. Dari segi Perolehan Kerajaan saya berpendapat kita perlu mengadakan sistem secara *two tier*, dua peringkat. Di satu peringkat, kita bagi kepada syarikat-syarikat yang kita telah kenal pasti, secara *selective*, syarikat-syarikat yang *strong*, yang mempunyai kewangan, yang kukuh kapasiti, kepakaran, pengeluaran yang sudah besar, yang kita jangka sudah tiba kepada peringkat hampir untuk capai kepada tahap ranking syarikat global. Yang ini *tier* pertama.

Yang *tier* kedua, kita bagi kepada mana-mana syarikat yang hendak masuk *tender*, kita buat secara *transparent*, buat pemilihan secara *competitive system*. *Competition system* akan mewujudkan *competition* di dalam industri dan *competition* inilah akhirnya akan melahirkan syarikat-syarikat yang mempunyai kekuatan. Kita lihat di mana-mana negara *domestic competition* itulah, baik syarikat di Amerika, mahupun di Itali, di Jerman, di Jepun yang dapat melahirkan syarikat di peringkat global. Jadi, saya berharap bahawa sistem ini dapat dilaksanakan.

Di samping itu, saya percaya oleh kerana kerajaan memegang cita-cita negara. Walaupun ada orang mengatakan bahawa sektor swasta tidak patut diberi begitu besar perhatian tetapi kenyataan itu sebenarnya tidak berasaskan kepada fakta yang sebenar kerana sektor swasta mempunyai peranan yang besar dalam pembangunan negara...

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Masa Yang Berhormat cukup, Yang Berhormat.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah: Sikit lagi. Oleh itu, saya berharap kementerian dapat memantau syarikat-syarikat yang telah diberi perolehan ini. Kalau kita dapati syarikat tidak berdaya maju, kita lupakanlah kerana tidak memberi banyak kepentingan kepada negara. Kepentingan negara adalah kepentingan kita, Ahli Parlimen, pegawai kerajaan dan rakyat biasa.

Kita mesti berasaskan syarikat yang diberi, daripada peluang-peluang perolehan ini, mesti berupaya untuk maju. Dan, setelah tiba kepada satu peringkat, katalah kita tetapkan lima tahun atau sepuluh tahun, mereka mesti berdikari. Kalau terus, berterusan sampai berpuluh-puluh tahun masih lagi bergantung kepada kerajaan, syarikat-syarikat ini tidak harus diberi peluang untuk hidup kerana ia hanya menjadi beban kepada negara.

Saya mohon menyokong.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Mambong.

5.11 ptg.

Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya hanya ingin menyentuh satu Butiran sahaja iaitu 020200, berhubung dengan pengurusan pinjaman dan ekonomi.

Pertumbuhan dan pergerakan ekonomi sesebuah negara bergantung kepada kekuatan dan keupayaan perdagangannya di peringkat global dan juga di peringkat dalam negara. Sejak kejadian 11 September di New York, ekonomi dunia telah pun mula merosot. Oleh sebab itulah Kerajaan Malaysia melaksanakan beberapa langkah bagi mengerakkan ekonomi kita termasuk langkah dengan izin, *preemptive package*.

Namun pertumbuhan ekonomi juga tidak sepantas seperti yang dijangkakan. Dagangan eksport negara sudah pun menghadapi masalah kerana permintaan ke atas Barat dengan negara kita berkurang disebabkan *global precession* sekarang. Kerajaan mengambil langkah yang amat bijak di masa ini dengan menguatkan *consumerism* di dalam negara.

Langkah ini seperti *stimulus package* untuk melaksanakan banyak projek pembangunan adalah amat baik. Walaupun kerajaan banyak mengambil langkah yang amat bijak namun tidak berlaku juga perkembangan ekonomi. Dalam hal ini saya berpendapat dan telah pun diberitahu juga pada ramai ahli perniagaan bahawa bank bank dalam negara kita telah tidak memainkan peranan mereka yang sepatutnya.

Bank-bank swasta seharusnya menjadi *partner* kepada kerajaan bagi memajukan ekonomi. Pada tahun ini, kerajaan berbelanja berbilion-bilion ringgit dalam bentuk *package stimulus* dengan tujuan menggerakkan ekonomi negara bagi tujuan menguatkan *consumerism* tetapi belum nampak lagi kesan positifnya. Sebagai contoh, kerajaan melaksanakan projek-projek pembangunan di mana ramai kontraktor mengambil bahagian dalam pelaksanaan projek-projek tersebut. Kerajaan hanya akan membayar kepada kontraktor-kontraktor mengikut jadual kemajuan projek tetapi kontraktor mestilah membayar gaji pekerjaanya dahulu. Mereka mesti membeli perkakas-perkakas dan bahan-bahan pembinaan. Kalau mereka tidak ada duit bagi pembayaran tentulah kemajuan-kemajuan projek kerajaan tergendala.

Saya tahu juga bank-bank enggan memberi pinjaman baru sekarang. Mereka hanya ingin memberi pinjaman jika sesebuah syarikat dapat mewujudkan akaun simpanan tetap di mana-mana bank di dalam negara iaitu jika si peminjam ingin meminjam RM1 juta, dia haruslah ada dalam simpanan tetapnya RM1 juta juga. Sekiranya si peminjam itu ada RM1 juta dia tidak perlu membuat pinjaman daripada bank. Jadi, apakah peranan bank-bank swasta pada masa ini. Kalau bank-bank bersikap demikian, macam mana ekonomi negara boleh berkembang. Di negara kita saya nampak dengan izin, Tuan Pengerusi, *bankers worry too much of their bottom line at the expense of the real interest of the very existence*.

Mereka menganggap diri mereka efisien jika mereka mengeluarkan 50% ataupun 60% pinjaman sahaja daripada jumlah wang dalam simpanan mereka. Kalaulah begini perangai mereka, susahlah ekonomi negara berkembang di masa *global recession* ini. Apakah tindakan kementerian bagi memastikan agar bank-bank dapat menyokong usaha-usaha kerajaan untuk membangunkan ekonomi negara.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Batang Lupar berdiri Yang Berhormat. Hendak beri jalan?

Dr. James Dawos Mamit: Boleh.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Sila.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih Yang Berhormat. Nampak cerita Yang Berhormat macam bank hendak sabotaj kerajaan itu. Saya bimbang, kalau bank yang kita selamatkan sekarang hendak sabotaj kehendak kehendak kerajaan untuk menajutkan ekonomi dengan wang-wang kerajaan disalurkan menerusi bank. Tetapi bukan itu sahaja Yang Berhormat. Saya hendak tanya Yang Berhormat sama ada Yang Berhormat sedar ataupun tidak bahawa peminjaman yang dikatakan ada pinjaman yang dikeluarkan dan diluluskan oleh pihak bank-bank pada masa sekarang, sebenarnya bukan pinjaman-pinjaman baru. Sebenarnya bank pindah daripada satu bank A, dia pinjam di bank B untuk mendapatkan faedah yang rendah pada masa sekarang untuk membayar bank A dan di *circle* macam itu. Semua orang membuat pinjaman sedemikian, bahkan tidak ada pinjaman baru semuanya pinjaman daripada satu bank ke satu bank yang lain dan dibayar kepada bank itu pula dan seterusnya beginilah keadaannya. Sama ada Yang Berhormat sedar perkara ini berlaku. Terima kasih.

Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Yang Berhormat bagi Batang Lupar. Inilah mekanisme ataupun tindakan bank sekarang. Kalau mereka berbuat demikian memang susahlah kerajaan hendak menggerakkan ekonomi kita kalau dia memindahkan *interest* di bank-bank yang lain. Itulah sebabnya saya menyarankan agar kementerian mengambil tindakan yang sewajarnya bagi memastikan bahawa bank dapat menjadi *partner* yang efisien dan efektif kepada kerajaan bagi menajutkan ekonomi kita.

Tuan Pengerusi, IMF mentafsirkan bahawa pertumbuhan global ekonomi pada tahun ini ialah di antara 4.4%. Pertumbuhan di European Union kemungkinan 1.7%. dan pertumbuhan di negara Jepun -0.9%. Di negara kita pertumbuhan di penggal

pertama ialah 3.1%, penggal kedua 0.5% dan penggal ketiga -1.3%. Saya ingin bertanya kepada kementerian, adakah fakta-fakta ini benar dan apakah penyumbang kepada fakta-fakta ini yang menyebabkan pertumbuhan di penggal yang ketiga ini di tahap yang negatif.

Sekian Tuan Pengerusi, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Kuala Kedah. Selepas ini Timbalan Menteri menjawab.

Puan Chong Eng: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Itu tidak kira Yang Berhormat. Kalau kira macam itu.....

Puan Chong Eng: Dengan kebetulan saya ingin berbahas dari segi *gender* dalam

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ini sudah sepuluh orang Yang Berhormat.

Tuan Mohamad bin Sabu: Tidak apalah saya ambil setengah.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ha, kalau hendak lima-lima, saya bagi.

Tuan Mohamad bin Sabu: *Saya sacrifice.*

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Ha, okay. Kuala Kedah lima minit lepas itu Bukit Mertajam lima minit, Timbalan Menteri menjawab. Terima kasih, sila.

5.20 ptg.

Tuan Mohamad bin Sabu [Kuala Kedah]: Butiran 050300 Tuan Pengerusi, iaitu bekalan pakaian seragam baru anggota jabatan RM21 juta. Saya ingin tanya belanja RM21 juta ini syarikat mana yang dapat buat uniform itu. Adakah benar yang dapat itu syarikat yang ada kaitan dengan Tan Sri Azman Hashim. Kalau dia sudah terlibat dalam banking dan tender-tender yang besar yang lain, apakah perlu beri kalau betul-betul kepada syarikat yang ada kaitan dengan Tan Sri Azman Hashim. Kenapa buat uniform ini tidak beri kepada koperasi-koperasi.

Yang kedua, uniform baru ini pihak kastam dan imigresen memberitahu saya warnanya juga biru iaitu hampir sama dengan warna polis. Begitulah juga majlis bandaran. Tidak bolehkah ada kelainan sedikit warna. Saya bukan fanatik warna, biru itu menawan tetapi hampir sama uniform itu iaitu antara polis, majlis bandaran dan sekarang kastam pula hendak dibirukan yang hampir sama dengan polis. Jadi, pihak kastam ada yang beritahu kita kalau boleh ada sedikitlah warna itu supaya dapat dikenali daripada jauh - ini polis, ini kastam, ini majlis bandaran.

Tuan Haji Mahfuz bin Haji Omar: Yang Berhormat cadang warna apa? Kuning.

Tuan Mohamad bin Sabu: Warna apa pun tidak apa ...

Seorang Ahli: Hijau pun boleh.

Tuan Mohamad bin Sabu: ...Kalau tidak suka hijau pun tidak apa.

Yang kedua, saya ingin sentuh iaitu tentang pinjaman perumahan. Apabila kita kata bahawa *progress payment* itu lambat dibayar oleh kerajaan, pihak pemaju mendenda pembeli. Mereka denda itu bila hendak ambil kunci, dikatakan kena bayar berapa ribu lagi kerana kelewatan membayar. Kelewatan membayar *progress* tadi daripada kerajaan tetapi yang kena denda selepas daripada 14 hari dan sebagainya ialah pembeli. Ini kompelin daripada pegawai-pegawai kerajaan yang membeli rumah yang *progress payment* itu lambat dibayar tetapi yang di denda ialah kepada pembeli itu. Harap dapat jawapan.

Perkara yang ketiga, harga minyak harap turun sebab daripada USD27 satu tong sekarang turun ke USD17. Kenapa mempertahankan lagi RM1.30 satu liter. Harap dapat diturunkan dengan itu inflasi dapat dibendung dengan penurunan harga

minyak dan rakyat gembira Barisan Nasional boleh menang lagi pilihan raya akan datang.

Sekian terima kasih. Sambung.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: [Ketawa]. Bukit Mertajam selepas ini Timbalan Menteri menjawab.

5.23 ptg.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan berbilang-bilang terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Kuala Kedah kerana kalau tidak kerana beliau murah hati saya tidak dapat peluang untuk mengambil bahagian [Tepuk]

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat sepatutnya berterima kasih kepada saya [Ketawa] Teruskan Yang Berhormat, teruskan.

Puan Chong Eng: Terima kasih juga kepada Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, kita lihat Yang Berhormat bagi Serdang pun tidak ada. *Tie* Yang Berhormat bagi Serdang hari ini ialah cenderamata Parlimen. Tetapi yang ahli wanita pun diberi *necktie* seperti itu. Boleh atau tidak kita pakai *necktie* seperti itu. Itu saya hendak tunjukkan bahawa ke sensitiviti Parlimen dan juga semua pihak kementerian.

Dan saya ingin sentuh pengurusan belanjawan. Saya ingin mencadangkan supaya Kementerian Kewangan melantik pakar runding untuk mengkaji Belanjawan 2002 dari perspektif *gender* supaya pengagihan peruntukan ini dan sumber tenaga lebih sensitif, lebih memenuhi kehendak dan keperluan wanita di dalam negara ini. Saya ingin menarik perhatian Kementerian Kewangan bahawa Perkara 8(2) Perlembagaan telah dipinda supaya *gender* tidak menjadi satu perkara untuk diskriminasi.

Tetapi sekiranya ini tidak diikuti dengan langkah-langkah yang realistik apa gunanya. Jadi saya ingin supaya kementerian melantik pakar runding supaya di dalam tahun 2002, kementerian-kementerian yang perlu belanjawan untuk melaksanakan kursus kesedaran *gender* dapat peruntukan khasnya untuk Dewan yang mulia ini, untuk bahagian Parlimen termasuk juga Tuan Speaker dan Menteri-menteri, Timbalan Menteri, Setiausaha Parlimen dan juga yang *backbencher*, yang *backbencher* yang sangat perlu.

Saya ingin memberitahu Dewan yang mulia ini bahawa hari semalam Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat mengatakan bahawa tiap-tiap hari berlaku tiga kes rogol. Itu hanya angka yang dilaporkan kepada polis. Ada banyak kes yang tidak dilaporkan kepada polis dan untuk membendung dan memerangi keganasan terhadap wanita ini kita perlukan peruntukan. Di manakah peruntukan kita ada khasnya untuk tujuan ini iaitu untuk memerangi keganasan terhadap wanita. Mungkin kementerian akan kata di dalam kementerian yang khas untuk wanita tetapi saya telah semak, tidak ada peruntukan seperti itu dan Menteri Pembangunan Wanita dan Keluarga pun telah katakan bahawa akan melaksanakan kursus kesedaran *gender* untuk semua peringkat tetapi manakah peruntukannya? Kalau tidak ada peruntukan kita tidak boleh menjalankan kursus itu.

Jadi saya harap ini adalah demi kepentingan separuh penduduk di dalam negara ini dan kita selalu mendengar bahawa kerajaan ini penyayang, kerajaan ini sungguh prihatin kepada kaum wanita tetapi dalam realitinya, kekayaan dan peruntukan negara ini tidak diagihkan untuk tujuan program kesedaran *gender* ini. Dan ada satu kes di mana budak perempuan berusia 8 tahun di rogol. Di rogol secara berkumpulan, bapanya dibunuh, emaknya diugut dan tidak ada satu kementerian pun saya lihat, tidak ada satu kementerian pun yang boleh tampil ke depan untuk menolongnya. Ini kah yang dikatakan bahawa negara ini ataupun kerajaan yang penyayang di mana mangsa seperti ini tidak dibela dan Kementerian Pembangunan Wanita dan Keluarga melaung-laungkan projek untuk ibu tunggal, bukankah dia ini adalah seorang ibu tunggal? Apakah mekanismenya untuk menyalurkan bantuan kepada dia dengan serta-merta. Hari itu ada kumpulan wanita mengatakan bahawa juga perlu meningkatkan bantuan yang boleh diberi....

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, masa Yang Berhormat sudah cukup.

Puan Chong Eng: ...Kepada kanak-kanak yang didera kerana katakan itu *hotline*, tidak boleh menerima aduan pada waktu malam dan esok hari budak itu sudah mati.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Yang Berhormat, masa Yang Berhormat sudah cukupya.

Puan Chong Eng: Jadi saya harap Kementerian Kewangan supaya *gender sensitive* lah, bolehlah mendengar suara wanita ini [*Tepuk*] Melantik pakar runding, mengkaji Belanjawan dan ambillah cadangan yang di mana boleh.

Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Dato' Haji Muhamad bin Abdullah]: Terima kasih. Ya, saya mempersilakan Timbalan Menteri menjawab.

5.30 ptg.

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd Salleh]: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Pengerusi dan saya ucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat seramai 11 orang yang telah pun membincangkan Kementerian Kewangan.

Yang Berhormat bagi Parit Sulong telah pun membangkitkan isu mengenai Tabung Modal Teroka dan juga isu mengenai Kumpulan Modal Perdana -VCTA dan beberapa isu lain yang telah dibangkitkan.

Untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat di dalam Dewan yang mulia ini, semasa pembentangan Belanjawan 2001, kerajaan telah mengumumkan penubuhan Tabung Modal Teroka sebanyak RM500 juta sebagai satu sumber alternatif pembiayaan modal khususnya bagi bidang *Information and Communication Technology* - ICT, yang dikendalikan oleh *one stop agency* untuk bangunkan industri modal teroka. Jadi pewujudan Tabung Modal Teroka ini adalah sebagai satu langkah untuk mengatasi masalah pembiayaan yang terhad berikutan dari sektor perbankan yang tidak berminat untuk menyediakan pembiayaan kepada syarikat-syarikat ICT kerana risiko perniagaan yang begitu tinggi.

Dalam hubungan ini kerajaan telah memutuskan supaya dana modal teroka RM500 juta diuruskan oleh sebuah syarikat modal teroka yang diwujudkan di bawah Kementerian Kewangan. Kerajaan juga telah memutuskan supaya *ICT Fund* yang dicadangkan diperolehi melalui pinjaman daripada *Japan Bank of International Corporation* - JBIC, sebanyak USD500 juta ataupun RM1.9 bilion untuk pembiayaan ICT letakkan di bawah Perbendaharaan. Selaras dengan keputusan ini *Malaysia Adventure Capital Management Berhad* - MAVCAB sebuah syarikat Menteri Kewangan Diperbadankan - MKD, telah ditubuhkan pada 19 April 2001 bagi menguruskan dana-dana tersebut.

Untuk tahun 2001 sejumlah RM500 juta telah diperuntukkan dan telah pun disalurkan kepada MAVCAB secara pinjaman mudah iaitu pada kadar faedah 0% setahun untuk tempoh pinjaman selama sepuluh tahun termasuk lima tahun tempoh pertangguhan dengan tempoh bayaran balik lima tahun. MAVCAB telah pun mula beroperasi pada 16 Julai 2001.

Mengenai senarai kakitangan kanan yang dipinta Yang Berhormat kepada MAVCAB ini, *Chief Executive* nya ialah Encik Mohammad Azwa Mahmud, nombor dua *Senior Vice President Debt Ventures*, Encik Giro Suzuki dan *Senior Vice President Direct Ventures*, Encik Bernard Bee Yøe, *Senior Vice President Direct Ventures*, Mohamad Rafie Daud, *Senior Vice President Direct Ventures*, Encik Teh Kim Seng, *Senior Vice President Agency Ventures*, Encik Norazudin Abu Talib, *Financial Controller*, Encik Nazali Nawawi, *Senior System Analyst*, Encik Shamsuddin Ismail, Encik Lim Chi Lieng dan Encik Richard Nam Choong. *Profile* nya ada pada saya. Kalau Yang Berhormat hendakkan *profile* mereka, saya boleh beri nanti di luar Dewan yang mulia ini.

Mengenai *Venture Capital Technology Acquisition Fund* - VCTA Fund USD50 juta, wakil khas Perdana Menteri ke *Commonwealth Partnership for Technology Management* - CPTM, pada 14 Februari 2001 telah memohon untuk mendapatkan peruntukan sebanyak USD50 juta untuk menubuhkan *Venture Capital for Technology Acquisition Fund* iaitu satu projek yang akan diuruskan di bawah sebuah unit pejabat

Perdana Menteri iaitu VCTA Unit dan akan ditadbirkan oleh sebuah lembaga pengurus VCTA yang akan diwujudkan.

VCTA akan ditadbirkan oleh sebuah lembaga pengurusan yang akan diwujudkan nanti dan *fund* ini adalah sebuah dana modal teroka untuk tujuan pelaburan bagi memperoleh teknologi. Dalam hubungan ini kerajaan telah bersetuju untuk menyediakan peruntukan itu dan sebanyak USD80 juta kepada VCTA *Fund* untuk dilaburkan dalam *American Pacific Venture Capital Fund di Silicon Valley, USA*, dan *venture capital joint venture investment* di Malaysia dan bakinya sebanyak USD 20 juta adalah untuk melaksanakan projek *Advance Microchip Design and Training Center* dengan izin. Kerajaan juga telah memutuskan supaya dana ini diurus oleh sebuah syarikat Menteri Kewangan yang diperbadankan (MKD) yang diletakkan di bawah Jabatan Perdana Menteri.

Selaras dengan keputusan ini, Kumpulan Modal Perdana Sdn Bhd, (KMPSB) sebuah syarikat MKD di bawah Jabatan Perdana Menteri telah ditubuhkan pada 16 Mei 2001 bagi menguruskan dana tersebut. Pada tahun 2001, sejumlah RM150 juta telah pun diperuntukkan dan telah pun disalurkan kepada KMPSB ini secara pinjaman iaitu pada kadar faedah 0% setahun untuk tempoh pinjaman selama 10 tahun.

Dan setakat ini KMPSB sedang mengambil langkah-langkah untuk melaburkan dana tersebut. Kalau hendak dilihat mengenai langkah-langkah yang kerajaan ambil, Modal Perdana Sdn. Bhd. ini tadi tabung kerajaan telah memperuntukkan pada awalnya sebanyak RM190 juta dan keseluruhan peruntukan tersebut telah dibayar kepada Modal Perdana. Pengeluaran pertama sebanyak RM25 juta untuk perbelanjaan operasi permulaan dan pengeluaran kedua sebanyak RM187.5 juta telah pun dibayar oleh Perbendaharaan pada 19 Oktober. Salah satu perjanjian kemudahan pinjaman ditetapkan untuk ditangani di antara Modal Perdana dan Perbendaharaan Malaysia pada 13 September.

Peruntukan tabung tersebut pada tiga projek seperti yang saya sebut tadi, suntikan kepada *American Pacific Venture Capital*, suntikan kepada *Advanced Microchip Design and Training Center* dan suntikan kepada Gamursa Kapital tabung modal teroka tempatan dan satu lagi ialah mengenai luar jangka.

American Pacific Venture Capital ialah satu tabung modal teroka yang berpusat di Lembah Silikon bagi melabur di dalam syarikat-syarikat yang baru, yang berpotensi dan berteknologi tinggi di USA dan *Venture Capital Joint Venture for Investment in Malaysia* ini sebuah syarikat yang berdaftar di Malaysia telah dikenal pasti sebagai rakan kongsi untuk mencari pelabur-pelabur tempatan dan juga dari USA untuk melabur dalam syarikat-syarikat Malaysia yang berteknologi tinggi dan berpotensi tinggi.

Yang ketiganya, *Advanced Microchip Design and Training Centre* merupakan sebuah projek yang sedang dilaksanakan yang bertujuan mewujudkan sebuah pusat mereka cipta *microchip* serta pusat latihan dan objektifnya ialah untuk menjalankan aktiviti-aktiviti '*fibers' microchip design*, pembangunan barangan dan latihan menggunakan teknologi *electronic design automation* dan sebagainya. Pusat reka cipta ini akan mengendalikan aktiviti-aktiviti komersial berhubung dengan rekacipta *integrated circuit* menggunakan teknologi *electronic design automation* bagi pembangunan *semi-conductor* itu.

Mengenai insurans yang diperkatakan oleh Yang Berhormat, berhubung dengan pangkalan data pusat bagi penetapan kos pembaikan kenderaan, kita perlu membangunkan di antara pangkalan data pusat dan sistem penilaian dan membuat perbezaannya bersekali. Pangkalan data pusat memuatkan harga barang ganti kenderaan dan tempoh pembaikan sesuatu sistem penilaian dan tempoh pembaikan sementara sistem penilaian pula membolehkan pengguna pangkalan data menyediakan anggaran kos pembaikan berdasarkan maklumat daripada pangkalan data pusat. Setakat ini, hanya terdapat dua sistem penilaian iaitu GTS dan Merriment yang dihubungkan dengan pangkalan data MRC. *One Work* tidak dihubungkan dengan pangkalan data pusat tersebut.

Mengenai dengan kenyataan bahawa PIAM telah mewajibkan pangkalan data pusat MRC yang digabung dengan sistem penilaian GTS adalah tidak tepat kerana MRC sedia dihubungkan dengan mana-mana sistem penilaian lain dan MRC tidak terlibat dalam kerja-kerja penilaian. Atas kesedaran untuk mengelakkan berlakunya

monopoli oleh GTS seperti mana yang dikatakan oleh Yang Berhormat tadi dalam sistem penilaian ini, maka Bank Negara Malaysia (BNM) hanya mewajibkan pengguna pangkalan data MRC bermula 1 Oktober 2001 apabila terdapat satu lagi sistem penilaian yang berjaya dihubungkan dengan pangkalan data MRC iaitu, Merriment.

BNM memang telah mengarahkan MRC untuk membuka pangkalan data untuk dihubungkan dengan mana-mana sistem penilaian yang berminat termasuk *One Work* dan Merriment. Oleh yang demikian, pada masa ini, penanggung-penanggung insurans boleh memilih di antara GTS dan Merriment bagi menjalin hubungan dengan pangkalan data MRC. Situasi monopoli oleh GTS tidak wujud sama sekali dan terdapat persaingan yang kompetitif di antara GTS dan Merriment.

Ahli Yang Berhormat juga ada menyatakan mengenai Projek Hidro Elektrik Bakun dan ingin saya mengatakan bahawa pelaksanaan Projek Hidro Elektrik Bakun dibahagikan kepada tiga pakej iaitu, pakej CW ataupun kerja-kerja sivil, pakej EM ataupun *electromechanical* dan pakej TR ataupun talian penghantaran.

Pakej CW, kerja sivil dibahagikan kepada beberapa pakej iaitu pakej CWO - kerja-kerja pelencongan sungai seperti yang di katakan oleh Yang Berhormat bagi Hulu Rejang tadi. Pakej CW1 - kerja-kerja pembinaan empangan kotak ataupun yang di katakan tadi *coffer-dam*. Projek CW2 - kerja-kerja pembinaan empangan utama, *main dam* dan pakej CW3 - bandar baru ataupun *township* yang akan dibina.

Pakej EM - *electromechanical* terbahagi kepada dua peringkat iaitu pakej EM peringkat pertama sebanyak 900 megawatt dan pakej EM peringkat kedua sebanyak 1500 megawatt dan pakej TR ataupun talian penghantaran Bakun-Bintulu 160 kilometer dan Bakun-Kisigui, Sabah, 600 kilometer.

Komponen utama projek ini ialah tiga buah terowong pelancongan sungai, setiap satu sepanjang 1.5 kilometer dengan 12 meter diameter, empangan kekotak *auxiliary coffer-dam*, empangan bersepadu *integrated coffer-dam*, *concrete fill rock field dam* setinggi 205 meter, *jack way spillway* - 8 *power conduits*, *power intake structure*, *power house* peralatan *electromechanical*, talian penghantaran dan kawasan tadahan ataupun *catchment area* sebanyak 14,750 kilometer.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat, minta tanya sedikit. Bolehkah Yang Berhormat selesaikan jawapan sebelum 6.30 petang?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Sebelum...?

Tuan Pengerusi: Sebelum 6.30.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: InsyaAllah.

Tuan Pengerusi: Sebelumlah ya. Oleh kerana kita terpaksa menghantarkan rang undang-undang ini kepada Dewan Negara dan mereka itu hanya mempunyai empat hari lagi untuk menghabiskan mesyuarat ini.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih Tuan Pengerusi. Mengenai perjanjian yang telah dibuat oleh pemborong ataupun kontraktor dengan masyarakat setempat, kita akan meninjau balik, apakah perjanjian-perjanjian yang telah dilakukan supaya perjanjian-perjanjian yang telah dibuat itu dapat ditunaikan. Kontraktor-kontraktor yang dipilih, kita ada senarai kontraktor yang terpilih dan ada juga yang telah pun mengambil tender dokumen tetapi tidak menghantarnya balik kepada Bakun dan oleh kerana itu, mereka tidak senaraikan dalam kontraktor-kontraktor yang terpilih.

Yang Berhormat bagi Kemaman telah pun membangkitkan mengenai peruntukan Cyberview sebanyak RM75 juta dan untuk bayaran pampasan kepada tuan-tuan tanah di Cyberjaya. Bantuan ini akan membantu projek-projek pembangunan di Cyberjaya mengikut jadual yang ditetapkan selaras dengan aspirasi kerajaan untuk menjadikan Malaysia sebuah negara yang maju dan berteknologi tinggi di masa akan datang.

Mengenai peruntukan RM85 juta untuk menampung *funding gap* KTMB yang kerugian manakala Merak Unggul mendapat keuntungan, peruntukan RM85 juta ini diperlukan untuk membiayai kos operasi dan penyelenggaraan KTMB untuk tahun 2002 kerana hasil operasi tidak mencukupi untuk menampung perbelanjaan tahun KTMB. Ianya bukan untuk tujuan bayaran konsortium....

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Batang Lupar bangun Yang Berhormat. Hendak beri jalankah tidak?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Sila.

Tuan Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Satu sahaja. Saya hendak tahu sama ada benarkah syarat kalau *Global Applied* ini sudah diberikan kontrak, hendak buat *coffer-dam* ini, betul atau tidak syarat yang dikatakan tidak ada jaminan, *maintenance period* yang diberi oleh kerajaan kepada syarikat ini, membina dengan harga yang murah. Ini bermakna kalau ini meruntuh, roboh, tidak ada..., kerajaan yang akan bina semula. Jadi, betulkah tidak syarat-syarat ini? Kalau tidak betul, kita kena penjelasan kerana banyak syarikat mengatakan *competitors* ini, *rival* dia mengatakan beginilah syarat yang diberikan oleh kerajaan dan duit kerajaan akan habis macam itu sahaja. Terima kasih.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih Yang Berhormat bagi Batang Lupar. Mengenai dengan syarat-syarat yang diperkatakan tadi, selalunya apa yang kita lakukan, kalau kita hendak memilih tender, kontrak, pilih yang terendah tetapi kadang-kadang kita juga memilih yang sederhana, bukan yang nombor satu terendah, bukan yang nombor dua terendah. Kadang-kadang pergi kepada peringkat ketiga terendah ataupun peringkat yang keempat selain daripada peringkat yang pertama terendah tadi. Mengenai *condition* ini tadi, saya akan semak balik Tuan Pengerusi kerana tidak ada dalam *position* saya pada masa ini dan saya akan bagi jawapan secara bertulis.

Mengenai Merak Unggul mendapat keuntungan tadi, ianya bukan untuk tujuan bayaran kepada konsortium Merak Unggul yang telah ditamatkan perjanjian pengurusannya pada 31 Disember 2001.

Yang Berhormat bagi Kemaman juga telah menyatakan tentang status tanah kereta api di Singapura yang pada masa ini tempoh pajakannya 999 tahun digantikan dengan tanah komersial di Shenton Way untuk dibangunkan, perkara ini akan diambil perhatian semasa rundingan yang diketuai oleh Wisma Putera, Kementerian Luar Negeri dan Singapura kerana *negotiation* ini masih lagi berjalan dan kita akan bawa perkara ini kepada pengetahuan Kementerian Luar Negeri.

Yang Berhormat bagi Kemaman juga telah pun menyatakan tentang peruntukan subsidi kepada Bank Pembangunan dan Infrastruktur Berhad disalurkan untuk membiayai pinjaman syarikat yang ada kaitan dengan menteri. Peruntukan subsidi ialah bertujuan untuk menampung perbezaan di antara faedah kos dana dengan kadar faedahnya dan dikenakan kepada peminjam bagi projek infrastruktur yang memberi faedah kepada negara dan rakyat. Ini adalah bagi membantu menjadikan projek-projek infrastruktur lebih *viable*.

Yang Berhormat bagi Kemaman juga telah pun menyatakan tentang kerajaan membiayai hutang Kumpulan Perwaja sebanyak RM1.384 bilion, dan banyak di situ dibagikan butiran-butiran mengenai Maju Holdings dan juga anak syarikatnya sendiri. Saya rasakan ini satu pendedahan yang bagus dan kita akan buat kajian, sebagaimana Yang Berhormat kata untuk membuat penyiasatan tentang perkara ini.

Yang Berhormat bagi Kubang Kerian telah pun menyatakan tentang PNS. Ini telah dibangkitkan semasa ...

Tuan Pengerusi : Ya, Yang Berhormat bagi Kemaman.

Tuan Abd. Rahman bin Yusof: Terima kasih, saya hendak tanya mengenai unjuran ekonomi yang dibuat oleh Bank Negara dengan angka yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan Negara. Kenapa ada perbezaan dan apakah Malaysia akan *maintain* polisi kadar mata wang sekarang ini? Itu belum terjawab lagi.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Jadi kalau dikira mengenai mata wang, kita masih lagi mengekalkan status pada masa ini kerana fluctuation mata wang akan mengakibatkan projection pihak-pihak swasta akan terbelakalai. Walau bagaimanapun selepas ini saya akan bagi satu nota mengenai apa yang diperkatakan, tetapi dalam bahasa Inggeris; saya tidak boleh hendak buat *instantaneous translation*, Tuan Pengerusi, dan saya akan bagi selepas ini, iaitu mengenai kriteria-kriteria dan sebagainya.

Mengenai PNS - Pegawai Eksekutif CEO di PNS - pegawai berkenaan sedang disiasat oleh pihak Badan Pencegah Rasuah. Ini telah pun dibincangkan dan diminta kementerian menjawab. Kriteria perantikan Ketua Pegawai Eksekutif CEO bagi sesebuah syarikat dibuat berdasarkan kepada kelayakan dan pengalaman yang dimiliki oleh calon berasaskan aktiviti utama syarikat berkenaan. Latar belakang calon meliputi tahun pengalaman bekerja, kegiatan sampingan dan sumbangan yang telah diberikan kepada institusi tempat ia berkhidmat juga diambil kira. Kementerian tidak mendapat maklumat berhubung dengan siasatan oleh pihak BPR ke atas pegawai berkenaan semasa perantikan semasa perantikan sebagai Ketua Pegawai Eksekutif atau CEO PNS ini.

Kementerian Kewangan tidak terlibat secara langsung dalam pelaburan PNS dan segala keputusan pelaburan adalah dibuat oleh lembaga pengarah PNS sendiri. Setiap pelaburan yang dibuat perlu melalui penilaian yang ketat oleh panel penilaian sebelum dibawa kepada Lembaga Pengarah untuk mendapatkan keputusannya. Jadi pelaburan ini merupakan yang pertama bagi PNS di dalam bidang ini dan ia tidak mengalami kerugian sebagaimana Yang Berhormat katakan.

Yang Berhormat bagi Ulu Rejang juga telah pun menyatakan tentang RM700 juta bagi tahun 2002. Peruntukan ini adalah bagi sebahagian bayaran pampasan kepada kerajaan Negeri Sarawak yang telah pun kita lakukan. Sebahagian lagi ialah bangunan- projek-projek Bakun. Kerajaan sedang menimbangkan beberapa cara alternatif untuk membiayai projek ini selanjutnya dan topping pakej CW1 – Coffey Dam yang saya katakan tadi tidak akan membayar perbelanjaan bagi over-topping yang dilakukan oleh kontraktor.

Mengenai siapa yang memegang ekuiti projek Bakun, ekuiti projek Bakun pada masa ini dipegang oleh Syarikat Sarawak Hydro Sdn.Bhd. Ianya syarikat milik penuh Menteri Kewangan Diperbadankan. Pemberian kontrak kepada penduduk tempatan saya rasakan ini satu perkara yang bagus dibangkitkan kerana kerajaan telah pun mensyaratkan sekurang-kurangnya 30% nilai kerja diberi kepada bumiputera setempat di Negeri Sarawak itu sendiri supaya mereka tidak menjadi spectators of development tetapi juga mengambil bahagian dalam pembangunan di tempat mereka.

Tabung Amanah Bakun yang dikatakan tadi, tabung ini ditubuhkan oleh syarikat yang melaksanakan projek Bakun dahulu. Kerajaan akan cuba meminta supaya pihak-pihak yang menguruskan tabung ini menunaikan janji-janji mereka dalam mengagihkan peruntukan dari tabung tersebut kepada penduduk-penduduk Bakun. Senarai syarikat yang layak memenuhi tender pakej CW ada pada saya dan saya akan bagikan selepas ini. Kalau hendak dibacakan boleh, tetapi panjang – sampai 13 muka.

Tuan Pengerusi: Kalau panjang, tolong hantarkan dengan suratnya.

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Yang Berhormat bagi Mambong telah pun mengatakan mengenai bank-bank untuk dapat menyokong usaha kerajaan membangunkan ekonomi negara, ini pun telah kita katakan dahulu bahawa kita akan minta kalau dapat bank-bank prihatin sedikit tentang pinjaman. Walaupun tidak secara langsung, penghujung tahun kita hendakkan mereka meminjam *growth credit* ini sebanyak 8% tetapi mereka juga takut pada masa sekarang NPL akan bertambah jika pinjaman itu diberi kepada orang-orang yang tidak menentu. Jadi di sinilah perimbangan yang dibuat oleh bank kerana mereka juga ada *prudential management* yang patut dipatuhi.

Yang Berhormat bagi Tambun telah pun menyatakan bahawa *expenditure* kebanyakannya daripada peruntukan-peruntukan yang diberi tidak dapat digunakan. Ini memang betul. Kalau negeri lain tidak ada duit untuk berbelanja, kita banyak duit tetapi tidak dapat dibelanjakan, dan ini juga seperti mana yang dikatakan oleh Yang Berhormat bagi Tambun bahawa sistem kita ini patut dilihat kembali supaya peruntukan-peruntukan daripada pusat ke peringkat negeri dan juga ke peringkat wilayah dan daerah dapat disalurkan dengan segera.

Sistem perakaunan telah pun dicadangkan mengenai progress report. Kita telah pun membuat satu acara untuk melihat supaya pembangunan-pembangunan yang dibuat diberi peruntukan dan dapat dibelanjakan dengan cepat. Jadi kita telah meminta Yang Berhormat Menteri melihat progress reportnya setiap minggu, tetapi kalau tengokkan prestasi perakaunan ini pun saya rasakan prosedur seperti itu boleh diikuti nanti.

Aktiviti perolehan kerajaan sekarang ini kita cuba membuat sistem perolehan kerajaan ini *on-line* tetapi banyak *teething problems* pada dewasa ini dan pandangan supaya ada sistem dua peringkat – syarikat yang berwibawa dan syarikat yang tidak berwibawa – dan dapat kita *declassify* supaya dapat membantu kita dalam memberikan *procurement*.

Tuan Pengerusi : Yang Berhormat bagi Tambun.

Dato' Haji Ahmad Husni bin Mohd. Hanadzlah: Tuan Pengerusi, saya ingat perkara ini penting. Dari segi perakaunan tadi, saya cuba untuk mengaitkan dengan laporan Ketua Audit kerana setiap tahun saya lihat banyak discrepancy dari segi penyediaan perakaunan termasuk lewat dan sebagainya. Pada tanggapan saya, berdasarkan pengalaman saya dengan beberapa agensi, saya dapati dalam jabatan dan agensi kerajaan, tidak ada golongan profesional. Dia bukan akauntan yang bertauliah ataupun berkelulusan akauntan. Yang paling baik pun *Bachelor in Accountancy*. Dan kebanyakannya pula dalam bidang yang bukan *accounting*. Jadi macam mana kita hendak menangani masalah ini? Tidakkah oleh kerana perakaunan ini satu perkara yang amat penting, kita beri tumpuan kepada perkara ini dan cari orang-orang yang betul-betul berwibawa untuk mengendali urusan perakaunan?

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh: Terima kasih. Hasil teguran daripada Akauntan Negara itu, pihak kerajaan telah mewujudkan jawatan-jawatan di peringkat bawah sampai ke peringkat negeri dan juga peringkat Persekutuan dengan imbuhan-imbuhan insentif yang tertentu supaya mereka dapat mengkhususkan kelayakan mereka kepada *accounting*, dan perkara ini telah pun diambil perhatian dan JPA sedang pun mengambil pegawai-pegawai yang berkenaan. Tetapi ini agak lambat sedikit untuk diteruskan prosesnya. Walau bagaimanapun saya rasakan dengan adanya pemantauan setiap bulan yang dicadangkan itu, saya rasakan ini adalah satu cara buat permulaannya untuk menentukan supaya laporan-laporan tahunan dapat disegerakan, tidak seperti sekarang yang kadang-kadang terlewat sampai dua tahun ataupun tiga tahun.

Yang Berhormat bagi Kinabatangan telah pun membangkitkan mengenai saham-saham dan dana-dana yang telah pun ditaja oleh kerajaan negeri yang sekarang ini agak merosot dan dia mengatakan bahawa Yang Berhormat yang telah menaja perkara-perkara ini takut hendak balik ke kawasan masing-masing kerana ditempelak oleh rakyat.

Apa yang dilakukan seperti mana kata Yang Berhormat tadi kita akan melihat bahawa kita meneliti balik dana-dana yang dibuat oleh negeri-negeri ini kalau dapat dipusatkan balik, satu pusat di pihak Kerajaan Pusat dan di negeri-negeri itu merupakan *branches* sahaja dan perkara ini sedang dikaji seperti mana yang dikatakan oleh Yang Berhormat bagi Kinabatangan tadi.

Yang Berhormat bagi Kubang Kerian telah banyak menyentuh mengenai EPF dan begitu juga Yang Berhormat bagi Kota Melaka. Saya akan menjawabnya secara bertulis kerana ini secara spontan hasil daripada laporan tahunan. Saya tidak ada laporan tahunan di depan saya dan saya berharap nanti saya akan melihat *Hansard* berkenaan dan menjawab secara bertulis.

Yang Berhormat bagi Wangsa Maju telah membangkitkan status p-ekonomi kepada k-ekonomi dan status pelan induk k-ekonomi. Jawatankuasa telah pun melaksanakan pelan induk k-ekonomi dan telah pun diserahkan kepada Kementerian Kewangan. Satu mesyuarat telah pun diadakan dan daripada kajian kita, ada beberapa perkara yang tidak dapat diperincikan dengan jelas. Kita telah pun meminta supaya jawatan kuasa berkenaan melihat kembali dan memberikan kepada kita untuk kita bawa ke peringkat Kabinet.

Yang Berhormat bagi Kota Melaka mengenai emolumen Menteri-menteri, Timbalan Menteri dan Setiausaha Parlimen. Saya minta perkara ini nanti akan dijawab oleh Jabatan Perdana Menteri. Tentang EPF seperti yang saya katakan tadi saya akan menjawabnya secara bertulis dan bersama dengan Yang Berhormat bagi Kubang Kerian.

Yang Berhormat bagi Kota Melaka membangkitkan tentang ramalan dana. Dahulu ramalan dana yang kita lakukan oleh kerana JE, ini satu *disaster* kepada negara dan mengenai ramalan untuk sekolah-sekolah Cina, kita akan membawa perkara ini ke Kementerian Pendidikan dan cuba melihat bagaimana perkara ini dapat

kita selenggara. Walaupun buat masa ini kita ada peruntukan-peruntukan tetapi kemungkinan seperti kata Yang Berhormat tidak cukup, kita akan tengok macam mana kita dapat mengatasi masalah ini. Selalunya apa yang kita katakan, kita hendakkan Sekolah Wawasan di mana di satu kawasan itu ada sekolah Cina, sekolah India, sekolah Melayu tetapi ini telah..., jadi perkara ini tidak dapat dipersetujui dan kita lihat nanti bagaimana sekolah-sekolah persendirian Tionghoa ini dapat kita bantu seterusnya.

Yang Berhormat bagi Kuala Kedah membangkitkan mengenai pinjaman perumahan. Perbendaharaan ditanya mengapa pinjaman dikenakan denda lewat kepada pemaju. Apa yang berlaku kadang-kadang daripada pengalaman saya setelah beberapa surat dihantar oleh pegawai kerajaan, kita menyelidikinya. Kadang-kadang apa yang berlaku ialah *lawyer* yang berkenaan telah berubah dan telah menukar nama tidak memberitahu kementerian. Kadang-kadang kementerian telah pun memberikan peruntukan itu kepada *lawyer* yang berkenaan tetapi *lawyer* yang berkenaan menyimpan dan sebagainya dan hasil daripada itu orang persendirian yang meminjam itu terpaksa membayar. Jadi perkara ini akan kita bawa balik supaya jika ada perkara-perkara yang sebegini berlaku, kita akan melihat sama ada *lawyer* itu boleh kita kenakan caj ataupun sebagainya.

Ini sudah empat atau lima kes yang sebegini dan saya dapati bahawa *lawyer* yang berkenaan menyimpan duit yang berkenaan yang telah diberikan oleh perbendaharaan untuk pinjaman perumahan.

Yang Berhormat Datuk-datuk, Yang Berhormat Tan Sri, Tuan Pengerusi, Sekian, Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Selesai ya. Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM546,665,058 untuk Maksud B.28; RM6,448,276,240 untuk Maksud B.29; RM2,218,011,850 untuk Maksud B.30; RM401,826,778 untuk Maksud B.31; dan RM57,535,010 untuk Maksud B.32 di bawah Kementerian Kewangan jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM546,665,058 untuk Maksud B.28; RM6,448,276,240 untuk Maksud B.29; RM2,218,011,850 untuk Maksud B.30; RM401,826,778 untuk Maksud B.31; dan RM57,535,010 untuk Maksud B.32 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM2,025,509,880 untuk Maksud P.28; RM318,970,000 untuk Maksud P.31; dan RM2,000,000,000 untuk Maksud P.47 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 2002 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM2,025,509,880 untuk Maksud P.28; RM318,970,000 untuk Maksud P.31; dan RM2,000,000,000 untuk Maksud P.47 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 2002.

Fasal 1 hingga 2 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa Dewan ini, mengikut subseksyen 4(3) Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih tiga puluh tiga bilion lima ratus tiga puluh enam juta empat ratus sembilan puluh satu ribu enam ratus tiga puluh ringgit (RM33,536,491,630) dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 2002, bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 2002 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 31 Tahun 2001 adalah diuntukkan di bawah Maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang bersetentangan dengan butiran-

butiran itu di ruangan lapan dan sembilan senarai tersebut, hendaklah disahkan.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

Bacaan Kali Yang Ketiga

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd.Salleh]:

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan bahawa Rang Undang-undang Perbekalan 2002 telah ditimbangkan dalam Jawatankuasa Perbekalan dan telah disetujui tanpa pindaan. Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi [Tan Sri Datuk Kasitah Gaddam]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

USUL

Timbalan Menteri Kewangan [Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd.Salleh]:

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan iaitu Jawatankuasa telah menimbangkan Usul yang diedarkan kepadanya dan bersetuju dengan Usul itu. Seterusnya saya mencadangkan supaya Usul yang berbunyi:

Bahawa Dewan ini, mengikut subseksyen 4(3) Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih tiga puluh tiga bilion lima ratus tiga puluh enam juta empat ratus sembilan puluh satu ribu enam ratus tiga puluh ringgit (RM33,536,491,630) dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 2002, bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 2002 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 31 Tahun 2001 adalah diuntukkan di bawah Maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang bersetentangan dengan butiran-butiran itu di ruangan lapan dan sembilan senarai tersebut, hendaklah disahkan.

hendaklah disetujui.

Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi [Tan Sri Datuk Kasitah Gaddam]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa Usul seperti mana yang dibacakan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan, hendaklah disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa Dewan ini, mengikut subseksyen 4(3) Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih tiga puluh tiga bilion lima ratus tiga puluh enam juta empat ratus sembilan puluh satu ribu enam ratus tiga puluh ringgit (RM33,536,491,630) dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 2002, bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 2002 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 31 Tahun 2001 adalah diuntukkan di bawah Maksud-maksud yang berkenaan jumlah-jumlah yang bersetentangan dengan butiran-

butiran itu di ruangan lapan dan sembilan senarai tersebut, hendaklah disahkan.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian yang telah memberi kerjasama kepada kami di sini dan telah pun meluluskan Rang Undang-undang Perbekalan untuk Tahun 2002. Kami mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih [*Tepuk*] Kerana kesuntukan masa, dalam bulan puasa dan bertembung pula dengan Hari Raya kita dapat juga menghabiskan kerja kita yang ditugaskan kepada kita dan insya-Allah pada tahun hadapan kita akan mengira dan melihat supaya tidak ada pertembungan seperti yang kita alami pada masa sekarang.

Ahli-ahli Yang Berhormat, mesyuarat ditangguhkan hingga jam 10.00 pagi besok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 6.07 petang